

**DIECEZJE ŁUCKA I ŻYTOMIERSKA
W PIERWSZYCH LATACH ISTNIENIA**

B I B L I O T E K A

OŚRODKA ARCHIWÓW, BIBLIOTEK I MUZEÓW KOŚCIELNYCH
KATOLICKIEGO UNIwersYTETU LUBELSKIEGO JANA PAWŁA II

N° 30

DOTYCHCZAS UKAZAŁY SIĘ:

- Nr 1. *Archiwa Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. M. Dębowska, Kielce 2002
- Nr 2. *Muzea Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. B. Skrzydlewska, Kielce 2004
- Nr 3. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, Lublin 2004
- Nr 4. *Biblioteki Kościoła katolickiego w Polsce. Informator*, oprac. W. W. Żurek, Kielce 2005
- Nr 5. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 2, Lublin 2005
- Nr 6. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 3, Lublin 2006
- Nr 7. M. Dębowska, *Ośrodek Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II 1956–2006*, Lublin 2006
- Nr 8. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 4, Lublin 2007
- Nr 9. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 5, Lublin 2008
- Nr 10. B. Walicki, *Parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Sokolowie Małopolskim w okresie międzywojennym*, Kolbuszowa 2010
- Nr 11. *Parafia Kolegiacka Wszystkich Świętych w Kolbuszowej w latach 1510–2010. Studia, szkice i materiały*, red. S. Zych, Kolbuszowa 2010
- Nr 12. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 6, Lublin 2010
- Nr 13. *Pod opieką Maryi. Ku koronacji łaskami słynącego obrazu Matki Bożej Szkaplerznej z Kościoła Świętego Krzyża w Rzeszowie*, red. W. Jagustyn, S. Zych, Rzeszów 2010
- Nr 14. S. Zych, *Diecezja przemyska obrządku łacińskiego w warunkach okupacji niemieckiej i sowieckiej 1939–1944/1945*, Przemysł 2011
- Nr 15. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 7, Lublin 2011
- Nr 16. J. Szymański, *Duszpasterze Polonii i Polaków za granicą. Słownik biograficzny*, t. 1, Lublin 2010
- Nr 17. *Binarowa. Studia i materiały z dziejów parafii i sanktuarium*, red. W. Bielak, B. Walicki, S. Zych, Kolbuszowa 2011
- Nr 18. K. Naskręcki, *Z zapisków i ze wspomnień Żytomierzanina*, oprac. M. Dębowska, Kraków 2011
- Nr 19. J. Szymański, *Duszpasterze Polonii i Polaków za granicą. Słownik biograficzny*, t. 2, Lublin 2011
- Nr 20. M. Dębowska, *Klasztor norbertanek w Imbramowicach. Studia i materiały*, Lublin 2012
- Nr 21. *Kościół parafialny w Lubomlu. Wizytacje generalne z lat 1796–1839, wstęp i oprac.* M. Dębowska, Lublin 2012
- Nr 22. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji łuckiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 8, Lublin 2012
- Nr 22.[23.] A. Przywara, *Starodruki w zbiorach Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Rzeszowie. Zarys problematyki*, Rzeszów 2012
- Nr 24. *Biskup Marcin Kromer (1512–1589). W służbie Kościoła, Ojczyzny i ziemi bieckiej*, red. W. Kret, S. Zych, Biecz 2013
- Nr 25. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1815–1819*, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013
- Nr 26. *Księga zapowiedzi łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1782–1826*, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013
- Nr 27. *Wykazy osób z akt parafialnych diecezji pińskiej do 1945 roku*, oprac. W. W. Żurek, t. 1, Lublin 2013
- Nr 28. S. Zych, B. Walicki, *Dzieje parafii pod wezwaniem świętego Andrzeja Apostoła w Zgłobniu ok. 1313–2013*, Lublin 2013
- Nr 29. *Materiały do genealogii szlachty wołyńskiej*, t. 1: A–D, oprac. S. Tylus, Kolbuszowa 2013

MARIA · DĘBOWSKA

DIECEZJE · ŁUCKA · I · ŻYTOMIERSKA
W · PIERWSZYCH · LATACH · ISTNIENIA

WYBRANE · ZAGADNIENIA

EPISTEME · LUBLIN · 2014

© by Maria Dębowska, Lublin 2014

RECENZENT

prof. dr hab. Jerzy Flaga

KOREKTA Łucja Oś-Goś · zielonakropka.eu

OPRACOWANIE TECHNICZNE FOTOGRAFII Daniel Kiper

PROJEKT OKŁADKI Rafał Rola · Studio Format · studioformat.pl

SKŁAD Tomasz Smółka · Studio Format · studioformat.pl

ISBN 978-83-62495-53-5

WYDAWNICTWO Episteme

wydawnictwoepisteme.pl · 669 924 164 · ul. Solna 4/9, 20-021 Lublin

DRUK Elpil

ul. Artyleryjska 11, 08-110 Siedlce

Wprowadzenie

Głównym celem niniejszej publikacji jest prezentacja wybranych zagadnień z początków funkcjonowania diecezji łuckiej i żytomierskiej, związanych z treściami zawartymi w jednym z pierwszych schematyzmów tychże diecezji, który został przygotowany w 1801 r. („Imprimatur, Luceoriae, die 16 Decembris 1801. Gaspar Episcopus. № 875”), a przeznaczony na rok 1802. Ukazuje on stan diecezji łuckiej i żytomierskiej w latach 1801–1802. Większość tematów zaprezentowanych w niniejszej publikacji (np. organizacja, katalog duchowieństwa) jest rozszerzeniem treści zawartych we wspomnianym elenchusie.

Przywołany druk nosi tytuł: *Directorium Officii Divini ac missarum ad usum Diaecesis Luceoriensis pro Anno Domini MDCCCII. Sub regimine ac auspiciis Illustrissimi Excellentissimi ac Reverendissimi Domini Gaspari Casimiri Columna Cieciszowski Episcopi Luceoriensis et Zytomiriensis, Ordinum Alexandri Nevensis, Aquilae Albae et S. Stanislai Equitis. Ad normam calendarii Juliani conscriptum ac editum, Luceoriae. In Typographia Privilegiata ad Aedes B.v.m. Assumptae PP. Ord. Praedicatorum.* Pierwsza jego część jest kalendarzem liturgicznym przeznaczonym dla diecezji łuckiej. Drugą – znacznie mniejszą objętościowo, bo liczącą tylko 16 stron – stanowi spis duchowieństwa i parafii diecezji łuckiej i żytomierskiej. Ta część nie otrzymała tytułu, który w przyszłości zwykle zamieszczano, nazywając ją: *Elenchus Cleri Saecularis Dioecesis Luceoriensis et Żytomiriensis* (1837 r., 1841 r.).

W tytule omawianego druku została wymieniona tylko łucka diecezja, ale biskup dwóch diecezji – łuckiej i żytomierskiej. W 1798 r. została zmieniona struktura terytorialna Kościoła katolickiego na tzw. ziemiach zabranych. Utworzone wówczas dwie równoprawne diecezje – łucka i żytomierska, zostały połączone unią personalną (*aeque principaliter*). Kalendarze liturgiczne (rubrycele) były odrębne dla każdej z nich. Tak więc dla duchownych pracujących na terenie

diecezji żytomierskiej wydrukowano inne¹. Natomiast do rubrycel, odmiennych dla każdej diecezji, dołączono spis duchowieństwa i parafii (schematyzm, elenchus) obydwu diecezji, funkcjonujących pod jednym zarządem, czyli w omawianym okresie – pod rządami bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego.

Spis duchownych diecezji łuckiej i żytomierskiej, dodany do kalendarza liturgicznego na rok 1802, nie jest pierwszym tego typu drukiem przeznaczonym dla duchowieństwa wspomnianych diecezji. Znacząca dokumentacja do dziejów diecezji łuckiej i żytomierskiej – kapłan diecezji łucko-żytomierskiej (od 1925 r. – łuckiej) ks. Florentyn Czyżewski (1872–1950) odnotował jeszcze dwa wcześniejsze, a mianowicie schematyzmy przeznaczone na rok 1800 oraz 1801². Różniły się one jednak znacznie od prezentowanego obecnie tekstu. Do roku 1800 włącznie, do kalendarzy liturgicznych diecezji łuckiej i żytomierskiej dołączano jedynie spis członków kapituł w nich istniejących, a więc: obydwu katedralnych (łuckiej i żytomierskiej) i kolegiackiej w Olyce oraz spis zmarłych kapłanów. Podobna publikacja, przeznaczona do użytkowania w 1801 r., posiadała już – po raz pierwszy – dołączony spis duchowieństwa i kościołów obydwu diecezji, ale, jak wspomniał ks. Czyżewski, miał on jednocześnie „dużo braków i niedokładności. Całkiem opuszczono kościoły zakonne, przy których nie było parafii”³.

1 Taki stan odrębności utrzymał się najprawdopodobniej do czasu przeniesienia stolicy diecezji do Żytomierza (w 1844 r.). Niestety, nie udało się dotychczas odnaleźć kalendarza liturgicznego dla diecezji żytomierskiej.

2 Te informacje można odnaleźć w notatkach ks. Florentyna Czyżewskiego, zob. Archiwum Diecezji Łuckiej [dalej: ADŁ], Materiały ks. Florentyna Czyżewskiego. Ks. Czyżewski, archiwariusz Kurii Diecezjalnej w Łucku, miał w okresie międzywojennym dostęp do wszystkich schematyzmów diecezji łuckiej i żytomierskiej, wydanych od 1800 r.

3 Tamże. Ks. Czyżewski wymienił te opuszczone (w schematyzmie na rok 1801) kościoły zakonne: „1. Berdyczów (karmelici bosci), 2. Cudnow (bernardyni), 3. Dubno (bernardyni), tamże (karmelitanki), 5. Janówka (bernardyni), 6. Korzec (franciszkanie), 7. Krzemieniec (reformaci), 8. Kulczyny (dominikanie), 9. Kustyn (bernardyni), 10. Łuck (bernardyni), 11. tamże (bonifratrzy), 12. tamże (brygidki), 13. tamże (dominikanie), 14. tamże (karmelici trzewiczkowi), 15. tamże (trynitarze), 16. Międzyrzec Ostrogi (franciszkanie), 17. Ostrog (kapucyni), 18. tamże (karmelici trzewiczkowi), 19. Radziechów (augustianie), 20. Włodzimierz (dominikanie), 21. tamże (kapucyni – u nich tylko klasztor), 22. Zasław (bernardyni), 23. Żytomierz (bernardyni), 24. tamże (szarytki – tylko klasztor)”. Odnosząc się do tego spisu, trzeba zwrócić uwagę na to, że przy kościele bernardynów w Kustyniu miała powstać parafia (1797 r.), a we Włodzimierzu Wołyńskim kapucyni nie

Wprawdzie w elenchusie dołączonym do rubryceli przeznaczonej na rok 1802 te usterki naprawiono, ale tylko częściowo. Schematyzm tu prezentowany nie jest więc pozbawiony braków. Na niektóre z nich wskazał już ks. Florentyn Czyżewski: „W r. 1802 błąd ten poprawiono częściowo, umieszczając nazwy kościołów zakonnych (nie wszystkich) bardzo nieśmiało, prawie od niechcienia, np. Sokul, *intra paroch[iam]*, Philip[us] Abramowicz, lat[inisatus] in Janówka. A tymczasem był tu klasztor bernardynów z okazałym kościołem, przerobionym później na cerkiew, istniejącą do dziś dnia”⁴.

Inne niedokładności lub braki zostały pokazane przy przedstawianiu poszczególnych szczegółowych zagadnień w dalszych częściach niniejszej publikacji.

Omawiany druk – mimo różnych niedociągnięć jego twórców – jest ważnym źródłem historycznym, tym cenniejszym, że niezwykle rzadkim. Schematyzm dla diecezji łuckiej i żytomierskiej, zaprezentowany w niniejszej publikacji, jest przechowywany obecnie w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II wśród materiałów archiwalnych diecezji łuckiej⁵. To cenne źródło historyczne nie zostało zaopatrzone w pomoce pozwalające na szybkie odnalezienie pożądaných informacji. Do późniejszych schematyzmów diecezji łucko-żytomierskiej (tych z drugiej połowy XIX w.) dołączano zwykle indeksy: osobowy i parafii. Te z pierwszej połowy XIX w. takich pomocy, ułatwiających odszukanie potrzebnych informacji, nie otrzymały. Wydaje się,

---

mieli swojego kościoła, a tylko klasztor. Warto przytoczyć jeszcze inne usterki, dostrzeżone przez ks. Czyżewskiego w schematyzmie z 1801 r., gdyż wnoszą one dodatkowe informacje do dziejów omawianych diecezji, na przykład: „Ks. Jerzy Bachowski, latinis[atus] figuruje w *Directorium* 1801 r., umarł jednak w 1800 r. (figuruje w par. maciejowskiej w spisie zmarłych)”, tamże. Na usprawiedliwienie osoby przygotowującej dane do schematyzmu należy dodać, iż wspomniany przez ks. Czyżewskiego ks. Jerzy Bachowski zmarł 17 grudnia 1800 r., a więc już z pewnością po oddaniu materiałów do druku. W dalszym ciągu dowiadujemy się od ks. Czyżewskiego, że „Pleszkiewicz [lub Pliszkievicz albo Pliszkowski – M. D.] Józef, dyrektor szkoły klewańskiej był tylko klerykiem. W 1802 r. spotykamy go wśród alumnów seminarium łuckiego”, tamże. Zdarzało się czasem, iż klerycy, którzy nie osiągnęli wieku uprawniającego ich do przyjęcia święceń kapłańskich, uczyli w szkołach. Dotyczyło to przypuszczalnie także wspomnianego Józefa Pliszkievicza (Pleszkiewicza).

4 Tamże.

5 Dotychczas nie udało się zlokalizować innego egzemplarza schematyzmu diecezji łuckiej i żytomierskiej na 1802 r.

że obecna publikacja, zaopatrzona w niezbędne dodatki (indeksy, odsyłacze, katalog duchowieństwa), przyczyni się do spopularyzowania tego źródła w środowisku naukowym.

W części trzeciej niniejszej publikacji został zamieszczony katalog duchownych występujących w prezentowanym schematyzmie. Noty biograficzne poszczególnych księży zawierają informacje, które udało się wydobyć z różnych źródeł historycznych, w tym z niniejszego elenchusa. Tylko niektóre z pokazanych postaci (najczęściej biskupi) mają już opublikowane biografie.

Jakie informacje niesie prezentowane źródło historyczne? Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na osoby pracujące na terenie diecezji, a więc: skład kapituł (obydwu katedralnych: łuckiej i żytomierskiej oraz kolegiackiej w Ołyce), wykładowców seminariów (łuckiego, ołyckiego i żytomierskiego), a także alumnów tam się uczących i wreszcie – obsadę parafii, w tym grupę duchownych (ich imiona i nazwiska) tzw. zlatynizowanych, czyli księży unickich, którzy przyjęli obrządek łaciński i pracowali w obydwu diecezjach łacińskich; w większości na stanowiskach kapelanów przy kaplicach publicznych lub dworskich. Interesujący może być stosunek liczbowy kleru diecezjalnego (łaciników), zakonnego i tzw. zlatynizowanych. W większości przypadków, przy imieniu (w wersji łacińskiej) i nazwisku duchownego podano stanowisko, jakie zajmował, i odznaczenia, którymi został uhonorowany.

Dzięki prezentowanemu obecnie schematyzmowi można poznać podstawowe dane o organizacji terytorialnej diecezji łuckiej i żytomierskiej – podział na dekanaty i parafie oraz ich liczbę. W ogólnej liczbie ośrodków duszpasterskich znaczącą część stanowiły parafie prowadzone przez zakony.

W edycji tekstu schematyzmu postarano się o wierne odtworzenie jego treści bez zachowania jednak jego pierwotnego układu graficznego. W oryginale tekst biegnie prawie jednym ciągiem, co wpływa na jego czytelność. Wydaje się, że układ graficzny tekstu zastosowany w niniejszej publikacji jest korzystniejszy. Wszelkie dopowiedzenia i uzupełnienia zostały umieszczone w nawiasach kwadratowych.

Rozwiązano także wszystkie skróty występujące w oryginale (przyjęte tamże z racji oszczędności miejsca, a wówczas oczywiście zrozumiałe dla odbiorców). Nie oddano ich jednak w języku polskim, lecz w języku oryginału, czyli łacińskim. Język łaciński był wówczas

obowiązujący, a ponadto urzędy i stanowiska oddane w tym języku są – jak się wydaje – i dzisiaj zrozumiałe.

Antique Regulae Observantium	A.R.O.
intra parochiam	int. paroch.
latinisatus	L.
Ordinum Aquilae Albae et Sancti Stanislai Eques	O.A.A. et S.S.E.
Ordinis Sancti Stanislai Eques	O.S.S.E.
Ordo Sancti Basilii	OSB
philosophiae doctor	PhD
ritus graeci uniti	R.G.U.
sacrae theologiae doctor	STD
utriusque iuris doctor	UID

CZĘŚĆ PIERWSZA

*Diecezje łucka i żytomierska –
zagadnienia organizacyjne*

1. UTWORZENIE DIECEZJI

Dnia 6 (17) listopada 1796 r. zmarła cesarzowa Rosji Katarzyna II. Stało się to w rok po zmianach, jakie ta władczyni wprowadziła (bez uzgodnienia ze Stolicą Apostolską) w strukturze terytorialnej Kościoła katolickiego na nowo przyłączonych (1795 r.) do Rosji ziemiach polskich. Ukazem z 6 (17) września 1795 r. zlikwidowała ona diecezje: wileńską, inflancką, łucką, kamieniecką i kijowską. Pozostawiła jedynie żmudzka. W miejsce diecezji skasowanych cesarzowa Rosji utworzyła dla terenów diecezji inflanckiej i wileńskiej diecezję inflancką ze stolicą w Wilnie. Zamiast diecezji kijowskiej i kamienieckiej powstała diecezja łatyczowska. Natomiast część diecezji łuckiej (na terytorium państwa rosyjskiego) znalazła się w granicach nowo utworzonej diecezji pińskiej. Rządcą diecezji łatyczowskiej, obejmującej gubernie: podolską, braclawską i wozniesieńską, Katarzyna II mianowała biskupa pomocniczego diecezji przemyskiej Michała Romana Sierakowskiego. Biskupem nowej diecezji inflanckiej z woli cesarzowej został Józef Kossakowski. Nominację na rządcę diecezji pińskiej otrzymał ordynariusz diecezji kijowskiej bp Kasper Kazimierz Cieciszowski. Biskupi objęli rządy w nowo utworzonych diecezjach bez zgody Stolicy Apostolskiej⁶.

Następca Katarzyny II, cesarz Paweł I, nie zamierzał kontynuować polityki kościelnej swej matki. Uporządkowaniem spraw Kościoła katolickiego w Rosji zajął się za jego rządów delegat apostolski Wawrzyniec Litta. Wszystkie decyzje tego dotyczące zostały podjęte w 1798 r. Ukazem z 28 kwietnia (9 maja), a więc po upływie roku od swojej koronacji na cesarza Rosji⁷, Paweł I anulował zmiany wprowadzone przez Katarzynę II⁸. Tym samym niekanoniczna diecezja pińska przeszła do historii, chociaż dzieje nowej struktury terytorialnej

---

⁶ Zob. M. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798)*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2013, t. 100, s. 182–183.

⁷ Koronacja Pawła I odbyła się w Moskwie 5 (16) kwietnia 1797 r. Wziął w niej udział oficjał łucki Jan Kanty Bożydar Podhorodeński. Bp Cieciszowski wystosował z tej okazji list pasterski (napisany w Pińsku 2 kwietnia 1797 r.) do duchowieństwa niekanonicznej diecezji pińskiej, zob. ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 48–49.

⁸ B. Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich (966–1939)*, Lublin 1969, s. 188.

Kościół katolicki – diecezji łuckiej i żytomierskiej – rozpoczęły się dopiero od wydania przez delegata apostolskiego dekretu *De apostolicae potestatis plenitudine* z 8 sierpnia 1798 r., w którym zostały wyznaczone granice tych diecezji, połączonych unią personalną (*aeque personaliter*)⁹. Dekretem z dnia następnego (9 sierpnia) Wawrzyniec Litta powołał biskupa kijowskiego Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego na pierwszego rządcę diecezji łuckiej i żytomierskiej. Odbył on ingres do katedry łuckiej 26 września 1798 r.¹⁰. Zmiany dokonane przez delegata apostolskiego zatwierdził papież Pius VI bullą *Maximis undique pressi calamitatibus* z 15 listopada 1798 r.¹¹.

Reorganizacja terytorialnych struktur kościelnych na tzw. ziemiach zabranych, przeprowadzona w 1798 r. przez delegata apostolskiego Wawrzyńca Littę, jest już znana i obecna także w podręcznikach do historii Kościoła na ziemiach polskich¹². Nie są natomiast do końca poznane okoliczności organizowania nowych jednostek terytorialnych Kościoła katolickiego w zaborze rosyjskim, jakimi były dwie równoprawne diecezje łucka i żytomierska połączone unią personalną. Te kwestie można pokazać dzięki źródłom archiwalnym słabo jeszcze znanym i prawie nieobecnym w obiegu naukowym.

Ponadto należałoby odnieść się do nazw stosowanych na określenie omawianych diecezji. Autorzy różnych opracowań używają

9 M. R. Górniak, *Kijowska diecezja katolicka*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 8, Lublin 2000, kol. 1424–1425.

10 Podczas ingresu bp Cieciszowski wygłosił mowę ogłoszoną drukiem pod tytułem: *Mowa pasterska Jaśnie Wielmożnego Jmci Xiędza Kaspra Kazimierza Kolumny Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego, orderów S. Aleksandra Newskiego, Orła Białego i S. Stanisława kawalera, miana w kościele katedralnym łuckim w Niedzielę XIX. po Świątkach, przy dorocznym, uroczystym obchodzie konsekracji tegoż kościoła i pierwszym swoim na katedrę biskupią łucką wstąpieniu. Dnia 26. miesiąca września 1798 roku.*

11 Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 189.

12 Np. *Historia Kościoła w Polsce*, red. B. Kumor, Z. Obertyński, t. 2, cz. 1, Poznań–Warszawa 1979, s. 215; Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 189; tenże, *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej (1772–1918)*, Kraków 1980, s. 194–195. Wskazać należy także na inne publikacje odnoszące się również do omawianego okresu w dziejach diecezji łuckiej i żytomierskiej: J. Bilousow, *Kyjiwsko-żytomyrska rymśko-katolycka jeparchija. Istorycznyj narys*, Żytomyr 2000; P. Grabczak, *Seminaria duchowne łucko-żytomierskiej diecezji w latach 1798–1842*, Biały Dunajec–Ostróg 2006; B. Modzelewska, *Łucko-żytomierska diecezja*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 11, Lublin 2006, kol. 603–604; I. Szostak, *Łucko-żytomyrska diecezja naprykinci XVIII – u perszij połowyni XIX stolit'*, Bilyj-Dunaec' 2005.

zamiennie nazw: diecezja (diecezje) łucka i żytomierska oraz diecezja łucko-żytomierska. Natomiast w dokumentach daje się zauważyć pewna prawidłowość. W okresie od powołania do życia diecezji w 1798 r. do czasu przeniesienia w 1844 r. siedziby biskupa do Żytomierza używana była zwykle nazwa: diecezje łucka i żytomierska i odpowiednio – biskup łucki i żytomierski. Natomiast po 1844 r. częściej używano określeń: diecezja łucko-żytomierska i odpowiednio – biskup łucko-żytomierski. Tym samym, jak się wydaje, pewna niezależność obydwu diecezji w pierwszym okresie (1798–1844) – odrębne: stolice, konsystorze, kapituły katedralne i seminaria duchowne – w drugim okresie (po 1844 r.) przynajmniej częściowo została zanegowana. Konsystorz generalny także został przeniesiony do Żytomierza. Seminaria: łuckie, ołyckie i żytomierskie zostały połączone i ulokowane również w stolicy guberni wołyńskiej. Pozostały wprawdzie odrębne kapituły katedralne, ale ich skład (po stopniowym wymieraniu poszczególnych członków) już w drugiej połowie XIX w. był ten sam, a kanonicy rezydowali przy katedrze żytomierskiej.

2. TERYTORIUM DIECEZJI, DEKANATY I PARAFIE

Przed rozbiorami diecezja łucka obejmowała tereny województw: podlaskiego, brzeskiego (część), wołyńskiego i braclawskiego oraz skrawek województwa ruskiego w rejonie Brodów i Oleska¹³. Sąsiadowała ona z diecezjami: płocką, krakowską (krótki odcinek), chełmską, archidiecezją lwowską, diecezją kamieniecką, kijowską i wileńską¹⁴.

Rozejm andruszowski (1667 r.) i wieczysty pokój między Polską i Moskwą (1681 r.) usankcjonowały włączenie Kijowszczyzny (wraz z Kijowem, stolicą diecezji kijowskiej) do państwa carów rosyjskich. W wyniku tego rozejmu diecezja kijowska została ograniczona do

---

13 L. Królik, *Organizacja diecezji łuckiej i brzeskiej od XVI do XVIII wieku*, Lublin 1983, s. 96–97.

14 Tamże, s. 101–103.

powiatów: kijowskiego, żytomierskiego i owruckiego, a siedzibą biskupa stał się w pierwszej połowie XVIII w. Żytomierz¹⁵.

Ukazem z 6 (17) września 1795 r. cesarzowa Katarzyna II wniosła diecezję kijowską. Jej terytorium podzielono: część została włączona do archidiecezji mohylewskiej (jako archidiakoniat kijowski), część do niekanonicznej diecezji pińskiej (powiaty żytomierski i owrucki). W tej samej niekanonicznej diecezji znalazła się także część terytorium dawnej diecezji łuckiej, która po trzecim rozbiórce Polski znalazła się w granicach państwa rosyjskiego. Biskupa kijowskiego Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego nominowała cesarzowa – jak już wspomniano – na biskupa nowo utworzonej niekanonicznej diecezji pińskiej.

Zarządzenia władz rosyjskich odnośnie do organizacji terytorialnej diecezji łańskich miały na celu dostosowanie granic terytorialnych struktur poszczególnych diecezji do administracyjnego podziału państwa rosyjskiego. Tak więc, w okresie istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798), zgodnie z zarządzeniem władz rosyjskich, granice diecezji zostały dostosowane do granic guberni, zaś granice dekanatów – do granic powiatów. W 1798 r. z dwóch powiatów dawnej diecezji kijowskiej, znajdujących się w granicach guberni wołyńskiej (żytomierskiego i owruckiego) została utworzona diecezja żytomierska. W tym samym roku została wskrzeszona diecezja łucka, ale okrojona do terytorium guberni wołyńskiej.

Bolesław Kumor, który zajmował się ustalaniem granic diecezji polskich, nie wyjaśnił do końca sprawy terytorium diecezji łuckiej i żytomierskiej, powołanych do życia w 1798 r. Dwoje ukraińskich badaczy dziejów tych diecezji na przełomie XVIII i XIX w., nie znając *Directorium Offici Divini* na rok 1802, miało kłopot z ustaleniem dekanatów i parafii do nich należących¹⁶.

W roku 1801, czyli podczas zbierania informacji do schematyzmu na 1802 r., diecezja żytomierska składała się z dwóch dekanatów (powiatów), zaś diecezja łucka liczyła ich dziesięć. Dekanatów była taka sama liczba, co powiatów, a ich nazwy pokrywały się. W latach 1801–1802 do diecezji żytomierskiej należały dekanaty

---

15 Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 188.

16 Biłousow, *Kyjiwsko-żytomyrska rymśko-katolycka jeparchija*, s. 61–63; Szostak, *Łucko-żytomyrska diecezija*, s. 37–38.

(powiaty) – żytomierski i owrucki, natomiast do łuckiej – łucki, włodzimierski, kowelski, dubieński, rówieński, ostrogski, zasławski, zwiahelski (nazwa pochodzi od Zwiahla, czyli Nowogrodu Wołyńskiego), krzemieniecki i starokonstantynowski. W takiej też kolejności zostały wpisane do omawianego schematyzmu.

Wydaje się, że podział diecezji łuckiej i żytomierskiej na dekanaty i parafie w latach 1801–1802 nie odbiegał od tego, który istniał już w ostatnim okresie funkcjonowania niekanonicznej diecezji pińskiej (1798 r.)¹⁷. Liczba dwunastu dekanatów została podana także w relacji do Rzymu z 1803 r.¹⁸. Nic nie zmieniło się przynajmniej do 1815 r. W schematyzmie na 1815 r. odnotowany został podział obydwu diecezji na tyle samo dekanatów, noszących takie same nazwy. Jedynie niektóre parafie zmieniły swoją przynależność dekanalną. Na przykład, parafia Mielnica odnotowana została w 1802 r. w dekanacie kowelskim, natomiast w 1815 r. w dekanacie łuckim, parafia Zaturce w 1801 r. była w dekanacie łuckim, a w 1815 r. we włodzimierskim, natomiast parafia Ostropol z dekanatu Zasław (1802 r.) została przeniesiona do dekanatu Stary Konstantynów (1815 r.).

Bardziej skomplikowana jest sprawa parafii. Nie można być absolutnie pewnym, że w omawianym elenchusie pominięto więcej niż jedną parafię. Tą brakującą we wspomnianym druku jest Aleksandria (dekanat Równe) istniejąca z pewnością w 1801 r., a niewymieniona w schematyzmie. Trudno obecnie ocenić, czy była to tylko pomyłka tego, który schematyzm układał (a może zecer w drukarni dominikanów w Łucku coś pominął). Odnośnie do parafii istniejących

---

¹⁷ Zob. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 188–190. W okresie istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798), podczas przystosowywania terytorialnych struktur teje diecezji do podziału administracyjnego guberni wołyńskiej, powstały nowe dekanaty: kowelski, łucki (pierwszym dziekanem był ks. Józef Michał Jasnogórski), ostrogski, rówieński (pierwszym dziekanem był ks. Walenty Gładysz Znamierowski), starokonstantynowski i zwiahelski. Wcześniej, w 1793 r., w przesłanej do Rzymu relacji bpa Adama Naruszewicza wymieniono w archidiaconacie łuckim diecezji łuckiej i brzeskiej dziesięć dekanatów: torczyński, włodzimierski, dubieński, krzemieniecki, zbaraski, zasławski i stepański i trzy na Braclawszczyźnie: winnicki, braclawski i granowski, *Relationes status dioecesium in Magno Ducatu Lituaniae*, vol. 2, ed. P. Rabikauskas, Roma 1978, s. 252. W nowym podziale terytorialnym diecezji łuckiej zanikły więc dekanaty: torczyński, zbaraski (Zbaraż znalazł się w zaborze austriackim) i stepański. Braclawszczyzna odpadła od diecezji łuckiej.

¹⁸ Tamże, s. 275.

w obydwu omawianych diecezjach, na obecnym etapie badań, został wykryty tylko ten jeden brak. Niestety, w elenchusie pominięto również – z niezrozumiałych względów – tak ważny ośrodek, jakim był klasztor karmelitów bosych w Berdyczowie.

Z prezentowanego obecnie schematyzmu wynika, że w latach 1801–1802 było w obydwu diecezjach 119 parafii (102 w diecezji łuckiej i 17 w diecezji żytomierskiej), w tym 37 parafii prowadzonych przez zakonników (30 w diecezji łuckiej i 7 w diecezji żytomierskiej). Tymczasem w relacji złożonej w Rzymie w 1803 r. odnotowano liczbę 117 parafii¹⁹. Jak się wydaje, ta różnica dwóch parafii mogła powstać stąd, iż autor relacji nie uwzględnił parafii Aleksandria (była to parafia istniejąca przy kaplicy), której także nie ma w elenchusie na 1802 r., oraz zapomniał o parafii prowadzonej przez karmelitów bosych w Wiśniowcu Nowym.

Należy dodać, że autorzy niektórych opracowań podają znacznie zaniżoną liczbę parafii funkcjonujących w omawianym okresie na terenach diecezji łuckiej i żytomierskiej. Na przykład B. Kumor obliczył, że w 1804 r. były na tym terenie tylko 83 parafie²⁰. Według badań Waleriana Meysztowicza, w okresie rządów bpa Cieciszowskiego w diecezjach łuckiej i żytomierskiej (1798–1827) zostało utworzonych 29 nowych placówek duszpasterskich²¹. Autor ten we wskazanej liczbie pomieścił także parafie utworzone na terenie archidiakonatu kijowskiego, który dopiero po 1847 r. został przyłączony do diecezji łuckiej i żytomierskiej²². Ponieważ ta kwestia nie jest przedmiotem niniejszego opracowania, podaje się tylko, iż do 1815 r. powstała tylko jedna nowa parafia, a mianowicie Butowce w dekanacie Stary Konstantynów. Kościół konsekrował w 1808 r. bp Cieciszowski²³.

19 Tamże.

20 Kumor, *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego*, s. 676.

21 W. M[eystowicz], *Kościół katolickie ob. łac. na obszarach Rosji (1772–1914)*, „Sacrum Poloniae Millennium” 1955, t. 2, s. 493–494; por. Kumor, *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego*, s. 675.

22 W. Meysztowicz napisał, jakoby parafia Białogródka (dek. Zasław) została utworzona dopiero w 1805 r. M[eystowicz], *Kościół katolickie*, s. 494. Tymczasem parafia ta istniała już w XVIII w. Posiadała księgi metrykalne od 1764 r., zob. *Elenchus venerabilis cleri saecularis et regularis dioecesium Luceoriensis et Żytomiriensis anno iubilaeo 1925 aeditus*, Luceoriae 1925, s. 62–63.

23 Tamże, s. 47.

3. REZYDENCJA BISKUPA I JEGO DWÓR

Pierwszy biskup łucki i żytomierski obrał za swoją siedzibę Łuck, dokąd zamierzał przenieść się z Berdyczowa²⁴. Nie jest znane żadne źródło historyczne, z którego *expressis verbis* można byłoby poznać przyczynę, dla której bp Cieciszowski wybrał za swoją siedzibę Łuck, a nie Żytomierz. Wprawdzie w dokumentach wystawionych przez Wawrzyńca Littę wskazane jest pierwszeństwo Łucka przed Żytomierzem²⁵, ale nie można z całą pewnością przyjąć, iż właśnie ten fakt zadecydował o przeniesieniu się bpa Cieciszowskiego do Łucka. Przecież w Żytomierzu miał on swoją rezydencję, natomiast w Łucku takiej wówczas nie było. Trzeba bowiem pamiętać, że dawna drewniana rezydencja biskupów łuckich spłonęła w czasie ogromnego pożaru Łucka 5 września 1781 r., który strawił także ówczesną katedrę łucką. Ani katedry, ani rezydencji biskupów już nie odbudowano. Rządcy diecezji łuckiej (bp Feliks Paweł Turski do 1790 r. i jego następca bp Adam Naruszewicz) – przybywając do Łucka – mieszkali w kolegium katedralnym (pojezuickim) lub w zamku biskupów łuckich w Torczyniu²⁶. Za wyborem Żytomierza przemawiałby także fakt, iż był on stolicą guberni wołyńskiej. Zresztą w latach czterdziestych XIX w. władze rosyjskie nakazały przenieść siedzibę biskupa łuckiego i żytomierskiego do Żytomierza.

Niektórzy autorzy próbowali znaleźć odpowiedź na pytanie o powody wyboru Łucka na siedzibę biskupa łuckiego i żytomierskiego. Uzasadniano to nawet sympatią bpa Cieciszowskiego do mieszkańców tego miasta, którym pomógł w czasie panującej tam

---

24 W okresie istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798) jej rządcą bp Kasper Kazimierz Cieciszowski mieszkał wraz z pracownikami swojej kurii w klasztorze karmelitów w Berdyczowie. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 184.

25 Zasadniczo każdy nowy rządcą diecezji łuckiej i żytomierskiej w pierwszej kolejności odbywał ingres do katedry łuckiej, dopiero w drugiej kolejności – do żytomierskiej.

26 Siedzibą biskupów łuckich (gdzie stale przebywali) był Janów Podlaski. Bp Adam Naruszewicz napisał o tym do króla Stanisława Augusta w liście z 14 lutego 1796 r.: „Janów, rezydencja moja, gdzie mam dom obszerny i wygodny, gdzie mam kościół pryncypalny, seminarium kleryków, konsystorz, archiwa i sądy”. *Korespondencja Adama Naruszewicza 1762–1796*, oprac. J. Platt, red. T. Mikulski, Wrocław 1959, s. 493.

zarazy w latach osiemdziesiątych XVIII w.²⁷. Wskazywano również na starożytność katedry w Łucku albo na to, że katedra żytomiarska była wówczas gruntownie restaurowana²⁸. Być może o wyborze siedziby biskupiej zadecydowało większe znaczenie diecezji łuckiej w porównaniu z żytomiarską. Wszak sam bp Cieciszowski w czasie uroczystego otwarcia konsystorza generalnego w Łucku powiedział o swoich nowych diecezjach: „dwa powiaty, wielce stąd oddalone kijowskiej przedtem diecezji, do łuckiej przyłączone”²⁹. Charakterystyczne jest, że biskup nie użył nawet nazwy: diecezja żytomiarska. Istotnie, była ona bytem niewielkim, bez żadnej tradycji, do samodzielnego funkcjonowania prawdopodobnie niezdolnym. Natomiast diecezja łucka, chociaż znacznie okrojona terytorialnie, miała jednak za sobą kilka wieków historii i to najprawdopodobniej zadecydowało o tym, że bp Cieciszowski wybrał Łuck na swoją siedzibę.

Jednak stan braku rezydencji dla rządcy diecezji nie mógł być przedłużany w sytuacji, gdy bp Cieciszowski miał zamiar na stałe osiąść w Łucku. Zabiegi o przygotowanie odpowiednich pomieszczeń dla rządcy diecezji łuckiej i żytomiarskiej można poznać z przekazu, który pozostał w dokumentach dzięki wylewności ks. Michała Skirniewskiego, kanonika katedralnego łuckiego i audytora kurii bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego³⁰, a także proboszcza

---

27 K. S. Bodzantowicz [K. Suffczyński], *Kasper Cieciszowski, arcybiskup mohylewski, metropolita całej Rosji*, „Biblioteka Ossolińskich” 1865, t. 6, s. 123: „Naturalną stolicą nowej diecezji powinien być Żytomierz, ależ biskup szczególnie polubił miasto, które od zagłady uchronił w czasie morowej zarazy, ocalonych mieszkańców za dzieci swoje uważał, toteż zamieszkać między nimi postanowił i przeniósł rezydencję swoją do Łucka 1798 roku”.

28 Biłousow, *Kyjivsko-żytomirśka rymśko-katołyčka jeparchija*, s. 50; Szostak, *Łucko-żytomirśka diecezija*, s. 108.

29 *Mowa Jaśnie Wielmożnego Jmci Xiędza Kaspra Kazimierza Kolumny Cieciszowskiego Biskupa Łuckiego i Żytomiarskiego Orderów S. Aleksandra Newskiego, Orla Białego i S. Stanisława Kawalera miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego, dnia 4 miesiąca października w Łucku*, s. 11. Warto przytoczyć także słowa ks. Tomasza Dobszewicza, od 1868 r. członka konsystorza łucko-żytomierskiego: „pasterzem obu tych diecezji, czyli ściślej mówiąc, diecezji łuckiej, ze śmiercią Adama Naruszewicza osieroconej,znaczono ks. Kaspra Cieciszowskiego”. T. Dobszewicz, *Wspomnienia z czasów, które przeżyłem*, Kraków 1883, s. 119–120.

30 Ks. Michał Skirniewski piastował już to stanowisko wówczas, gdy bp Cieciszowski był rządcą niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 184.

klewańskiego. Był on jednym ze świadków w procesie informacyjnym ks. Michała Piwnickiego (kandydata na sufraganię łucką) odpowiadających na pytania o stan diecezji łuckiej i żytomierskiej. Wkrótce po ogłoszeniu przez delegata apostolskiego Wawrzyńca Littę dekretów (8–9 sierpnia 1798 r.) o utworzeniu diecezji łuckiej i żytomierskiej i wyznaczeniu ich pierwszym rządcą biskupa kijowskiego (rządcy niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798) Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego, już w drugiej połowie sierpnia 1798 r., ten ostatni rozpoczął zabiegi o zorganizowanie w Łucku rezydencji dla siebie, swojej kurii i konsystorza generalnego. Wprawdzie gubernator wołyński zaproponował mu zajęcie jednego z klasztorów łuckich, ale bp Cieciszowski nie skorzystał z tej rady, uważając, iż byłoby to zbyt wielkim obciążeniem dla wybranego klasztoru. Nowy biskup wysłał więc do Łucka swoich delegatów w celu przeprowadzenia rozmów z kapitułą łucką w sprawie rezydencji biskupiej. Jednym z delegatów bpa Cieciszowskiego był wspomniany ks. Skirniwski. Po bez mała trzydziestu latach wyznał, iż to on właśnie włożył wówczas w to dzieło najwięcej pracy³¹.

Najbardziej trafnie wybranym miejscem na rezydencję biskupa wydawał się gmach dawnego kolegium jezuickiego, który po pożarze Łucka w 1781 r. przeznaczono dla duchowieństwa katedralnego. Jednak budynek ten, w stanie, w jakim się znajdował w końcowych latach XVIII w., nie mógł być odpowiednim do przyjęcia tak ważnego lokatora. Zamierzano go zatem gruntownie przebudować. Z pisma, jakie skierował dziekan kapituły katedralnej i jednocześnie oficjał łucki ks. Jan Kanty Bożydar Podhorodeński do dziekanów połączonych diecezji, wynika, iż pieniędzy na tak poważną inwestycję nie było ani w kasie konsystorza, ani kapituły łuckiej. Jedyne rozwiązanie tej kwestii widziano w zwróceniu się, za pośrednictwem dziekanów, o pomoc do duchowieństwa – tak diecezjalnego, jak i zakonnego. Już 24 sierpnia 1798 r. ks. Podhorodeński wystosował do wszystkich dziekanów zarządzenie w sprawie zbiórki funduszków na przygotowanie w Łucku siedziby dla bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego, nominata łuckiego i żytomierskiego, oraz jego urzędów. Zarządzenie oficjała łuckiego zachowało się dzięki wpisaniu go do jednej z ksiąg

---

31 Archivum Secretum Vaticanum [dalej: ASV], Processus Consistorialis, vol. 224, k. 345.

(obowiązkowo prowadzonych) parafii w Bereznem, a mianowicie do *liber processuum*³². Podhorodeński, zarządzając zbiórkę funduszków, powołał się na autorytet nowego biskupa:

Ponieważ najlaskawszym zrządzeniem Opatrzności mamy już nominowanego łuckim biskupem tego szanownego pasterza, który powszechnie nam przynosi ukontentowanie, idzie zatem, że jak tylko tenże JW. Pasterz, za odebraniem powagą świętej Stolicy Apostolskiej nominacji swojej potwierdzeniem, do Łucka się przeniesie, konsystorz też, który dotąd był w Żytomierzu, tu w Łucku ustanowiony i otworzony będzie. Że zaś ta i od najwyższego rządu upoważniona duchowna magistratura przyzwoitego dla siebie i stosownego do urzędzeń krajowych potrzebuje miejsca, a miejsce takowe lubo się znajdzie posród mieszkań naszego katedralnego domu, znacznej jednak i kosztownej a też nieodwłocznej wyciąga reparacyi. Rezolucyją jest więc JW. Pasterza, aby na też nieuchronną reparacyjną duchowieństwo, już dawniej zalecone pisany od JW. Pasterza do JJXX. Dziekanów listem³³,

32 Jedna z takich ksiąg, z interesującego nas okresu, zachowała się w materiałach archiwalnych diecezji łuckiej (obecnie depozyt w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła 11).

33 W jednym ze swoich pism, skierowanych do dziekanów w kwietniu 1798 r., bp Cieciszowski domagał się składek na wydatki kancelarii konsystorskiej w Łucku oraz kancelarii dziekańskich: „JW. Imć X. oficjał łucki pełen ducha gorliwości i chęci najlepszych dla dobra diecezji, nieoszczędzający najmniejszej zdrowia i pracy swojej tam, gdzie idzie o ugruntowanie onego, wystawiając na nieuchronne wydatki, których utrzymanie należytego porządku w kancelaryi koniecznie wyciąga, donieść raczył, że składka dobrowolnie przez duchowieństwo pierwiej ułożona, nie wchodzi teraz do officjum, że prawie wszyscy Imć księża plebani od niej się wymawiają, a stąd żadnego nie masz funduszu, tak na kancelaryją oficjałską, która wiele rąk potrzebuje dla załatwienia wielkich i ciągle przychodzących ekspedycyi, jako też na ekspensa i jakkolwiek nadgodę WW. Imć księżom dziekanom pożytecznie i gorliwie sprawujących urządowanie swoje. Takie doniesienie jest mi powodem do tej odezwę, którą czynię do WMćP, ażebyś raczył zagrać duchowieństwo w dekanacie swoim będące, żeby znając dostatecznie, z jaką troskliwością wybrani przeze mnie urzędnicy poświęcają swoje prace dla dopełnienia posługi publicznej, widząc czynione przez ich wydatki i wielorakie potrzeby, nie raczyli ubliżać swojej pomocy i wsparcia dla ułatwienia onych. Oświadczyłem wprawdzie, iż tę składkę prawdziwie mieć chcę dobrowolną, że nikomu *imponere* nie chcę, że do każdego woli i sentimentów oddaję, że najmocniejszą dla wszystkich pobudką być powinna czułość, przywiązanie i miłość dobra powszechnego, lecz nigdy nie spodziewałem się, aby takowe

złożyło *subsidium*. Zechce przeto JX. Dziekan ponowić *ad condecanales suos* kołatanie o też *subsidium*. Delikatność ta, z jaką JW. Pasterz żąda przyłożenia się duchowieństwa do powszechnego diecezji interessu, chociaż w tej okoliczności mógłby przez powagę swoją i ściślejszego użyć ukazu, spodziewałbym się, że najmocniejszą dla wszystkich, tak świeckich, jak zakonnych przełożonych będzie pobudką, aby te zadanie i zalecenie pasterskie zdaremnionym nie zostało. Wszakże beneficja i klasztory, które są ubogie i ledwie kilkaset złotych mogą mieć dochodu, wolne zostać mają od wypłacenia żądanego *subsidium*, z innych zaś dostatniejszych funduszów już jest dawniej ułożona propozycja, aby połowę tej kwoty dawano, która przedtym *pro dono gratuito* za rządu polskiego płacona była. Ja, z wyraźnego zlecenia JW. Pasterza piszę o tym i gdy JX. Dziekan kursorę swoją w tej okoliczności posyłać będzie, zobowiąże duchowieństwo dekanatu swojego, aby każdy, w szczególności *ex rectoribusque ecclesiarum tam saecularium, quam regularium* wypisał, jaką będzie ofiarował *pro communi bono dioecesis* składkę i własną ręką podpisał. Co wszystko, gdy mi JW. Ksiądz Dziekan odeszle, do JWJX. Biskupa przesłanym będzie. Nie mogę myśleć, aby kto z duchowieństwa miał się sprzeciwiać temu słodkiemu wymaganiu *subsidi*, kiedy sam JW. Pasterz dla utrzymania praw duchowieństwa nie tylko przez ustawiczne starania,

---

moje oświadczenie ten miało skutek sprawić, iżby ten dochód na officjalstwo został uszczuplony albo zupełnie upadły. Ja z tej składki dla siebie nie pretendowałem, ani pretenduję, pomimo wielorakich, ekstraordinaryjnych i bardzo znacznych wydatków *pro re* diecezji uczynionych, które każdy z duchowieństwa łatwo pomiarkować może. Mam wszakże prawo prosić wszystkich, aby pomocą byli tym, którzy są użyci do posługi w diecezji, a którzy ją chętnie dopełniają, nie żałując swej pracy i trudów w każdej okoliczności. Pomijam konsystorz z liczną kancelaryją i kurię moją, lecz JW. Imć ksiądz officjał i Ichmość księży dziekani godni są najsprawiedliwszej i najprzystojniejszej nagrody, a gdy tej mieć nie mogą, niechże przynajmniej wydatki ich powrócone będą. Odwołuję się w tym do każdego serca a WMćP. proszę, abyś upewnił Ichmość księży plebanów dekanatu *respective* swego, że troskliwy jestem o dobro ich pasterz, że przywiązanie moje do każdego z nich nie ma zamierzonych sobie granic, że nic bardziej nie żądam, jak żebyśmy się wszyscy wzięwszy, że tak rzekę, za ręce wspólnie pracowali w tej winnicy Chrystusowej, do której uprawy od Gospodarza Niebieskiego zostaliśmy powołani". Bp K. K. Cieciszowski do dziekanów, w kwietniu 1798 r., ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznie, s. 62.

zabiegi i prace drogie swoje nadwyręza zdrowie, ale też nie oszczędza ostatniego, że tak powiem, grosza z niewielkich dochodów swoich, kiedy tego powszechny wyciąga interes. Za cóż nie mają z chęcią udzielić niewielkiej z dochodów swoich części wszyscy *provisi de pane ecclesiastico* na dźwiganie nieuchronnych wydatków, bez których rząd, bezpieczeństwo i ocalenie praw diecezji żadną miarą obejść się nie może. Miłość Kościoła, czułość dla powszechnego dobra i wszelka sprawiedliwość niezbić mówią za tym przełożeniem. Czekać będę od Imć Księdza Dziekana wiadomości, jakie tych ofiar zapewnienia w dekanacie swoim odbierze.

Dan w Łucku, dnia 24 Augusta 1798 roku

Ks. Jan Kanty Bożydar Podhorodeński
D[ziekany] O[ficjał] Ł[ucki]³⁴.

Niestety, dotychczas nie udało się odnaleźć informacji o tym, jakie efekty przyniosło zarządzenie ks. Podhorodeńskiego. Jednakże, w czasie gdy trwały narady kapituły łuckiej z delegatami bpa Cieciszowskiego nad znalezieniem najlepszego wyjścia z trudnej sytuacji, z niespodziewaną ofertą zgłosili się bernardyni łuccy.

Bernardyni przybyli do Łucka w pierwszej połowie XVII w. i osiedlili się na przedmieściu Chmielnik. Ich murowany, okazały klasztor pochodził z drugiej połowy XVIII w. Jednym z jego fundatorów był kasztelan żytomierski Stanisław Pruszyński³⁵. W dokumencie fundacyjnym zawarował on sobie prawo przebywania, podczas pobytu w Łucku, w najokazalszej części klasztoru. Po rozbiorach Polski prowincja ruska bernardynów zaczęła się szybko wyludniać³⁶, a kiedy w wyniku trzeciego rozbioru Łuck znalazł się pod panowaniem rosyjskim, także i w klasztorze łuckim spadła liczba mieszkańców. Część zespołu klasztornego zajęły miejscowe władze rosyjskie na przechowywanie ziemiopłodów i soli. Bernardyni, obawiając się całkowitej dewastacji budynków klasztornych, woleli mieć za współlokatora

³⁴ ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 70–71.

³⁵ S. Uruski (*Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, t. 14, Warszawa 1917, s. 380) napisał o nim: „mąż pobożny i zacny, fundował bernardynów w Łucku i Żytomierzu”.

³⁶ H. E. Wyczawski, *Bernardyni polscy*, t. 3: 1772–1946, Kalwaria Zebrzydowska 1992, s. 53.

biskupa łuckiego i żytomierskiego. Ówczesny gwardian wystarał się o zgodę spadkobierców Stanisława Pruszyńskiego, fundatora klasztoru³⁷. Przystosowaniem pomieszczeń klasztornych na potrzeby ordynariusza łuckiego i żytomierskiego zajął się z ramienia kapituły katedralnej jeden z jej członków – wówczas prałat-archidiakon łucki – ks. Józef Umiński³⁸, którego kapituła wydelegowała do zapoznania się najpierw ze stanem klasztoru i możliwością jego przystosowania do potrzeb rządcy diecezji. Tenże archidiakon łucki, kilkanaście lat wcześniej nadzorował restaurację, przeznaczonego na katedrę, kościoła pojezuickiego zniszczonego w czasie pożaru we wrześniu 1781 r.³⁹. Większa część klasztoru, przeznaczona dla biskupa, jego dworu i kurii, została oddzielona od tej, zajmowanej przez zakonników, w której obowiązywała klauzura⁴⁰. Niektórzy przypuszczają, iż nowa rezydencja bpa Cieciszowskiego musiała prezentować się okazale, skoro gościł tam cesarz Aleksander I podczas przejazdów przez Łuck⁴¹. Tymczasem krewny rządcy diecezji łuckiej i żytomierskiej Kajetan

---

37 Wprawdzie ks. M. Skirniwski mówił o zgodzie samego fundatora, ale prawdopodobnie po trzydziestu latach już nie pamiętał, że Stanisław Pruszyński zmarł w 1796 r., spadkobiercami były jego dzieci: syn Józef i córki: Anna, Elżbieta i Klara-Urszula. Uruski, *Rodzina. Herbarz szlachty polskiej*, t. 14, s. 380.

38 Ks. Józef Umiński ur. ok. 1740 r., posiadał doktorat obojga praw, z ramienia łuckiej kapituły katedralnej był deputatem do lubelskiego Trybunału Koronnego, sprawował urząd prokuratora kapituły, z woli rządcy diecezji łuckiej był wizytatorem kościołów, w 1800 r. posiadał probostwo w Ostrogu. Zmarł 23 stycznia 1805 r. w Ostrogu w wieku 66 lat. M. Dębowska, *Kapituła katedralna w Łucku w dokumentach z przełomu XVIII i XIX wieku*, ABMK 2012, t. 98, s. 74, 89.

39 „Capitulum cathedrale ex parte sua delegavit archidiaconum, confratrum suum, pie memoriae Perillustrem R. D. Josephum Umiński, insignem architectum, qui et ecclesiam cathedralem post conflagrationem eleganter et solida restauraverat, ad lustrandum dictum monasterium”, ASV, Processus Consistorialis, vol. 224, k. 344v. M. Orłowicz przypisał błędnie (*Ilustrowany przewodnik po Wołyniu*, Łuck 1929, s. 113) ks. Józefowi Umińskiemu kierowanie budową kościoła jezuitów w latach 1606–1640.

40 ASV, Processus Consistorialis, vol. 224, k. 341 – świadectwo Jana Kantego Bożydar Podhorodeńskiego, sufragana łuckiego: „pro habitatione sua habet episcopus Luceoriensis partem sepparatam a conventu Religiosorum Fratrum Minorum Observantium S. Francisci ab ecclesia cathedrali non multum distantem, optime manutentam”.

41 Orłowicz, *Ilustrowany przewodnik po Wołyniu*, s. 124.

Suffczyński⁴², który odwiedził go w 1828 r., stwierdził, iż biskup mieszkał w nader skromnych warunkach⁴³.

Nie została jeszcze ustalona dokładna data wprowadzenia się bpa Cieciszowskiego do nowej siedziby w Łucku. Prawdopodobnie do końca 1798 r. przebywał jeszcze w Berdyczowie, na co wskazuje miejsce podpisania listów pasterskich. W początkach 1799 r. przebywał już być może w Łucku. Ponieważ siedziba bpa Cieciszowskiego mieściła się na przedmieściu Łucka, a więc w pewnym oddaleniu od katedry, ks. Michał Skirniwski wspomniał, iż biskup odprawiał także nabożeństwa w kościele bernardynów. W gmachu klasztoru bonifratrów bp Cieciszowski miał również swoją kaplicę.

Nie znamy jeszcze obecnie pełnego opisu reprezentacyjnej siedziby biskupa Cieciszowskiego w łuckim klasztorze bernardynów. Niemniej nieliczne, znane informacje na ten temat są dostępne w rękopisach lub publikacjach. Wzmianki o tym pozostawił, wspomniany już, Kajetan Suffczyński: „w ogromnej sali, do której weszliśmy, stała służba [...], przeszliśmy parę pokoi rześisto oświetlonych i stanęli w bawialnym pokoju, na który lampy, umbrelami zielonemi pokryte, słabe rzucały światło”⁴⁴, „obok bawialnego pokoju był drugi, obszerny, z dużą framugą adamaszkowemi firankami osłoniętą; w niej był ołtarz [...], na tym ołtarzu wiele kosztownych rzeczy było [...]”. Naprzeciw ołtarza była ławka z klęcznikiem, jak stalle jakiej katedry rzeźbiona”⁴⁵, „mieszkanie, które mi dano, było obok garderoby metropolity; tak nazywano pokój, w którym były rzeczy jego, obok zaś pokoik kamerdynera; oba te mieszkania dzielił przysionek, z którego szły wschody boczne na dziedziniec prowadzące”⁴⁶. Po śmierci abpa Cieciszowskiego został sporządzony inwentarz rzeczy po nim pozostałych⁴⁷. Ten rękopis zawiera również pewne informacje o rozkładzie

---

42 Kajetan Suffczyński, urodzony w 1807 r. w Łańcuchowie, był synem Michała Suffczyńskiego i Barbary z domu Deszert, „wnuki” abpa Cieciszowskiego po jego najstarszym bracie Ignacym. Barbara była córką Józefa Deszerta i Marianny z Cieciszowskich oraz wnuczką Ignacego Cieciszowskiego i Anny z Gołąbków-Jezierskich.

43 Bodzantowicz, *Kasper Cieciszowski*, s. 131: „Skromna też nadmiar była ta siedziba jego”.

44 Tamże.

45 Tamże, s. 134.

46 Tamże, s. 135.

47 ADŁ, Materiały abpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego, Spis pozostałych rzeczy po śp. JW. metropolicie Cieciszowskim, jako to: garderoby, srebra, wina,

pokojów w rezydencji bpa Cieciszowskiego. Centralne miejsce zajmowała „sala” (prawdopodobnie tak nazwany został salon) z kominkiem. Z tejże „sali” prowadziły drzwi do „pokoju niebieskiego”, a z tego prawdopodobnie do pokoju bawialnego (z piecem), w którym biskup w ostatnich latach życia przyjmował gości. Z pokoju bawialnego przechodziło się do kaplicy. Z kolei z kaplicy było wejście do garderoby biskupa („Obraz Pana Jezusa Ukrzyżowanego nade drzwiami, idąc do garderoby”). Za garderobą znajdowały się dwa pokoje, przedzielone przedsiódką, i składzik.

W klasztorze musiały także znajdować się mieszkania dla duchownych pracowników kurii biskupiej, czyli księży Michała Skirniewskiego i Michała Piwnickiego.

W oficynie (dworku) mieściły się pokoje dla przyjezdnych gości (przede wszystkim dla rodziny bpa Cieciszowskiego), marszałka dworu biskupiego, pisarza kurii biskupiej i służby, biblioteka oraz kuchnia. Oprócz tego na dziedzińcu klasztornym znajdował się dom należący do zabudowań biskupich. W latach 1815–1819 mieszkał w nim kucharz biskupa Marcin Czepurkowski z rodziną⁴⁸. Nie należy zapominać także o innych pomieszczeniach, niezbędnych w każdym gospodarstwie. W „Spisie pozostałych rzeczy po śp. JW. metropolicie Cieciszowskim” są jeszcze wymienione: spiżarnia, kawiarnia i piekarnia. Nie wspomniano nic o wozowni, w której była uprzęż i powozy, między innymi „kareta poczwórna z kozłem i kapą”.

Należy wspomnieć również o służbie zatrudnionej u biskupa. Jak napisał Kajetan Suffczyński, w 1828 r. „pomiędzy liczną służbą⁴⁹ nie napotkałeś młodego człowieka, wszystko to osiwiawe w usługach jego, fanatycznie do pana swego przywiązane było. Między przedniejszymi było dwóch starych kamerdynerów, co przez pół wieku w usługach

---

mobiliów różnych, jako też mebli znajdujących się w pokojach, po śmierci tegoż ułożony.

48 *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1815–1819*, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013, s. 50, 89, 133, 182.

49 W *status animarum parafii katedralnej w Łucku* zostali wymienieni w 1817 r. m.in.: Wojciech Staszewski, kuchmistrz (kawaler, lat 50), Józef Folfoszyński, strzelec (żonaty, lat 48), Franciszek Godlewski, ogrodnik (wdowiec, lat 62). Zob. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 133. Józef Folfoszyński miał z pierwszego małżeństwa syna Adama. W październiku 1815 r. wziął ślub z Apolonią Pawłowską, panną z Łucka. Zob. *Księga zapowiedzi łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1782–1826*, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013, s. 215.

jego byli, ludzie poważani przez wszystkich, u metropolity, który ich przed pół wiekiem młodymi zapamiętał chłopcami, pozostali wiecznie jeden Tomaszkiem⁵⁰, a drugi Jakubkiem⁵¹; ten ostatni miał szczególne zaufanie i poufałość do swego pana⁵².

Pierwszą postacią na dworze biskupa Cieciszowskiego był jego marszałek dworu Ignacy Gawroński, którego Kajetan Suffczyński scharakteryzował w sposób następujący: „dobrze już posiwiwały człowiek, w pięknym stroju polskim; wysokiego bardzo był wzrostu, miłej powierzchowności i wielkiej powagi. Wszyscy powstali na powitanie go [...]. Wielkiej to był zacności człowiek, dobrze się mający, bo miał dziedziczną wieś koło Korca, nie z potrzeby tedy, ale z przywiązania do metropolity, do którego miał obowiązek wdzięczności, zawiadował domem jego”⁵³.

4. INSTYTUCJE CENTRALNE I ICH OBSADA PERSONALNA

Biskup Cieciszowski miał własną, niezależną od oficjalnej, kancelarię – kurię biskupią. Jej obsada nie zmieniła się od okresu funkcjonowania niekanonicznej diecezji pińskiej, której Cieciszowski był rządcą i kiedy siedzibą jego był klasztor karmelitów bosych w Berdyczowie. Obsadę swojej kurii i jej zadania zaprezentował bp Cieciszowski podczas uroczystego otwarcia konsystorza generalnego w Łucku 4 października 1798 r.:

---

50 Tomasz Kurowski, kawaler, w 1817 r. miał 54 lata. Zob. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 133.

51 Jakub Sobolewski, kawaler, w 1817 r. miał 47 lat, Zob. tamże, s. 133.

52 Bodzantowicz, *Kasper Cieciszowski*, s. 133.

53 Tamże, s. 130. Ignacy Gawroński miał swojego służącego; w 1817 r. był to Maurycy Łochowski, a w 1819 r. – Michał Latecki, zob. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 133, 181. W księdze *Status animarum* nie odnotowano wieku marszałka dworu. Po śmierci abpa Cieciszowskiego Ignacy Gawroński został wykonawcą jego testamentu (obok ks. Marcina Krzyżanowskiego), ADŁ, Materiały abpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego.

Ja z mojej strony układem rządu diecezjalnego staram się pilnie temu zapobiegać [niedostatkom życia moralnego wiernych – M. D.], a to najprzód sam, podług możności sił moich pracując, starając się wiedzieć i wszystkich używając środków do pojednania umysłów, do zachęcenia do cnót chrześcijańskich, do zabezpieczenia złemu przykładowi, do pospieszenia wszędy z pasterską pomocą którakolwiek by częśćka diecezji naszej onej potrzebowała, dobrawszy do pomocy w kurii mojej osoby chętne poświęcające swój czas i sposobność na dobro diecezji przez prawdziwą o chwałę Boską gorliwość. Oddając przy mnie wszystkim pracującym tę sprawiedliwość, zataić nie mogę tego wyznania i owszem publicznie oświadczyć winien jestem wdzięczność moją W.J.M.X. Michałowi Skirnewskiemu, kanclerzowi katedralnemu łuckiemu, audytorowi mojemu, którego niepospolite talenta, wielka znajomość rzeczy, najpiękniejsze przymioty duszy, skromność, niezmordowana zda się praca i troskliwość o dobro Kościoła w ciągu trzechletniego przy mnie i ze mną bawienia się, najjaśniej się wydały i najpożądańszym skutkiem stwierdziły. Pracowitość także, światło piękne, pobożność życia, ochota i sposobność wielka znane są także W.J.X. Michała Piwnickiego, sekretarza kurii mojej, kanonika katedralnego żytomierskiego. Nieprzepominam wspomnieć tutaj prawdziwe zasługi imć panów Stanisława Dembińskiego i Piotra Przybyłowicza, którzy chętnem, a nieustannem prawie i tem zawsze porządnem pracowaniem, przy najchwalebniejszych swoich obyczajach, stawali mi się wielką pociechą. Przybieram jeszcze sobie do pomocy w czynnościach kancelaryi mojej kurialnej W.J.X. Kaspra Dobrowolskiego, kanclerza kolegiaty ołyckiej, która mnie, i dla osób zacnych ją składających, i dla tyłu diecezji najpożyteczniejszych acz szczupłych fundacji, mocno interesuje i którymi się, za jego pięknym światłem i gorliwością, zatrudniać pragnę⁵⁴.

---

54 *Mowa [...] miana przy otwarciu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 10–11.

Jak widać ze słów biskupa Cieciszowskiego, w obsadzie jego kancelarii nie nastąpiły istotniejsze zmiany w porównaniu z kancelarią biskupią z czasów istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej. Jej kierownikiem – na stanowisku audytora (*auditor curiae*) – pozostał ks. Michał Skirniwski. Funkcję sekretarza miał nadal pełnić ks. Michał Piwnicki. Oprócz nich pozostał jeszcze w teże kurii – jako pisarz⁵⁵ – Stanisław Dembiński, gdyż Piotr Przybytevicz został pisarzem konsystorskim. Wymieniony przez bpa Cieciszowskiego ks. Kasper Laska Dobrowolski, kanclerz kapituły kolegiackiej w Ołyce, miał w jego kancelarii pełnić prawdopodobnie funkcję doradcy, jako że nowy rządca diecezji chciał z pewnością mieć większą orientację w sprawach jej dotyczących, a wspomniani pracownicy jego kancelarii, przychodząc z nim razem z Berdyczowa, takiej wiedzy mieć nie mogli.

Konsystorz generalny w Łucku został uroczystie ustanowiony przez bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego 4 października 1798 r. Podczas tej uroczystości biskup łucki i żytomierski, w specjalnej *Mowie*⁵⁶ oznajmił o powołaniu do życia tej instytucji⁵⁷ oraz zaprezentował jej pracowników. Jej organizacja miała opierać się na prawach ustanowionych przez rząd rosyjski. Ukaz cesarza Pawła I z 28 kwietnia (9 maja) 1798 r. regulował nie tylko liczbę konsystorzów generalnych w każdej diecezji, ale i ich strukturę organizacyjną, która winna być dostosowana do organizacji konsystorza generalnego w Mohylewie⁵⁸.

Na czele łuckiego konsystorza generalnego bp Cieciszowski pozostawił Jana Kantego Bożydar Podhorodeńskiego, który był oficjałem łuckim niezmiennie od 1773 r.⁵⁹. Podkreślając zasługi długoletniego oficjała łuckiego, bp Cieciszowski powiedział:

55 W 1817 r. na tym stanowisku pracował Cyprian Brodowicz, a w 1819 r. – Antoni Olszewski. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 133, 182.

56 *Mowa* [...] *miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 10–11.

57 „W tym i ja celu prawdziwej miłości chrześcijańskiej i dobra waszego i całości tej drogiej owczarni, którą mi Pan porucił, ustanawiam dziś w tem miejscu sądową jurysdykcją, czyli Konsystorz Generalny Łucki, decyzje onego na prawach kanonicznych fundując, a porządek jemu według ukazów monarszych i praw krajowych przepisując”. Tamże, s. 7.

58 Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 232.

59 Na urząd oficjała generalnego łuckiego w diecezji łuckiej i brzeskiej Jan Kanty Bożydar Podhorodeński został powołany przez biskupa łuckiego Feliksa Pawła Turckiego (1771–1790). Chciał go mieć na tym urzędzie także następny rządca tej diecezji bp Adam Naruszewicz (1790–1796). W czasie istnienia

Do wypełnienia tego ważnego dzieła, już w świątynicy Pańskiej przy pierwszym moim do niej wstępie wezwałem na urząd oficjałski, czyli generalnego mojego zastępcę i teraz te wezwanie ponawiam, JW. Jana Kantego Bożydar Podhorodeńskiego⁶⁰, dziekana katedralnego łuckiego, kawalera Orderu S. Stanisława. Niepróżność położył godny Pralacie 35-letnie posługi Twoje w tym Kościele, w liczbie których 25 lat sprawowałeś ten wysoki zastępcy generalnego urząd. Miło mi powtórzyć, że ta diecezycja wiele winna Twoim pracom, dziękuję najuroczyściej, żeś mi nie odmówił tej dzielnej pomocy. Zasługi najliczniejsze i słabość zdrowia, które mnie również, jak moje własne, interesuje, mogły Ci do wymówienia się od prac dalszych być powodem, ale gorliwość Twoja, którą pałasz o dobro Kościoła, nie dozwoliła, która między wielą innemi pociechami i tę Ci przyniesię, że sam dopilnujesz najlepiej, aby to, coś zbawiennie urządził i zaszczepił pod pasterstwem moich poprzedników, nie upadało pod moim, za moją nieudolnością. Obowiązkiem zaś będzie moim, z całym duchowieństwem szanować Cię przywykłem, mieć zawsze dla wysokich Twoich zasług, świątobliwego życia, najgruntowniejszej nauki i gorliwości kapłańskiej powinno a niepospolite poważanie⁶¹.

Stanowisko zastępcy (surogata) oficjała generalnego zostało powierzone ks. Marcinowi Olszewskiemu, kanonikowi łuckiemu i regensowi łuckiego seminarium, który już wcześniej pracował u boku oficjała Podhorodeńskiego. Jemu:

---

niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798) Podhorodeński kierował oficjałatem łuckim, który miał wówczas status oficjalu foralnego.

60 „Znajoma ta diecezycja przez najświętobliwszych pasterzów w starożytności i późniejszym czasie świątobliwie rządzona, a mianowicie najchwalebniejszym namiestnictwem przytomnego tu, z cnoty, nauki i zasług poważanego męża JW. Podhorodeńskiego, dziekana tej katedry, ciągle przez dwadzieścia kilka lat sprawowanym, winniem dać świadectwo zasłudze rzetelnej i w tym miejscu prawdy wyznać, pomimo skromność JW. oficjała, że wszystko, co się dobrego w tej diecezji widzi, pracom jego niezmordowanym należy się”. *Mowa pasterska*, s. 19–20.

61 *Mowa [...] miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 7–8.

[...] to miejsce stało się niejako naturalnym przez długie onego i najgodniejsze sprawowanie. Kiedyś, godny Kapłanie, niepospolitą duszy Twojej dobrocią, miłością sprawiedliwości i porządku i ochotą najserdeczniejszą do usług wszystkich, zjednał powszechną u duchowieństwa i świeckich stanów miłość, a przykładem życia i pracowitością na urzędzie zbudował, rozumiem, że wezwaniem Ciebie całej powszechności ukontentowanie czynię, tem zaś pewniejszym jestem, że nie odmówisz tej posługi Kościołowi i kochającemu Ciebie pasterzowi, zem doświadczył jakoś przy ciąglem Twojem urzędowaniu w zastępstwie JW. oficjała i przełożenstwie seminarii, na żadne wezwanie moje nie wymawiałe się, a mianowicie od urzędu generalnego wizytatora kościołów dekanatu kowelskiego, któren z wielką dokładnością dopełniłeś. Oświadczając Ci wdzięczność za to wszystko, pewien jestem, że w urzędowaniu, do którego wzywam, nowe zawsze dasz mi powody pomnażania tego szacunku uprzejmego, któren dla niego mam i oświadczam⁶².

Oprócz wspomnianych już dwóch urzędników konsystorskich, zgodnie z rozporządzeniem władz rosyjskich, w instytucji tej miało być jeszcze od trzech do sześciu asesorów (sędziów) rekrutujących się z grona członków kapituły katedralnej. Podkreślając konieczność dostosowania się do rozporządzeń cesarza, bp Cieciszowski jednocześnie komplementował duchowieństwo, spośród którego przyszło mu wybrać asesorów:

A, że według ukazu monarszego, prócz tych dwóch urzędników, asesorów też dobrać winienem z głosem decydującym zasiadać mających, dziękuję Bogu, że na czele tego duchowieństwa znajdować się mam ukontentowanie, które w mniejszych nawet stopniach po parafiach zostające, posiada właściwe sobie talenta, oświecenie i pobożność i do urzędów w Kościele zdolne jest. W kapitule zaś taki wybór osób znajduję, że kaźden z nich licznemi zasługami jest zaszczycony, wszyscy zaś swoją cnotą, swoją pobożnością, swoim światłem,

---

62 Tamże, s. 8.

swoim wylaniem się na posługi Kościołowi, tak się dystyngują, iż prawdziwą jest radą i pomocą biskupa, najmilej mi jest zwać się ich bratem, ich się przykładem pobudzać, ich się zasilać światłem. Nie mam więc niedostatku osób, które bym wezwał, jeśli by nawet losem wybierać przyszło, żaden by nie zawiódł tej mojej we wszystkich ufności⁶³.

Należy tu dodać, iż w ciągu trzech lat rządów niekanoniczną diecezją pińską (1795–1798), która obejmowała tereny guberni mińskiej i wołyńskiej, bp Cieciszowski zdołał częściowo poznać duchowieństwo diecezji łuckiej, bo duchownych z diecezji żytomierskiej – będącej wcześniej częścią diecezji kijowskiej – poznał już jako rządca diecezji kijowskiej. Przemawiając podczas uroczystości ustanowienia konsystorza generalnego w Łucku, bp Cieciszowski wciąż nawiązywał do okresu istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej, której rządcą ustanowiła go cesarzowa Katarzyna II⁶⁴. Przykładem tego jest objaśnienie biskupa wypowiedziane przed ogłoszeniem nazwiska trzeciego asesora konsystorskiego:

Winien jestem z kapituły także mojej katedralnej żytomierskiej wezwać do wspólnej w tem miejscu pracy, do czego ma równe prawo, jak dotąd *ex gremio* jej pierwsi podług nowej formy w obszerniejszej nierównie, jak jest teraz, rozciągłości, bo w dwóch terazniejszych diecezjach łuckiej i mińskiej, z chwalebłą gorliwością, dojrzałą roztropnością, niepospolitem światłem i wymiarem każdemu sprawiedliwości należnej urząd asesorów konsystorskich w Żytomierzu sprawowali WW.JJ.XX. Czajkowski archidiakon, Odyniec scholastyk,

63 Mowa [...] miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego, s. 8.

64 Wyjaśnił także, dlaczego w okresie rządów niekanoniczną diecezją pińską nie zawiązał do Łucka: „Pierwszy raz do tej świątynicy Pańskiej, nie bez miłosierdzia Boskiego przy swojej godności zachowanej, wstępując [...]. Od tego czasu, jakem od trzech lat z woli Boskiej powołany został ku posłudze w duchownych potrzebach większej części tej diecezji, czyniłem codziennie w modlitwach moich pamięć o Was, a żądałem odwiedzić Was, obecnie upatrując sposobnej pory [...]. Nie dopełniłem tego obowiązku dotąd nie przez niechęć i ociąganie się moje, ale że mi nie dozwoliły zatrudnienia do urzędu mojego przywiązane, które na innym miejscu dla dobra wielu kościołów bytności mojej wyciągały”. *Mowa pasterska*, s. 3.

Reddig kustosz katedralni żytomierscy. Życzylem sobie ich mieć tutaj, jako też z niemi pracujących WW.JJ.XX. kanoników Tomasza Suszyckiego, Franciszka Żytyńskiego tegoż konsystorza sekretarzów, którzy pięknych swych talentów na usługę diecezji używając, troskliwemi oraz będąc, aby najdokładniej odpowiadali obowiązkom swoim, zasłużyli sobie sprawiedliwie na tę pochwałę, która się należy pięknej i pożytecznej ich pracy⁶⁵. Odległość miejsca wymówionemi ich czyni⁶⁶.

Stanowiska pierwszego i drugiego asesora bp Cieciszowski powierzył członkom łuckiej kapituły katedralnej, natomiast trzecim asesorem został członek żytomierskiej kapituły katedralnej.

Pierwszym asesorem został ks. Ignacy Mioduszewski, scholastyk łuckiej kapituły katedralnej,

którego nie już z publicznej reputacyi i powszechnie od wszystkich oddawanej sprawiedliwości mam ukontentowanie znać, ale z wielu prac, już w wizycie generalnej, już w innych poleceniach gorliwie podjętych i najświetlej wykonanych, mam obowiązek szanować i być wdzięcznym. Jestem pewny, że to światło niepospolite, ta cnota gruntowna, ten duch żarliwy o chwałę Boga i zbawienie bliźniego, które mu w całym życiu przewodniczyły i powszechną zjednały mu powagę, na tem urzędowaniu obfitsze przyniosą pożytki przed Bogiem i ludźmi, jednając mu chwałę, a mnie do większej coraz pamięci obowiązując⁶⁷.

Propozycję przyjęcia stanowiska drugiego asesora bp Cieciszowski skierował do ks. Marcina Bossakowskiego, kanonika katedralnego

65 Kanonicy żytomierscy: Józef Reddig, Jan Odyniec, Tadeusz Czajkowski byli w latach 1795–1798 asesorami w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej. Oficjalem tego konsystorza był sufragan diecezji żytomierskiej, bp Michał Pałucki. Zob. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 185.

66 Mowa [...] miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego, s. 9.

67 Tamże.

łuckiego i jednocześnie wiceregensa seminarium łuckiego. Zwracając się do niego biskup, powiedział:

do stopnia, którego posiadasz, prowadziła cię cnota i nauka, zasługa też niemała i najważniejsza posługa dla diecezji w edukacji młodzieży duchownej, z której wielu już wyświęconych i gruntownie wyuczonych służy z niemałym pożytkiem Kościołowi, to wszystko najszanowniejszym cię w oczach wszystkich czyniąc, zapewnia mi, że tak światłego i bogobojnego kapłana, do każdej bezpiecznie i najpożyteczniejszej w diecezji wezwać mogę posługi⁶⁸.

Stanowisko trzeciego asesora konsystorskiego bp Cieciszowski powierzył kanonikowi Wincentemu Pocisk Dobrowolskiemu, który miał w omawianej instytucji reprezentować żytomierską kapitułę katedralną, „jako bliżej tu mieszkający”. Ksiądz Wincenty Dobrowolski był wówczas proboszczem parafii Turzysk w dekanacie kowelskim. Według biskupa, na stanowisko asesora konsystorskiego predestynowały go:

prace jego już na urzędzie wizytatora generalnego kościołów dekanatu włodzimierskiego, już na urzędzie dziekańskim odbywane z wielką punktualnością i dokładnością zjednały mu szacunek sprawiedliwy, a dalsze jego przy wysokiej sposobności, gorliwości i najlepszej chęci przykładania się coraz bardziej go w nim ugruntuje⁶⁹.

Do obsadzenia pozostały jeszcze stanowiska sekretarza i protokolisty konsystorskiego. Te zostały powierzone osobom świeckim, ale nieprzypadkowym, bo już wcześniej znanym biskupowi. Zdaniem Cieciszowskiego, „do obowiązku sekretarza, czyli pisarza, nie trzeba mi było szukać osoby, właśnie przyrodzone do tego urzędu usposobienia, tak z formy duszy, jako umysłu” posiadał Michał Augustynowicz, który wcześniej pracował u boku oficjała Jana Kantego Bożydar

---

68 Tamże.

69 Tamże, s. 9–10.

Podhorodeńskiego, wykonując obowiązki notariusza⁷⁰. Zwracając się do niego, biskup powiedział:

ciągłem swoim umiejętnem i punktualnem wypełnieniem pisarza konsystorskiego przez wiele lat urzędu, niemalą masz cząstkę w tej pięknej reputacy, którą konsystorz łucki szczylic się, pewnie i dzisiejszy w nowym składzie talentami swojemi ozdobisz⁷¹.

Stanowisko protokolisty konsystorskiego zostało powierzone Piotrowi Przybytewiczowi, a uczynił to biskup:

z tem większem zaufaniem, że mając go przy sobie od dwóch przeszło lat, o jego charakterze, jego zdatności i pilności bardzo jestem przekonany i na przyznanie sobie ode mnie sprawiedliwości, jako też na prawdziwy szacunek i przywiązanie zasłużył⁷².

W schematyzmie diecezji łuckiej i żytomierskiej na 1802 r. wymienionych jest sześciu asesorów konsystorza generalnego w Łucku: Michał Skirniewski (kanclerz łuckiej kapituły katedralnej), Ignacy Mioduszewski (scholastyk łuckiej kapituły katedralnej), Marcin Bosakowski (kanonik honorowy łuckiej kapituły katedralnej), Dominik Wykowski (kanonik honorowy łuckiej kapituły katedralnej), Michał Maniecki (kanonik honorowy łuckiej kapituły katedralnej) i Wincenty Pocisk Dobrowolski (kanonik honorowy kapituł katedralnych

⁷⁰ ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 7, 11.

⁷¹ *Mowa [...] miana przy otwarzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 10. Michał Augustynowicz zmarł w ostatnich dniach lipca 1806 r., o czym zawiadomił dziekanów bp Podhorodeński: „gdy w dniach ostatnich przeszłego miesiąca śp. w.J.P. Michał Augustynowicz, assessor kolleski, a sekretarz konsystorza i urzędu generalnego łuckiego, zawołany został do wieczności po przepędzonych na usłudze tej diecezji pracowicie, przykładnie i z powszechnym ukontentowaniem czterdziestu kilku latach, sprawiedliwa pamięć jego cnotliwych zasług wyciąga, aby całe teje diecezji duchowienstwo duszę jego polecało miłosierdziu Boskiemu, a ta pobożność, aby i od ludu wiernego dopełniona była [...]. Dan w Łucku, dnia 4 Augusta 1806 roku”, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 159.

⁷² *Mowa [...] miana przy otwarzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 10.

żytomierskiej i łuckiej). Należy zwrócić uwagę na fakt, że we wspomnianym schematyzmie nie ma pokazanego konsystorza generalnego jako odrębnej instytucji diecezjalnej⁷³.

Uroczyste ogłoszenie powołania do życia konsystorza generalnego w Łucku nie było erygowaniem zupełnie nowej instytucji diecezjalnej, lecz jedynie reorganizacją funkcjonującego już tam konsystorza, który do 1795 r. był konsystorzem generalnym przedrozbiorowej diecezji łuckiej, natomiast w 1796 r. jego status uległ zmianie. W okresie istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej pełnił on rolę oficjalatu foralnego.

Ogłosiwszy obsadę personalną łuckiego konsystorza generalnego, biskup wskazał na jego zadania:

zapewniam się najmocniej w Panu, że ani przed Bogiem, ani przed Rządem, ani przed publicznością w odpowiedzi nie zostanę. Nie będzie sprawy ani tak zawilej, aby ją wasze światło nie ogarnęło, ani takiego ich mnóstwa, aby im wasza pracowitość nie wydołała. Jeden wszyscy cel i interes mając, aby Kościołowi usłużyć, aby diecezjanom pokój przynieść, do naprawy obyczajów przyłożyć się, monarsze prawa dopełniać, a mnie was kochającego pasterza wyręczyć i zastąpić innemi ważnemi obiektami zatrudniającego się. Wszakże życzyć należy, abyście żadnej, jeśli być może, do sądenia sprawy nie mieli, a czas wasz drogi, jako kapłani światli i gorliwi na inne zabawy powołania waszego i na współpracowania ze mną w celach nierównie przyjemniejszych, poświęcili. Jakoż należy nam wszelkiego przyłożyć starania, aby wykorzenić w diecezji wszystkie sprawy, a najwięcej [te], które naszą religią oniesławiają, a obyczaje zarażają i trują, to jest: sprawy małżeńskie⁷⁴.

73 Tak było we wszystkich schematyzmach aż do 1843 r. Na mocy ukazu cesarza Mikołaja I z 23 grudnia 1842 r. (4 stycznia 1843 r.) konsystorze generalne otrzymały nową organizację i zakres uprawnień. Władca Rosji pozbawił „biskupów jurysdykcji kościelnej, którą przelał na konsystorze; biskupi zostali właściwie podporządkowani własnemu organowi – konsystorzowi”. Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 234.

74 *Mowa [...] miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 10.

Następnego dnia po uroczystym ogłoszeniu o powołaniu do życia konsystorza generalnego w Łucku, czyli 5 października odbyła się jego pierwsza uroczysta sesja, na której postanowiono zawiadomić duchowieństwo o rozpoczęciu urzędowania tej instytucji⁷⁵. Kancelaria oficjała generalnego łuckiego mieściła się w budynku dawnego kolegium jezuickiego, przylegającym do katedry.

Pozostaje do wyjaśnienia status konsystorza żytomierskiego. W momencie erygowania diecezji łuckiej i żytomierskiej, w Żytomierzu funkcjonował już konsystorz generalny. Przed 1795 r. był to konsystorz generalny diecezji kijowskiej. Od 1795 r. zaś, a praktycznie od kwietnia 1796 r. pełnił on funkcję konsystorza generalnego niekanonicznej diecezji pińskiej⁷⁶.

W 1798 r. w Rosji przyjęto zasadę, iż każda diecezja ma mieć tylko jeden konsystorz generalny. Zdaniem B. Kumora, „ponieważ diecezje łucka i żytomierska zostały połączone unią personalną *aeque principaliter*, dlatego początkowo każda diecezja otrzymała własny konsystorz generalny: w Łucku – dla diecezji łuckiej i w Żytomierzu dla diecezji żytomierskiej”⁷⁷. Czy tak było w rzeczywistości?

Ksiądz Jan Kanty Bożydar Podhorodeński w piśmie z 24 sierpnia 1798 r., skierowanym do dziekanów, zapowiedział, iż „konsystorz też, który dotąd był w Żytomierzu, tu w Łucku ustanowiony i utworzony będzie”. Słowa te wskazują na to, że w połączonych unią personalną diecezjach łuckiej i żytomierskiej pierwszoplanową rolę miał odgrywać konsystorz generalny w Łucku, który od października 1798 r. rozpoczął swoją działalność. Nie oznaczało to likwidacji konsystorza w Żytomierzu. Przestał on jednakże odgrywać rolę wiodącą, a przy

75 „Od Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Łacińskiego Łuckiego do Włmć ks. Znamierowskiego, kanonika katedralnego łuckiego, dziekana powiatu rówieńskiego – zalecenie. Konsystorz Rzymsko-Katolicki Łaciński Łucki, dnia 4 8bra roku bieżącego, na mocy ukazu Jego Imperatorskiej Mości Pana Naszego Najmiłościwszego i potwierdzenia od Stolicy Apostolskiej, przez JW. Włmć Księdza Kaspra Kazimierza Kolumny Cieciszowskiego, biskupa łuckiego i żytomierskiego utworzony, na dniu dzisiejszym, to jest piątym 8bra w miejscu sobie wyznaczonym w Łucku pierwszą złożył sessyją, na której postanowił zalecić Włmć Księdzu Dziekanowi powiatu rówieńskiego, aby on, duchowieństwo w swoim dekanacie będące, o rozpoczętej jurysdykcji konsystorskiej uwiadomił. Co i w samej rzeczy dopełnia”, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 71.

76 Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 185.

77 Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, s. 232.

nazwisku tamtejszego oficjała ks. Józefa Reddiga, w schematyzmie na rok 1802 nie figuruje już określenie *generalis*. Można więc wnioskować, że w obydwu diecezjach funkcjonował praktycznie tylko jeden konsystorz generalny, chociaż diecezja żytomiarska, jako równoprawna, powinna mieć swój własny konsystorz generalny. Fakt nieposiadania przez konsystorz żytomiarski równoprawnego statusu względem konsystorza łuckiego potwierdzają badania historyków ukraińskich. Ustalili oni, iż w początkach XIX w. prawie nie widać aktywności konsystorza żytomiarskiego. Zaś znikoma produkcja kancelarii wspomnianej instytucji wskazuje na jego drugorzędną rolę w zarządzaniu diecezją⁷⁸.

Fakt drugorzędnej roli konsystorza żytomiarskiego potwierdzają słowa *Mowy* wygłoszonej przez Cieciszowskiego podczas uroczystego otwarcia konsystorza generalnego w Łucku:

dwa powiaty, wielce stąd oddalone kijowskiej przedtem diecezji, do łuckiej przyłączone, żytomiarski i owrucki poruczyłem rządowi najszanowniejszego w Kościele męża JW. Pałuckiego, biskupa adrateńskiego, sufragana mego żytomiarskiego, który chwalebnie przez wiele lat oficjała generalnego sprawując urząd, zupełne miejsc tamtych przez swoją świętobliwość życia i wysoką naukę zyskał powagę i miłość. Przytomność też jego w Żytomierzu, mieście gubernialnym dla dobra całej diecezji, przy jego najlepszych chęciach, pod okiem rządu wielce potrzebną i użyteczną jest i będzie⁷⁹.

Pozostawiony więc został konsystorz dla diecezji żytomiarskiej, ale spełniał on właściwie rolę konsystorza foralnego i to tylko w pierwszych latach istnienia połączonych diecezji. W 1798 r. bp Cieciszowski pozostawił na jego czele sufragana żytomiarskiego bpa Michała Pałuckiego. Po jego śmierci w 1801 r. funkcję tę objął ks. Józef Reddig, który w schematyzmach diecezjalnych występuje jako oficjał żytomiarski tylko do 1805 r.⁸⁰

---

78 Bilousow, *Kyjiwsko-żytomyrska rymśko-katolycka jeparchija*, s. 51; Szostak, *Łucko-żytomyrska diecezja*, s. 44.

79 *Mowa [...] miana przy otworzeniu Konsystorza Rzymśko-Katolickiego Łacińskiego*, s. 11.

80 ADŁ, Materiały ks. Florentyna Czyżewskiego.

5. OBSADA PARAFII

Parafie obsadzone były głównie przez duchownych posiadających pełne prawa proboszczów, rzadziej przez komendarzy.

W pierwszych latach istnienia omawianych struktur terytorialnych Kościoła katolickiego na terenie guberni wołyńskiej, w diecezji łuckiej było siedem probostw większych – prepozytur. Posiadali je duchowni zasłużeni dla diecezji lub piastujący znaczniejsze stanowiska. I tak w Kowlu prepozytem był ks. Jan książę Jabłonowski, w Maciejowie – ks. Michał Piwnicki, sekretarz kurii bpa Cieciszowskiego, w Ratnie – ks. Mikołaj Faliszewski, w Dubnie – bp Jan Chryzostom Kaczkowski, w Równem – Józef Junosza Piaskowski, koadiutor prepozyta łuckiej kapituły katedralnej bpa Leona Konstantego Sosnowskiego, w Klewaniu – ks. Michał Skirniwski, audytor kurii bpa Cieciszowskiego, w Ostrogu – ks. Józef Umiński, prałat-archidiakon łucki w łuckiej kapitule katedralnej. Charakterystyczne, że takich probostw nie było w diecezji żytomierskiej.

Zwrócić należy uwagę na dużą liczbę parafii prowadzonych w obydwu diecezjach przez różne zakony i zgromadzenia zakonne. Ustalono ich liczbę na 37. W diecezji żytomierskiej na 17 istniejących parafii aż 7 było prowadzonych przez zakonników. Parafie zakonne stanowiły więc dokładnie jedną trzecią ogólnej liczby parafii w obydwu diecezjach. Dlatego bp Cieciszowski mógł się martwić, kiedy doszła do niego pogłoska (prawdopodobnie w pierwszych latach XIX w.) o likwidacji klasztorów w cesarstwie rosyjskim⁸¹. W jego materiałach zachowały się brudnopisy pism skierowanych do księcia Czartoryskiego (prawdopodobnie Adama) i Potockiego (być może Seweryna) o interwencję w tej sprawie na dworze cesarskim:

Doszły mię trapiące niezmiernie odgłosy, jakoby w Petersburgu miał być na stole projekt o funduszach kościołów

---

81 J. M. Giżycki (Wołyniak) wspomniał w jednym ze swoich opracowań (*Bazylianie we Włodzimierzu i Tryhorach*, Kraków 1912, s. 100), że ok. 1804 r. „wznowiono powtórnie w sferach rządowych projekt zmniejszenia klasztorów bazylianskich i doprowadzenia ich do możliwego minimum”. Być może z tym wiązały się obawy bpa Cieciszowskiego. Por. M. Radwan, *Carat wobec Kościoła greckokatolickiego w zaborze rosyjskim 1796–1839*, wyd. 2, Lublin 2004, s. 80–83.

naszych i o skasowaniu klasztorów zakonnych. Daruj JWXMD, że w tej obawie, daj Boże daremnej, śmiejm udawać się jako zaszczycony względami całego świętego Domu i osobistemi JOWXMD. [Jaśnie Oświeconego Księcia Mości Dobrodzieja], o protekcję w tak ważnej Kościoła naszego w tym kraju sprawie i mojej w szczególności diecezji. Dom JOWXiejMciD., jako ze wszystkich najcelniejszych w dawnej naszej ojczyźnie zaszczytów, tak i z przywiązaniu do religii i hojnego uposażenia kościołów niepospolicie poważany jest. Komuż bardziej obrona ich przystoi i czyja może być dzielniejsza opieka? Racj ją JOWXMD. łaskawie przyjąć, mianowicie mojej ubogiej diecezji. Nie śmiejm zatrudniać JOWXMD. długim, w szczegółach, jej stanu opisem, pokrótce tylko nadmienię. Biskup łucki, odpadłe mając wszystkie biskupstwa swego fundusze, został przy funduszu żytomierskiego, niegdyś kijowskiego biskupstwa⁸². Wiadomo, że ten fundusz był z najmniejszych w Polsce, i w czasie wielkiego sejmku Rzplita zwiększyć onego postanowiła była. Kapituła łucka zbyt uboga zawsze, niektóre ma odpadłe dobra od czasu przyłączenia kraju do Rosyi, żytomierska w Galicyi wszystko straciła, przy jednej tylko zostawszy wiosce. Kościołów parafialnych mała liczba opatrzenie ma przyzwoite, inne szczupłe nader, a wiele fundowanych na pieniężnej opłacie, która za zwiększeniem cen produktów, wyżywienia nawet nie daje. Seminaria, po odpadnięciu Janowa, dóbr niegdyś biskupich, tak są małe, że nigdy potrzebnej liczby kapłanów nie dostarczą. Ten niedostatek zastępowały dotąd klasztory zakonne, również niebogie w mojej diecezji. Wiele z nich parafie mają i w tych miejscach konieczną jest potrzebą, w przypadku kasaty, fundować plebanie, z reszty zaś dochodów klasztornych wesprzeć ubogie parafialne kościoły, aby potrzebną liczbę kapłanów, za zgaszeniem zakonników, do posługi rozległych parafii miały, tudzież pomnożyć dochody seminariów. Inaczej, ani światłych, ani dosyć do posługi

---

82 Do biskupa kijowskiego należał klucz fastowski. Cesarzowa Katarzyna II zostawiła te dobra jako uposażenie biskupa nominata pińskiego. Były one także w posiadaniu biskupów łuckich i żytomierskich.

diecezja mieć będzie mogła duchownych. Śmiało mogę powiedzieć, że na najściślejsze wyrachowanie, wszystkie fundusze w mojej diecezji na potrzebną jej posługę ledwo się wystarczającymi znajdują. Ufamy wprawdzie najmocniej w ojcowskiej dobroci najlaskawszego monarchy, że jeśli w wyrokach jego ta odmiana postanowiona jest, nie nastąpi ona bez sprawiedliwego względu na wszystkie, wyżej pomienione, potrzeby. Chciej jednak JOWXMD. zanieść jęk mój do podnóżka Tronu jego imperatorskiej mości, którego nad przyszłym stanem Kościoła, jako wzrosły w nim i dla niego żyjący, nie mogę nie wydawać. Za te wielkie dobro i prawie nową diecezji fundację, samemi tylko modlitwami wypłacać się możemy, które ja z całym duchowieństwem najuroczyściej ofiaruję⁸³.

W ówczesnym czasie na terenie obydwu diecezji była duża liczba kaplic publicznych i dworskich. Te publiczne fundowane były zwykle przez właścicieli danej wsi. Budowano je ze względu na znaczny niejednokrotnie obszar parafii i niemożność częstego uczestnictwa w nabożeństwach mieszkańców wsi położonych w znacznej odległości od kościoła parafialnego. Można przypuszczać, że ich duża liczba niepokoiła władze diecezjalne, gdyż starały się ograniczać wydawanie pozwoleń na odprawianie w nich nabożeństw. 15 maja 1805 r. bp Cieciszowski wydał – prawdopodobnie już kolejne – rozporządzenie w tej sprawie:

Indulta na kaplice nie będą wydawane, tylko za poprzedniczym świadectwem JXX. plebanów o potrzebie onego i o odległości miejsca od kościoła parafialnego lub zlej i niebezpiecznej przeprawie, o przystojności miejsca, o przyzwoitym opatrzeniu ołtarza, krzyża, lichtarzy, świec woskowych, mszałów, Ewangelii niedzielnej i świątecznej, książki medytacyi, portatelu, kielicha, pateny, ornatów podług kolorów, bielizny pięknej, alby, humerałów, corporalis, puryfikaterzy, obrazu w ołtarzu dobrego malowania, antypedium, zupełnego oddziału kaplicy, ile tylko być może, od innej budowy.

---

83 ADŁ, Materiały abpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego.

Gdyby zaś które kaplice nie miały tego, co się tu wyraża, takowym indulta wypraszone być nie mają. Zaś JXX. rządcy kościołów za wyrobienie przeciwie indultu pozwani będą do konsystorza [...]. Dan w Łucku, d[nia] 15 maja 1805 r[oku] K. Cieciszowski BŁŻ⁸⁴.

Władze diecezji łuckiej i żytomierskiej zalecały, aby w okresie wielkiego tygodnia nabożeństwa odprawiły się tylko w świątyni parafialnej. Pismem z 24 marca 1799 r. wystosowanym z konsystorza generalnego łuckiego, podpisanym przez asesora ks. Marcina Bossakowskiego, sekretarza Michała Augustynowicza i protokolistę Piotra Przybytwicza, a skierowanym do dziekanów, zarządono:

Konsystorz Generalny Duchowny, wyż wyrażony, odebrawszy doniesienie, jako w kaplicach niektórych publicznych roku przeszłego w dni te, w które po kościołach jedna tylko msza święta być może, to jest w Wielki Czwartek, Piątek i Sobotę, msza św. i ceremonie resurrekcyi Chrystusowej przy małym ludzi zgromadzeniu odprawione bywały, takowemu przeciw przepisom obrządków kościelnych nieporządkowi zabiegając, postanowił wydać zalecenie do JXX. rządców kościołów, aby, stosownie do obrzędów i przepisów kościelnych, po kaplicach msza święta i inne ceremonie kościołom tylko publicznym przyzwoite, począwszy od Wielkiego Czwartku aż do Niedzieli Wielkanocnej *exclusive* odprawione nie były, lecz księża kapelani do kościołów parafialnych na te dni udać się i tam JXX. plebanom ku pomocy być powinni⁸⁵.

Z pewnością nie wszystkie kaplice zostały odnotowane w prezentowanym obecnie schematyzmie. Prawdopodobnie zabrakło w nim przede wszystkim tych, przy których nie było wówczas kapelanów. Na przykład w granicach parafii Hulewiczów były dwie kaplice łańskie: w Kaszówce i Czersku⁸⁶. Także w parafii Jałowicze znajdowała

84 ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 147–148.

85 Tamże, s. 83.

86 [F. Czyżewski], *Kościół łański i unickie zabrane na cerkwie prawosławne w diecezji łuckiej*, Łuck 1933, s. 8. Kaplica w Kaszówce w okresie międzywojennym już nie istniała.

się kaplica łacińska; wymieniona została w schematyzmie na 1851 r.⁸⁷. Kaplica łacińska była również na terenie parafii Opalin, w Woli Chrypskiej⁸⁸, a w parafii włodzimierzeckiej ks. Czyżewski odnotował istnienie kaplicy w Rafałówce⁸⁹. Wspomniał on także o raporcie proboszcza sokulskiego z 18 grudnia 1925 r., w którym tenże napisał, iż „w Sokulu jest rzymsko-katol. kaplica zamkowa, znajdująca się w posiadaniu popa prawosławnego”⁹⁰. Tę informację ks. Czyżewski poddał jednak w wątpliwość, twierdząc, iż „istnieje opis wizyty generalnej z r. 1796, odprawionej przez ks. Józefa Umińskiego, kan[onika] kat[edralnego] łuck[iego]; wymieniona jest kaplica w Nawozie, dobrach Jełowickiego, ale o kaplicy zamkowej – *nec verbum*”⁹¹. W prezentowanym obecnie schematyzmie nie odnotowano także kaplicy w Podłużnem (parafia Derażne), gdzie kapelanem był reformat Bernard Gołębowski (Gołembowski)⁹².

Jedną z tych kaplic, których również zabrakło w schematyzmie na rok 1802, była we wsi Ilpiboki, znajdującej się na terenie parafii Łysin (dekanat Dubno). Wystawili ją w 1777 r. własnym sumptem właściciele tej wsi – Strzelniccy. Do 1794 r. była ona w posiadaniu unitów. W związku z likwidacją Cerkwi unickiej za czasów cesarzowej Katarzyny II, oficjał łucki Jan Kanty Bożydar Podhorodeński zezwolił w 1794 r. na odprawianie w niej nabożeństw łacińskich, prawdopodobnie po to, aby nie przejęli jej prawosławni. Nadal korzystali z niej duchowni unicy, co nie spodobało się władzom rosyjskim. Stąd domagano się od bpa Cieciszowskiego w 1799 r., by zabronił unitom odprawiania tam nabożeństw:

informuje się, że do kaplicy u dziedzica pomienionej w JMci pana Strzelnickiego znajdującej się, która była pierwiej uniacką, a w roku 1794 łucki konsystorz pozwolił celebrować nabożeństwo łacińskim obrządkiem, unicy kapłani z różnych miejsc zgromadzający się, odprawując w niej nabożeństwo,

---

87 Tamże, s. 12.

88 Tamże, s. 17.

89 Tamże, s. 13.

90 Tamże, s. 15–16.

91 Tamże.

92 Zob. ADE, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 121. ADE, Księga zmarłych kapłanów łuckich, s. 382 – Gołembowski Bernard, reformat, zmarł 29 listopada 1807 r. w Stepaniu w wieku 78 lat.

przypuszczają błahoczystywego wyznania ludzi do modlitwy, przez co, nie tylko stali się okazją zgorszenia dla prostaków, lecz razem podali powód do powrócenia z blahoczysty do unii. Z tego więc względu sędzę być moim obowiązkiem upraszać najpokorniej JW Pana, ażebyś raczył z swojej strony wywiedzieć się, czyli aktualnie wspomniona kaplica jest rzymsko-katolickiego obrządku i czyli należy do jurysdykcji jego. A gdy tak jest, racz JW Pan zalecić od siebie komu należy, aby odtąd w pomienionej kaplicy unickim obrządkiem nie celebrowali zjeżdżający się tamże z różnych miejsc unicy kapłani. A lud prawosławnej grekorosyjskiej wiary nigdy więcej już na modlitwę przyjmowany nie był⁹³.

Być może, ze względu na ówczesne starania władz rosyjskich o pozyskanie, przy użyciu wszelkich metod, unitów dla Cerkwi prawosławnej i pozostanie w niej tych, którzy już zostali zmuszeni do przyjęcia prawosławia, władze diecezji łuckiej celowo nie zamierzały informować o istnieniu tej kaplicy. Prawdopodobnie nie było duchownego obrządku katolickiego do posłania go tam, a zlatynizowanego kapłana unickiego nie chciano tam osadzać ze zrozumiałych względów.

Nawiązując do przypadku kaplicy w Ilpibokach, należałoby wysunąć tezę, iż wiele z kaplic odnotowanych w omawianym schematyzmie, przy których ulokowani byli zlatynizowani duchowni unicy, należało wcześniej do Cerkwi unickiej. W kolejnych dziesiątkach lat niektóre z nich przejmowali prawosławni i stąd w późniejszych schematyzmach nie było już o nich wzmianki⁹⁴. Przetrwiała natomiast wspomniana już kaplica w Ilpibokach. Odnowiona w 1807 r. przez Adama Wolańskiego, funkcjonowała jeszcze w dwudziestoleciu międzywojennym⁹⁵.

Władczyni Rosji Katarzyna II w dłuższej perspektywie czasowej nie przewidywała miejsca dla Cerkwi greckokatolickiej w swoim państwie. Tak więc po trzecim rozbiore Polski, ukazem z 19 października 1795 r. zlikwidowała wszystkie – poza połockim – biskupstwa

93 ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 92.

94 Miarodajnym byłby tu schematyzm na rok 1852, w którym odnotowano wszystkie parafie rzymskokatolickie, istniejące wówczas na terenie poszczególnych parafii. Wielu z tych, utrwalonych w elenchusie na rok 1802, nie figuruje już w spisie kościołów i parafii na rok 1852.

95 L. Popek, *Świątynie Wołynia*, Lublin 1997, s. 53.

greckokatolickie, które znalazły się na terytorium Rosji. Dla duchowieństwa i wiernych tego obrządku nastąpił niezwykle trudny okres, ponieważ aparat państwowy został zaprzęgnięty do zdobywania wiernych dla panującego wyznania. Tak więc „proces przechodzenia na prawosławie w takich warunkach przybrał cechy masowości, tym bardziej, że i arcybiskup Herakliusz Lisowski ogłosił 3 listopada 1795 r. list pasterski, w którym zabronił przeszkadzania w przechodzeniu na prawosławie”⁹⁶. Po śmierci Katarzyny II, za rządów cesarza Pawła I nastąpiła częściowa poprawa sytuacji Cerkwi greckokatolickiej w państwie rosyjskim. Następca Katarzyny II utworzył nawet (28 kwietnia 1797 r.) dwie diecezje greckokatolickie: brzeską i łucką. W okresie panowania cesarza Pawła I zaczął się odwrót dawnych unitów od Cerkwi prawosławnej. Na pomoc panującemu wyznaniu ruszył znowu aparat państwowy:

Dochodzi do wiadomości mojej, że między ludem, który się nawrócił z unii do błahoczystej od przodków ich wyznawanej greko-rossyjskiej prawosławnej Cerkwi, dzieją się swawole i zgorzenie i nie tylko, że w nabożeństwie cerkiewnym czyni się zamieszanie i przeszkody, ale zuchwała gwałtowność w wyrzuceniu księży i innych cerkiewnych sług błahoczystej religii, do czego przykładają się uniaccy popi i zakonnicy, a po części też sami obywatele z służącymi swojemi i duchowieństwem łacińskiego wyznania. Ja w celu oddalenia takiej swawoli i zuchwałości, zalecam gubernskiemu rządowi natychmiast za dojściem tego przedłożenia, przez umyślnych rozesłać surowe rozkazy do wszystkich horodnicznych i ziemskich sprawników, aby w miastach, miasteczkach i wsiach, gdzie tylko błahoczyste cerkwie już poświęcone znajdują się, nikt się nie ważył przeszłych do błahoczysty mieszkańców odwracać lub namawiać, a tym bardziej w nabożeństwie błahoczystym czynić jakowy niepokój lub przeszkody lub też gwałtowności, czego pilnie dostrzegać mają horodniczo wie i ziemscy sprawnicy, a w każdym przypadku, tak cerkwie

---

96 T. Śliwa, *Kościół greckokatolicki w zaborze rosyjskim (1772–1815)*, w: *Historia Kościoła w Polsce*, red. B. Kumor, Z. Obertyński, t. 2, cz. 1, Poznań–Warszawa 1979, s. 222.

blahoczesywe, jako też blahoczesywych przy nich znajdujących się duchownych i cerkiewnych sług wszelkiemi sposobami ochraniać pod strachem odpowiedzi i kryminalnego sądu, donosząc i przedstawiając o zdarzonym nieporządku do guberskiego rządu dla skutecznego temu zaradzenia. Wszystkim zaś i każdemu objawić, szczególnież popom i zakonnikom uniackim, a najbardziej obywatelom, iż jeżeli oni takowe gwałtowności i nieporządki u siebie cierpieć i dopuszczać będą, a tym więcej zachęcać i wspomagać lub jakimkolwiek innym sposobem do tego przykładać się, tedy wyszlą się wojskowe komendy, przez które majątki ich segwestrowane, a sami oni wzięci do fortecy kamienieckiej zaprowadzeni i do kryminalnego sądu oddani będą na mocy monarszych praw i najwyższych ukazów, dla czego zalecić horodniczym i ziemskim sprawnikom, aby rozkazali we wszystkich cerkwiach, bez wyłączenia obrządku, w pierwszą po odebraniu niedzielę, dla powszechnej wiadomości przeczytać, ażeby każdy wiedząc o tym, na własną szkodę był baczny. Guberskiemu zaś rządowi rekomenduję, ażeby jeżeli nadspodziewanie nadesłane będą od horodniczych i ziemskich sprawników o podobnych nieporządkach doniesienia, w takowym razie bez odwołki używszy do tego potrzebnych środków, mnie przez umyślnego dawali wiedzieć⁹⁷

Biskupowi Cieciszowskiemu wypomniano sprzyjanie księżom unickim:

Doniesiono mnie, że JW. Pan nienależne dałeś pozwolenie uniackim prezbiterom odprawowania nabożeństwa w katolickich kościołach, co nie może być okazją do odwracania i gorszenia pospółstwa. Dlaczego, raczysz JW. Pan w tej okoliczności mnie oświecić. A tymczasem, azaliby w samej rzeczy takowe pozwolenie dane było, tedy one nieodwłocznie odwołać i wszelkiego uniackiego nabożeństwa w łacińskich

---

97 ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 46 – pismo generał-gubernatora Aleksandra Bekleszowa do podległych mu cywilnych rządów gubernialnych, 21 lutego 1797 r.

kościółach wszędzie najsurowiej i bez żadnej wymówki zakazać. O czym doniosłem już Jego Imperatorskiej Mości⁹⁸.

W okresie rządów bpa Cieciszowskiego w diecezjach łuckiej i żytomierskiej była dość duża liczba kapłanów tzw. zlatynizowanych, to znaczy tych, którzy z powodu ograniczeń w działalności Cerkwi unickiej przyjęli obrządek łaciński. Liczne przejścia duchownych unickich na obrządek łaciński rozpoczęły się już w okresie istnienia niekanonicznej diecezji pińskiej, gdy w wyniku znacznego zmniejszenia się liczby wiernych, bez pracy zostało wielu duchownych unickich, często obarczonych licznymi rodzinami⁹⁹. Łacinnicy także nie zaniedbywali wówczas pozyskiwać unitów dla obrządku rzymskokatolickiego. 12 kwietnia 1796 r. bp Cieciszowski zwrócił się do abpa Herakliusza Lisowskiego o pozwolenie na przyjmowanie obrządku łacińskiego przez duchownych unickich, zwłaszcza że w podległej mu diecezji pińskiej brakowało duchownych. Arcybiskup połocki uczynił to bez wahania:

W dopełnienie potrzebowania Jaśnie Wielmożnego Pana w jegoż odezwie wyrażonego, z miłą dla siebie satysfakcją pozwalam Jaśnie Wielmożnemu Panu bezmiestnych jurisdycyi mojej kapłanom tak zakonu św. Bazylego jako i świeckich do swojej jurisdycyi przyjmować, a im jako własny Pasterz błogosławię przechodzić tyle, ile tylko ze względu Jaśnie Wielmożnego Pana stan jego diecezji onych utrzymać i mieścić w sobie może¹⁰⁰.

Duchownym unickim, którzy przyjęli obrządek łaciński należało zapewnić jakieś utrzymanie. Biskup Cieciszowski nie zapominał o nich, a świadectwem tego są słowa pisma wystosowanego z konsystorza pińskiego do oficjała łuckiego:

98 Tamże, s. 49 – pismo generał-gubernatora Aleksandra Bekleszowa do bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego, 21 lutego 1797 r.

99 M. Radwan obliczył, że w 1802 r. takich „bezmieśnych” duchownych unickich było na terenie guberni wołyńskiej 210. Zob. Radwan, *Carat wobec Kościoła greckokatolickiego w zaborze rosyjskim*, s. 436–442.

100 Cyt. za: Radwan, *Carat wobec Kościoła greckokatolickiego w zaborze rosyjskim*, s. 416.

stosując się do wyraźnej woli JW. Pasterza, mającego pełne dobroci zamiary względem kapłanów, którzy do obrządku łacińskiego przeszli, aby podług potrzeby i zdolności każdego z nich przyzwoitym opatrzył do życia sposobem¹⁰¹.

Złatinizowani duchowni unicy byli osadzani głównie przy kaplicach publicznych lub dworskich, bardzo rzadko otrzymywali stanowiska wikariuszy, a już zupełnie wyjątkowo komendarzy lub proboszczów. Czasami działo się tak, że zostawali przy kaplicy w tej samej wsi, w której posługiwali przed zmianą obrządku. Często jednakże ci duchowni, zostając w takim miejscu, byli pozbawieni możliwości odprawiania nabożeństw w swoich kaplicach, które już przejęli prawosławni. Władze diecezji łuckiej, dokładając starań, by nie powstawały zadrażnienia między duchownymi prawosławnymi i łacinnikami, ostrzegały księży złatinizowanych przed odprawianiem nabożeństw w kaplicach unickich przejętych przez prawosławnych:

Konsystorz generalny wyż wyrażony [łucki – M. D.], zabiegając wszelkiemu przestępstwu praw, postanowił zalecić WW.JJ.XX. dziekanom, aby oni nie tylko tych kapłanów, którzy z obrządku unickiego do łacińskiego przeszli i po wsiach na dawniejszych swoich miejscach mieszkają, gdzie cerkwie i wieśniacy przyjęli wyznanie greko-rossyjskie, ale oraz wszystkie duchowieństwo w dekanatach swych znajdujące się ostrzegli nieodwłocznie, iżby żaden z duchownych mszy ani żadnego innego nabożeństwa w cerkwiach takowych, w używaniu błahoczestwygo duchowieństwa będących, odprawiać nie odważyli się i o takowym, przez siebie uczynionym ostrzeżeniu, jak najprędzej temu konsystorzowi raportowali, co się też tym zaleca. Dan w Łucku, maja 6 dnia, 1799 roku¹⁰².

Na podstawie elenchusa na rok 1802 trudno jest podać dokładną liczbę duchownych złatinizowanych. W spisie duchowieństwa stawiano zwykle przy takim księdzu literę „L” (*latinisatus*). Ksiądz

---

101 ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 43.

102 Tamże, s. 84.

Florentyn Czyżewski, który w okresie międzywojennym miał dostęp do wszystkich schematów diecezji łuckiej i żytomierskiej oraz innych materiałów archiwalnych, zdołał ustalić jeszcze innych duchownych należących do tej grupy¹⁰³. Tak więc ogólna liczba duchownych zlatynizowanych, pracujących na terenach diecezji łuckiej i żytomierskiej w pierwszych latach ich istnienia mogła wynosić ok. 120 osób¹⁰⁴.

Wśród nazwisk duchownych, wymienionych na kartach prezentowanego obecnie schematyzmu, można zauważyć kilka nazwisk francuskich. Chodzi tu o byłych kapelanów oddziałów wojskowych armii francuskiej, które po rewolucji we Francji dotarły do Rosji¹⁰⁵. Część z tych oddziałów stacjonowała na Wołyniu na przełomie XVIII i XIX w.¹⁰⁶. Niektórzy kapelani po odejściu ze służby wojskowej prawdopodobnie pozostali w Rosji.

---

¹⁰³ ADŁ, Księga zmarłych kapłanów łuckich, *passim*.

¹⁰⁴ W obecnej edycji elenchusa na rok 1802 określenie *latinisatus* w nawiasie kwadratowym umieszczono w przypadku, gdy na podstawie innych źródeł ustalono przynależność danego duchownego do tej grupy; w przypadkach wątpliwych dodano znak zapytania. W aneksie został zamieszczony spis duchownych zlatynizowanych (także przypadków wątpliwych). Nie jest to z pewnością kompletna lista.

¹⁰⁵ „Znajduje się w dekanacie rówieńskim wiele kapelanów francuskich, którzy byli kapelanami przy wojsku”. ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 58.

¹⁰⁶ Wielu żołnierzy francuskich wstąpiło wówczas w związki małżeńskie z Polkami. Zob. *Księga zapowiedzi łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 113–116, 122–123.

CZĘŚĆ DRUGA

*Schematyzm diecezji łuckiej
i żytomierskiej na rok 1802*

1. ELENCHUS CLERI SAECULARIS ET REGULARIS
DIOECESIIUM LUCEORIENSIS ET ŻYTOMIRIENSIS
PRO ANNO DOMINI 1802 – EDYCJA TEKSTU

*CAPITULUM ECCLESIAE CATHEDRALIS LUCEORIENSIS
suffraganeus*

JOANNES CHRYSOSTOMUS KACZKOWSKI, utriusque iuris doctor,
episcopus Cariopolitanensis, archidiaconus Brestensis in cathedra,
Ordinis Sancti Stanislai Eques, examinador dioecesanus

praepositus

LEO CONSTANTINUS SOSNOWSKI, episcopus Arethusanensis

coadiutor

JOSEPHUS JUNOSZA PIASKOWSKI, utriusque iuris doctor, canonicus cathedralis Cracoviensis, decanus Insignis Collegiatae Ołycensis, praepositus infulatus Klimontoviensis, Ordinis Sancti Stanislai Eques, examinador

decanus

JOANNES CANTIUS BOŻYDAR PODHORODEŃSKI, utriusque iuris doctor, vicarius in spiritualibus et officialis generalis Luceoriensis, Ordinis Sancti Stanislai Eques

archidiaconus

JOSEPHUS UMIŃSKI, utriusque iuris doctor, examinador

custos

ANDREAS CHOŁONIEWSKI, utriusque iuris doctor, Ordinis Sancti Stanislai Eques

cancellarius

MICHAEL SKIRNIEWSKI, assessor consistorii generalis, examinador

cantor

NICOLAUS GROTT FALISZEWSKI, utriusque iuris doctor, canonicus cathedralis Chelmensis, examinador

scholasticus

IGNATIUS MIODUSZEWSKI, utriusque iuris doctor, procurator capituli, assessor consistorii generalis et examinador

canonici gremiales

JOANNES princeps JABŁONOWSKI, examinador

MARTINUS OLSZEWSKI, iudex surrogatus consistorii generalis
JACOBUS DEDERKO, episcopus Minscensis, praepositus infulatus Olycensis, Ordinum Aquilae Albae et Sancti Stanislai Eques

MARTINUS BOSSAKOWSKI, sacrae theologiae doctor, canonicus poenitentiarius, assessor consistorii generalis, seminarii dioecesis regens, examinador

VALENTINUS GŁADYSZ ZNAMIEROWSKI, scholasticus Olycensis, assessor in Collegio Iustitiae Partitionis Catholicae

JOSEPHUS BUCHOWIECKI, examinador

DOMINICUS WYKOWSKI, assessor consistorii generalis

MICHAEL SZKLIŃSKI

MICHAEL MANIECKI, assessor consistorii generalis, vice-decanus cathedralis, examinador

MICHAEL WYKIŃSKI, canonicus cathedralis Chełmensis

VINCENTIUS DOBROWOLSKI, canonicus cathedralis Żytomiriensis, assessor consistorii generalis, examinador

GASPAR DOBROWOLSKI, cancelarius Olycensis, examinador

JOSEPHUS¹⁰⁷ PODGÓRSKI

*VICARII ECCLESIAE CATHEDRALIS LUCEORIENSIS**vice-decanus*

MICHAEL MANIECKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

PETRUS KETLIŃSKI, canonicus honorarius Luceoriensis, examinador

MARTINUS GĄGALSKI, vice-custos cathedralis

IGNATIUS MIKULSKI

LUCAS ZAWADZKI

MICHAEL HUSSAKOWSKI, examinador

THEODORUS DOKTOROWICZ

JOANNES PRZEGALIŃSKI

VICTORINUS KOSSAKOWSKI

---

¹⁰⁷ Prawdopodobnie winno być: Tadeusz.

MANSIONARII TITULI SANCTORUM ANGELORUM

JOSEPHUS KRONBERG, canonicus honorarius Luceoriensis,
examinator

JOSEPHUS MŁODZIANOWSKI, contionator cathedralis, examinator

PAULUS BOSSAKOWSKI, professor theologiae in seminario,
examinator

JOANNES WROCZYŃSKI

MANSIONARII TITULI BEATISSIMAE

THOMAS CZOŁOWSKI

CAROLUS SKRZYŃSKI, canonicus honorarius Ołyccensis, prothoco-
lista actorum consistorii

PETRUS MADROLLE

IGNATIUS SAWICKI

ALUMNI SEMINARII DIOECESANI

DANIEL SZCZEBIETOWICZ

CAROLUS WYRZYKOWSKI

LAURENTIUS PROTASIEWICZ

MAXIMILIANUS RAMULT

JOANNES ORZECZOWSKI

JOANNES KRĘPSKI

SIMON UŁŁOWICZ

JOSEPHUS PLISZKIEWICZ

FELIX ZYRA

IGNATIUS DAWIDOWSKI

ADAMUS MARCINKOWSKI

JOSAPHAT BOSIACKI

INTRA PAROCHIAM LUCEORIENSEM MANENTES

IGNATIUS DROZDOWICZ, canonicus honorarius Luceoriensis, ad
cathedram

ADAMUS TRUCHESS, ad cathedram

GABRIEL SAWICKI, capellanus in hospitali bonifratum

CHRISTOPHORUS OŁŁAD, praepositus ecclesiae ritus armenorum

ATHANASIUS BIELECKI, latinizatus, capellanus in Iwanczyce¹⁰⁸

CAPITULUM ECCLESIAE CATHEDRALIS ŻYTOMIRIENSIS
decanus

JOSEPHUS DZIEGCIOWSKI, examiner

praepositus

vacat

archidiaconus

THADDAEUS CZAYKOWSKI, examiner

scholasticus

JOANNES ODYNYEC, sacrae theologiae doctor, examiner

custos

JOSEPHUS REDDIG, sacrae theologiae doctor, officialis Żytomiriensis,
examiner

cantor

vacat

cancellarius

VINCENTIUS JANOWSKI, examiner

archidiaconus Czerniechoviensis

IGNATIUS MOKŁAK

canonici gremiales

JOSEPHUS MALINOWSKI

JOANNES KOC, philosophiae doctor

HIERONYMUS STROYNOWSKI, utriusque iuris doctor, scholasticus
coadiutor cathedralis et rektor Universitatis Vilmensis, Ordinis Sancti
Stanisłai Eques

---

¹⁰⁸ W Iwanczykach była kaplica we dworze Romualda i Anny z Rakowskich Bystrych, zob. *Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku*, s. 261, 264, 266, 268, 271.

ERASMUS PAWŁOWSKI

MICHAEL KINAROWICZ, sacrae theologiae doctor, examiner

MICHAEL PIWNICKI, secretarius curiae episcopalis, examiner

IGNATIUS WOYNAROWSKI, sacrae theologiae doctor, examiner

VINCENTIUS DOBROWOLSKI

MICHAEL SOBOLEWSKI, examiner

CAROLUS ZIAIŃSKI

BRUNO ŁOJECKI

JOANNES PIWNICKI

VICARII ECCLESIAE CATHEDRALIS ŻYTOMIRIENSIS

JOSEPHUS KRAMKOWSKI, canonicus honoraris Żytomiriensis,
poenitentarius

JAROCKI [PIOTR]

VALENTINUS SZABŁOWSKI

JOANNES LEWICKI

JOANNES SKULSKI, vice-procurator capituli

MANSIONARII

ANDREAS BYCZKOWSKI, vice-custos

ANTONIUS WOLIŃSKI, philosophiae doctor, cononicus honorarius
Żytomiriensis

MATTHIAS SZYMAŃSKI

JOANNES LEWANDOWSKI

PROFESSORES SEMINARII

CASIMIRUS MIECZKOWSKI, regens

THOMAS DĘBIŃSKI, professor 1

STANISLAUS CHEŁMOWSKI, professor 2

ALUMNI SEMINARII

JOSEPHUS KANIEWSKI

STANISŁAUS CIELECKI

GASPARUS MIANOWSKI

THOMAS PŁOTNICKI

JOANNES KUDREWICZ

ANTONIUS CHASZCZYŃSKI

Ibidem [w Żytomierzu] ecclesia bernardinorum

intra parochiam

ANDREAS KOWALSKI, professor in scholis publicis Żytomiriensis

STEPHANUS BRZECZUKOWSKI, capellanus in Dziwoczki¹⁰⁹

BASILIUŠ SZCZUREWICZ, capellanus in Łowków¹¹⁰

PETRUS LISIEWICZ, capellanus in Kurowinczyki¹¹¹

PETRUS STRUMECKI

CAPITULUM INSIGNIS COLLEGIATAE OLYCENSIS

praepositus infulatus

JACOBUS DEDERKO, episcopus Minscensis, Ordinum Polonorum

Eques

decanus

JOSEPHUS JUNOSZA PIASKOWSKI, praepositus coadiutor cathedralis Luceoriensis

archidiaconus

MICHAEL BIELECKI, professor ritus et examinador

custos

ANTONIUS JAWORSKI, philosophiae doctor, examinador

cantor

LUCAS MIODUSZEWSKI, examinador

scholasticus

VALENTINUS ZNAMIEROWSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

cancellarius

GASPAR DOBROWOLSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

---

109 Dziwoczki, wieś w powiecie żytomierskim. Była tam kaplica należąca do rzymskokatolickiej parafii w Żytomierzu.

110 Łowków, miasteczko nad Teterewem, poniżej Żytomierza. Była tam kaplica należąca do rzymskokatolickiej parafii w Żytomierzu.

111 Raczej: Kurowińczyk, wieś w powiecie żytomierskim. Prawdopodobnie kaplica była we dworze właścicieli tej miejscowości, prawdopodobnie Omiecińskich.

canonici

VINCENTIUS TUCHOWSKI, concionator a Dominicis

ADALBERTUS ZIEMNOWICZ, concionator a Festis

JOANNES GUSTOWICZ, provisor hospitalis

SIMON NIWIŃSKI, poenitentiarius et procurator

JOANNES BARTNICKI, professor philosophiae et vice-regens
seminariiJOANNES UŁŁOWICZ, procurator seminarii, praefectus et professor
scholae

NICOLAUS GODLEWSKI, senior colegii vicariorum

DOMINICUS WILMIN

VICARII

NICOLAUS GODLEWSKI

VALENTINUS KOSIŃSKI

GREGORIUS ZYRA

PETRUS ORAŃSKI

ALUMNI SEMINARII

ADALBERTUS SIECIŃSKI

GASPAR BOBROWICZ

STANISLAUS SIEDLECKI

JOANNES HORYNOWICZ

SIMEON LWOWICZ

☛ Ecclesiae parochiales¹¹²
et clerus in dioecesi LuceoriensiDecanatus districtus¹¹³ Luceoriensis

LUCEORIAE

Conventus Ordinis Praedicatorum

Sanctissimae Trinitatis

Carmelitarum

---

¹¹² Nie wszystkie świątynie wykazane w niniejszym schematyzmie były parafialnymi.

¹¹³ Powiat = dekanat.

Bernardinorum
 Bonifratellorum
 Monialium Sanctae Brigittae
 Ecclesia ritus armeni

NIEŚWICZ

curatus

JOSEPHUS JASNOGÓRSKI, decanus primus
vicarius

ATHANASIVS ŁOPUSZAŃSKI

manent intra hanc parochiae

STEPHANUS WYŻEWSKI, latinisatus in Korszów¹¹⁴

NICOLAUS CZERETOWICZ, capellanus in Ławrów¹¹⁵

WISZENKI

commendarius off[icialis]

MICHAEL LISSOWSKI

vicarius

THEODORUS GACHOWSKI, latinisatus

SKÓRCZE

curatus

MARTINUS OLSZEWSKI, canonicus cathedralis et iudex surrogatus
 Luceoriensis

vicarii

PAULUS BIESIADZIŃSKI

STEPHANUS OSTASZEWSKI, latinisatus

intra parochiam

SIMON SKULSKI [latinisatus], capellanus in Watyn¹¹⁶

THADDEUS JAŚKIEWICZ, capellanus in Mychlin¹¹⁷

¹¹⁴ Była tam cerkiew unicka, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unicki*, s. 34–35.

¹¹⁵ Ławrów, wieś w powiecie łuckim. Była tam kaplica należąca do rzymskokatolickiej parafii w Nieświczu. Murowana kaplica została wybudowana dopiero w 1816 r.

¹¹⁶ Watyn, wieś na południowy zachód od Torczyzna, posiadała kaplicę należąca do rzymskokatolickiej parafii w Skurczu. W początkach XIX w. właścicielem Watyna był brat ks. Wincentego Pocisk Dobrowolskiego, zob. A. Kozieradzki, *Wspomnienia z lat szkolnych 1820–1831*, oprac. S. Kawyn, Wrocław 1962, s. 40.

¹¹⁷ Wieś w powiecie łuckim, w odległości 26 wiorst od Łucka.

TORCZYN

curatus idem vicarius

MARTINUS OLĘDZKI

SIMON GLIŃSKI, latinisatus

*intra parochiam*ALEXANDER NARUSZEWICZ, capellanus in Ozdeniże¹¹⁸

SOKUL

commendarius

ALEXIUS KRZYSZTAŁOWICZ

altaristae

MICHAEL JEŁOWICKI

LUCAS WIERZBICKI, ex-curatus

*intra parochiam*PHILIPPUS ABRAMOWICZ, latinisatus in Janówka¹¹⁹

ZATURCE

Ordo Sancti Augusti Eremitarum, *commendarius*, Witanowski

BEREŻNICA

curatus

JOANNES DUBISKI, canonicus Livoniae, decanus secundus

altarista

ROMANUS PRAWOSUDOWICZ, latinisatus

KOŁKI

curatus

ADALBERTUS ZIEMNOWICZ, canonicus Ołyčensis

intra parochiam

SIMON HRYNIEWICZ, latinisatus in Kołki

CAJETANUS TEODOROWICZ, capellanus in Łyszczce¹²⁰

---

118 Lub: Ozdeniż. Była tam cerkiew i parafia unicka, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 79.

119 W Janówce był kościół i klasztor bernardynów ufundowane w 1630 r. przez Mikołaja i Krystynę Malińskich, skasowany w 1832 r., tamże, s. 9.

120 Była tam cerkiew unicka, tamże, s. 76.

SIMON BRODOWICZ, latinisatus in Czetwertnia¹²¹

WŁODZIMIERZEC

curatus

JOANNES ŁOPUSZEWICZ

ibidem capellani

PETRUS GODLEWSKI

GREGORIUS LUKAJEWICZ, latinisatus

intra parochiam

BASILIIUS PIRZECKI, latinisatus, capellanus in Suchawola¹²²

CZARTORYSK

Ordo Praedicatorum

ATHANASIIUS MALECZEŃSKI, prior et parochus, examinador

intra parochiam

THOMAS HAJEWSKI

DĄBROWICA

Scholarum Piarum

PAULUS CHLEBOWSKI, rector et parochus, examinador

Decanatus Vlodimiriensis

WŁODZIMIERZ [WOŁYŃSKI]

curatus

THOMAS ZDEBIEŃSKI, canonicus Livoniae

vicarius

GREGORIUS SOŚNICKI

altarista

121 Miał być tam klasztor unicki, który po 1804 r. został skasowany, a cerkiew klasztorna stała się parafialną, [Czyżewski], *Kościoly łacińskie i unickie*, s. 27.

122 W aktach wizytacyjnych „kościola włodzimierzeckiego z roku 1820, w artyk. 10 p.t. Kaplice w parafii – napisano: «Kaplica publiczna w miasteczku Rafałowce murowana formą kościoła krzyżowego, wszystkie apartamenta [sic!] są dworskie. Kapelan przy tejże kaplicy śp. ksiądz Bazyli Pirzecki, bywszy pleban suchowolski obrządku greko-unickiego, w przeszłym roku umarł, a teraz kapelanię utrzymują imć księża dominikanie czartoryscy»”, tamże, s. 13, 83.

vacat

intra parochiam

JAKOBUS LEWICKI, latinisatus

FRANCISCUS CIESZKOWSKI, in Werba

STEPHANUS PURYEWICZ, latinisatus, capellanus ibidem

BASILIIUS PASZKOWSKI, capellanus in Ochnówka¹²³

IBIDEM

Ecclesia Ordinis Praedicatorum et conventus capucinatorum¹²⁴

ŁOKACZE

curatus

MARTINUS KWIATKOWSKI, canonicus honorarius Luceoriensis,
decanus

vicarius

JOANNES KROTKIEWICZ, latinisatus

ZABŁOTCE

curatus

PETRUS WILAMOWSKI

vicarius

GREGORIUS POZNAŃSKI, latinisatus

123 „Stare rubrycele łuckie notują, że we wsi Ochnówce przy kaplicy był kapelanem ks. Bazyli Paszkowski, latinizatus, od r. 1801 do 1818. Po nim nastąpił ks. Stefan Purjewicz, również latinizatus, i kapelanował od r. 1819 aż do swego zgonu, tj. do r. 1824”, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unicki*, s. 13.

124 „W roku 1759 władza duchowna diecezji łuckiej, chcąc przyjąć z pomocą proboszczowi włodziemskiemu w zbożnej sprawie krzewienia ducha katolickiego w parafii włodziemskiej, pozwoliła ojcom kapucynom z Różampola – dzisiejszego Uściługa – zbudować klasztor przy kościele parafialnym włodziemskim i zamieszkać przy nim w charakterze koadiutorów, czyli pomocników proboszcza. Uwzględniając przepisy reguły kapucyńskiej, nakazujące posiadanie kościoła przy klasztorze, władza diecezjalna pozwoliła kapucynom włodziemskim, w osobie ówczesnego przeora o. Prokopa ze Stanisławowa, korzystać stale z kościoła parafialnego św. Joachima i Anny we Włodzimierzu. Gorliwy o. Prokop, otrzymawszy z rąk proboszcza kawał ziemi wykrojonej tuż obok kościoła z sadyby kościelnej, wnet dźwignął na niej klasztor i otoczył go murami”, ADŁ, Parafia pw. świętych Joachima i Anny we Włodzimierzu Wołyńskim, Ks. Feliks Sznarbachowski do bpa Ignacego Dubowskiego, 14 maja 1921 r.

SWOYCZÓW

curatus

JACOBUS SCHABOWSKI

ibidem

ANTONIUS CHOCIWSKI

*intra parochiam*MICHAEL SKULSKI, latinisatus, in Swiniarzyn¹²⁵

PORYCK

curatus

CASIMIRUS PODHORODEŃSKI, canonicus Livoniae

vicarius

THOMAS BRZEŃNIAKIEWICZ [latinisatus]

*praebendarius*JOANNES CHEVALIER, canonicus honorarius Luceoriensis,
examinator

HOROCHÓW

curatus

ANDREAS LUBLIŃSKI, canonicus Smolenscensis

praebendarius hospitalis

JACOBUS CZERLIŃSKI

vicarii

ANTONIUS GAWDZIŃSKI

ANTONIUS SAYKOWICZ, latinisatus

JACOBUS SOBUCKI, latinisatus

SIELEC

*curatus*JACOBUS SAWICKI, canonicus, *examinator**vicarius*

BASILIUS KOSTKIEWICZ, latinisatus

KONIUCHY

commendarius

---

¹²⁵ Lub: Świniarzyn. Był tam kościół unicki, zamieniony później na cerkiew prawosławną, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 56–57.

DANIEL PASZKOWSKI, latinisatus

intra parochiam

MICHAEL SILKIEWICZ, latinisatus, capellanus in Szewłow

LITOWIŻ

curatus

ANTONIUS KRASIŃSKI

altarista

vacat

KORYTNICA

commendarius

NICOLAUS ŁOCHWIŃSKI, latinisatus

ROŻJAMPOL

Ordo Capucinatorum

LEONARDUS, gvardianus et parochus, examinatus

KISIELIN

Ordo Carmelitarum

PETRUS HORSZTEJN, prior et parochus

ibidem

SIMON KORDONOWICZ

intra parochiam

ANDREAS ZIMERMANN, in Kijaż

JOANNES MICHAŁOWSKI, latinisatus, capellanus in Twerdynie

DRUSZKOPOL

Ordo Franciscanorum

FRANCISCUS ZAGÓRSKI, gvardianus et parochus

Decanatus Covelensis

KOWEL

praepositus

JOANNES princeps JABŁONOWSKI, canonicus cathedralis

Luceoriensis

vicarius

ALEXANDER KIZIKOWSKI, latinisatus

vicarius secundus

vacat

intra parochiam

STEPHANUS PIŃKIEWICZ, latinisatus, capellanus in Rużyn¹²⁶

THOMAS ZIENKIEWICZ, latinisatus, capellanus in Uchowiecko¹²⁷

LUBOML

curatus

CAROLUS ZIAIŃSKI, canonicus cathedralis Żitomiriensis, decanus
altarista

ADALBERTUS ROGALSKI

vicarius

ALEXANDER PRUSINOWSKI Ordo Sancti Basilii, latinisatus

CYPRIANUS WKRYŃSKI, capellanus in Bendiuha¹²⁸

OSTRÓWEK

curatus

CHRISTOPHORUS CZUBICKI

MACIEJÓW

praepositus

MICHAEL PIWNICKI, canonicus cathedralis Żitomiriensis

ibidem

ANDREAS ŁASTOWIECKI, canonicus Chełmensis

commendarius

ANTONIUS KAMIEŃSKI

praebendarius hospitalis

AUXENTIUS JESIEWICZ

---

¹²⁶ Lub: Różyn. Była tam cerkiew unicka, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 82. W okresie międzywojennym była tam kaplica należąca do rzymskokatolickiej parafii Turzysk.

¹²⁷ Lub: Uchowiecko; kaplica rzymskokatolicka istniała tam jeszcze do 1896 r. (ostatnia o niej wzmianka w schematyzmie), prawdopodobnie skasowana, tamże, s. 17.

¹²⁸ Binduga.

TURZYSK

*curatus*PAULUS PUŁAŃSKI, canonicus honorarius Żitomiriensis
*coadiutor*VINCENTIUS DOBROWOLSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis
et Żitomiriensis*vicarius*

JOANNES MODRZYŃSKI

*intra parochiam*ELISEUS POPIEL, latinisatus, capellanus in Dolsk¹²⁹

PRZEWAŁY

*curatus*GASPARUS DOBROWOLSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis
prom[otor]

JOANNES LITWINOWICZ, latinisatus

HULEWICZÓW

commendarius

ANTONIUS MARCZEWSKI, examiner

HOŁOBY

*curatus*JOANNES HULEWICZ, canonicus honorarius Luceoriensis,
examinator*vicarius*

MICHAEL TUROWICZ, latinisatus

altarista

JOANNES KRYNICKI, latinisatus

MIELNICA

commendarius

JOANNES KOC, canonicus cathedralis Żitomiriensis

vicarius

EUSTACHIUS LWOWICZ, latinisatus

---

¹²⁹ Dolsk, wieś w powiecie kowelskim. Była tam kaplica należąca do rzymskokatolickiej parafii w Turzysku. Przetrwiała do lat międzywojennych.

altarista

MICHAEL GARBACZEWSKI, latinisatus

RATNO

praepositus

NICOLAUS FALISZEWSKI, cantor cathedralis Luceoriensis

vicarius

THOMAS KALEWSKI, Ordo Praedicatorum

BUCYN

curatus

BARTHOLOMEUS MARKIEWICZ

*intra parochiam*JOANNES ZAWADZKI, capellanus in Niesuchoize¹³⁰

NABRZUSKA

commendarius

MATTHAEUS DĄBROWSKI, latinisatus

OPALIN

commendarius

MICHAEL SZKLIŃSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

vicarius

BASILIUS KOPIŃSKI, latinisatus

KAMIENŃ KOSZYRSKI

Ordo Praedicatorum

BEATUS MILANOWSKI, prior et parochus, examinador

RADZIECHÓW¹³¹

Ecclesia Ordinis Sancti Augustini Eremitarum

---

130 Lub: Niesuchojeże, miasteczko nad Turią w powiecie kowelskim, własność rodziny Sanguszków. Była tam cerkiew unicka, [Czyżewski], *Kościoly łacińskie i unickie*, s. 44.

131 Radziechów, wieś na południe od Lubomla w odległości kilku kilometrów od tego miasta, należała do parafii w Lubomlu.

Decanatus Dubnensis*DUBNO**praepositus*JOANNES KACZKOWSKI, suffraganeus Luceoriensis
commendarius

ANTONIUS ORCHOWSKI

vicarius

MATTHAEUS WYRZYKOWSKI

ibidem manet

SEBASTIANUS ZAGÓRSKI, canonicus Varsaviensis

*KOBLIN**curatus*THADDEUS PODGÓRSKI, canonicus honorarius Luceoriensis,
decanus*vicarii*

NICEPHORUS PERCHUREWICZ, latinisatus

ALEXANDER KRZYSZTAŁOWICZ, latinisatus

*ŁYSIN**curatus*

STANISLAUS KARPOWICZ

vicarius

JACOBUS MIERZWIŃSKI

*ZŁOCZÓWKA**curatus*

ADALBERTUS OTFINOWSKI

commendarius

JOANNES GRYLEWICZ

*intra parochiam*ANTONIUS BRODOWSKI, capellanus in Boremel¹³²

---

132 Boremel, miasteczko w powiecie dubieńskim, na lewym brzegu Styru, własność rodziny Czackich. Był tam kościół z cudownym obrazem Pana Jezusa. Boremel był filią parafii Złoczówka.

KRUPIEC

curatus

JOANNES OLSZEWSKI, canonicus honorarius Luceoriensis

intra parochiam

ALEXANDER KARASIEWICZ, latinisatus

PETRUS BETRI, capellanus ad aulam¹³³

RADZIWIŁŁÓW

curatus

JOANNES SZANIAWSKI

TARGOWICA

Ordo Praedicatorum

commendarius

CAELESTINUS JANISZEWSKI

intra parochiam

MICHAEL WYKIŃSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

JAŁOWICZE

Ordo Praedicatorum

idem

prior et parochus

BERESTECZKO

Ordo Sanctissimi Trinitatis

NICOLAUS SZCZODROWICZ, minister et parochus

WARKOWICZE

Ordo Bernardinorum

URBANUS MAKOWSKI, gvardianus et parochus

*intra parochiam*GREGORIUS ŁUKANIEWICZ, latinisatus, capellanus Zornoviensis¹³⁴

¹³³ Był to dwór rosyjskiego generała Ottona Igelströma (protestanta) i jego żony Honoraty Stępkowskiej, wojewodzianki kijowskiej, zob. Wołyniak [J. M. Giżycki], *Zniesione kościoły i klasztory rzymsko-katolickie przez rząd rosyjski w wieku XIX-tym w diecezji łuckiej, żytomierskiej i kamienieckiej (gub. Wołyńskiej, kijowskiej i podolskiej)*, „Nowa Polonia Sacra” 1928, t. 1, s. 5.

¹³⁴ Kapelan w Zurnem.

JOANNES JAMNICKI, latinisatus, capellanus in Curków

*DOROSTAJE*¹³⁵

Ordo Carmelitarum Antiquae Regulae Observantium
commendarius

JOANNES JAŚLIKOWSKI, prior
intra parochiam

MICHAEL ŁAZAROWICZ, [latinisatus], capellanus in Smordwa

KOZIN

Ordo Praedicatorum

ALAN KILIAŃSKI, prior et parochus

Decanatus Rownensis

RÓWNE

praepositus

JOSEPHUS PIASKOWSKI, praepositus coadiutor cathedralis
Luceoriensis

vicarius

STANISLAUS ZALEWSKI

praebendarius BVM

vacat

praebendarius Sanctae Annae

vacat

altarista Sanctissimae Trinitatis

vacat

vicarius

vacat

vicarius

vacat

intra parochiam

ROBERTUS DE MARONNE, canonicus Bellovae, capellanus in Gródek

PAULUS SZUSZKOWSKI, latinisatus, capellanus in Złotyjów

BASILIVS JAWCZYŃSKI, latinisatus, capellanus in Barmaki

---

¹³⁵ Dorohostaje.

JOANNES RAKUCKI, latinisatus, capellanus in Diatkowicze

DERAŻNE

curatus

MARTINUS KRZYŻANOWSKI

altarista

BASILIIUS KULCZYCKI

intra parochiam

BLASIIUS ZIELENIECKI Ordo Sancti Basilii, latinisatus, capellanus
in Choloniewicz¹³⁶

SZPANÓW

curatus

MARTINUS ISKIERSKI

vicarius

GREGORIUS NIELIPOWICZ, latinisatus

HORYŃGRÓD

curatus

FABRICIUS KURYLSKI

coadiutor

LUCAS SŁUPECKI, canonicus Brestensis

TUCZYN

curatus

ANDREAS MROZOWSKI

vicarius

vacat

MIĘDZYRZYCZ¹³⁷

Scholarum Piarum

ALEXIUS KOTIUŻYŃSKI, rector, examinador

intra parochiam

DEMETRIUS JANIEWICZ, latinisatus, capellanus in Samostrzały

---

¹³⁶ Drewniana kaplica została wybudowana w 1754 r., przetrwała do lat międzywojennych, *Elenchus venerabilis cleri saecularis et regularis dioecesium Luceoriensis et Żytomiriensis A.D. bissextili 1920*, s. 61.

¹³⁷ Międzyrzec Korecki.

ROMANUS PRAWOSUDOWICZ, latinisatus, capellanus in Daniczów
 JOANNES THEODOROWICZ, latinisatus, capellanus in Hluboczek

NIEWIRKÓW

Ordo Praedicatorum

JOSEPHUS SZOŁAYSKI, prior et parochus

ibidem

STANISLAUS ALEXANDROWICZ, latinisatus

STEPAŃ

curatus

IGNATIUS GRUSZCZYŃSKI, canonicus honorarius Ołyčensis,
 decanus

altarista

EUGENIUS SYRKOWSKI Ordo Praedicatorum

promotorius

NICOLAUS ZUBKOWICZ, latinisatus

BEREZNE

curatus

ADAMUS RUPIŃSKI

intra parochiam

JACOBUS BORKACKI, latinisatus, capellanus in Druchów¹³⁸

ALEXANDER ŁUKASZEWICZ, capellanus in Choten¹³⁹

[ALEKSANDRIA

commendarius

138 Druchów (Druhów, Druhowa) – wieś, od 1790 r. wydzielona z klucza berezeńskiego i ofiarowana Tomaszowi Jabczarskiemu (1757–1824), łowczemu trembowelskiemu (1783 r.). Na początku XIX w. we dworze druhowskim mieszkał Tomasz Jabczarski z żoną Anną. W Druhowie była kaplica należąca do parafii obrządku łacińskiego w Bereznem, zob. *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 2, Warszawa 1881, s. 165. „Indult na kaplicę druchowską z Łucka” został wydany 14 października 1800 r. na okres trzech lat, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, informacja na wyklejce. W 1793 r. cerkiew unicką ufundował tam Michał Korzeniowski, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 73.

139 W Choteniu (Chotyńniu) była kaplica we dworze Franciszki z Bentkowskich Lubienieckiej, wdowy po podskarbinie włodziemierskim, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 40–41.

ANDREAS TURKIEWICZ¹⁴⁰]

KLEWAŃ

praepositus

MICHAEL SKIRNIEWSKI, cancellarius cathedralis Luceoriensis
vicarius

MICHAEL HURKOWSKI, latinisatus
commendarius

BASILIIUS NIELIPOWICZ
concionator

JOANNES SZUMSKI, ritus graeci uniti

KAZIMIRKA

curatus

VALENTINUS ZNAMIEROWSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis
commendarius

DIONISIUS DĘBCZYŃSKI
intra parochiam

GREGORIUS SZUSZKOWSKI, capellanus in Kosmaczew¹⁴¹

KUSTYŃ

Ecclesia Bernardinorum¹⁴²

140 Zapomniano umieścić w niniejszym schematyzmie kaplicę w Aleksandrii, przy której istniała parafia. Dane odnośnie do pominiętej parafii zostały zaczerpnięte z informacji znajdującej się na dokumencie („Kursoria do kościołów parafialnych”), który *via cursoria* wędrował w czerwcu 1800 r. po poszczególnych parafiach dekanatu rówieńskiego, ADŁ, Parafia w Bereznem, Zarządzenia, s. 8.

141 Lub: Kosmaczów. Była tam cerkiew unicka, [Czyżewski], *Kościoly łacińskie i unickie*, s. 35.

142 Pismem z 6 czerwca 1798 r., skierowanym do dziekana rówieńskiego, oficjał łucki Jan Kanty Bożydar Podhoroński poinformował: „Na skutek woli JW. Pasterza naszego dysponującego, aby podług powiatów ujazdowych dekanaty były umiarkowane, czyni się niniejsze urzędowe rozporządzenie, iż odtąd dekanat rówieński mieć będzie kościoły następujące: [...] Zakonne z parafią: w Międzyrzyczu Koreckim księży pijarów, w Niewirkowie księży dominikanów, w Kustynie księży bernardynów”, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 67. Pomimo zaawansowanych prac nad utworzeniem parafii przy klasztorze bernardynów w Kustyniu (zob. Dębowska, *Rządy bpa Kaspra Kazimierza Cieciszowskiego w niekanonicznej diecezji pińskiej*, s. 190) parafia tam jednak nie powstała. Nie ma jej wymienionej w „Kursorii do kościołów parafialnych” dekanatu rówieńskiego z czerwca 1800 r., ADŁ, Parafia w Bereznem, Zarządzenia,

Decanatus Ostrogiensis

OSTRÓG

praepositus

JOSEPHUS UMIŃSKI, archidiaconus cathedralis Luceoriensis
vicarii

JACOBUS SCHOLARI

PETRUS LAWRYKOWSKI

intra parochiam

JOSEPHUS GOŁUCHOWSKI, canonicus honorarius Luceoriensis,
capellanus in Mizocz¹⁴³

ANTONIUS PISARSKI, canonicus Chełmensis, in conventu patrum
capucinatorum

JOANNES ELLASZEWICZ, latinisatus, capellanus in Milatyn¹⁴⁴

JOANNES LELAWSKI, latinisatus, capellanus in Płużne

DIONYSIUS BAFTAŁOWSKI, latinisatus, capellanus in Hulcza¹⁴⁵

IBIDEM

Ecclesia capucinatorum et carmelitarum tum in Międzyrzecz Ostrogi
ecclesia franciscanorum

TAYGÓRY¹⁴⁶

curatus

JOSEPHUS BUCHOWIECKI, canonicus cathedralis Luceoriensis,
decanus

vicarius

ANTONIUS JASIŃSKI, latinisatus

intra parochiam

---

s. 7–8. W późniejszych schematyzmach ta parafia nie jest wymieniona. Ks. Florentyn Czyżewski umieścił klasztor bernardynów w Kustyniu w granicach parafii Aleksandria, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 10.

143 Była to filia parafii Ostrog, Wołyniak, tamże, s. 11.

144 Pochodziła z XVII w. Przetrwiała do lat międzywojennych, *Elenchus venerabilis cleri saecularis et regularis dioecesium Luceoriensis et Żytomiriensis A.D. bissextili 1920*, s. 60.

145 W XVIII w. była to kaplica unicka. Prawdopodobnie po drugim rozbiórce Polski zamieniono ją na kaplicę łacińską, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 8.

146 Tajkury.

LUDOVICUS STROIŃSKI S[cholarum] P[iarum], in Ożenin¹⁴⁷
 STEPHANUS JANIEWICZ, latinisatus, in Stadniki
 PETRUS JARMOLIŃSKI, latinisatus, in Mylsk

KUNIÓW

commendarius

MATHIAS KORZENIOWSKI

ibidem

BASILIIUS SAMOŁOWICZ, latinisatus

LACHOWCE

Ordo Praedicatorum

GUNDISLAVUS ZIELIŃSKI, prior et parochus

ibidem

STEPHANUS SIEROCIŃSKI, latinisatus, capellanus in Mikłasze

BASILIIUS CIPANOWICZ, latinisatus

[STEPHANUS] WULFERS, ex-jesuita

KRZYWIN

curatus

DEMETRIUS RESZCZYŃSKI S[cholarum] P[iarum]

vicarii

JACOBUS OLSZEWSKI S[cholarum] P[iarum]

LUDOVICUS RESZCZYŃSKI

ANDREAS JANIEWICZ, capellanus in Hołowla

ANNOPOL

Ordo Carmelitarum

JOSEPHUS WILCZATYŃSKI, prior et parochus

ibidem

DUFRENE

BASILIIUS JANIEWICZ, latinisatus, capellanus ad aulam

---

¹⁴⁷ Kaplica w Ożeninie przetrwała do lat międzywojennych, *Elenchus venerabilis cleri saecularis et regularis dioecesium Luceoriensis et Żytomiriensis A.D. bissextili 1920*, s. 60.

Decanatus Zaslaviensis

ZASŁAW

Tituli Sancti Josephi Congr[egatio] Mission[is]

curatus

STANISLAUS BIEŃKOWSKI, decanus Zaslaviensis et
Constantinoviensis

ISIDORIUS KIELKIEWICZ, procurator

PAULUS GROŃ, examinador dioec[esanus]

PAULUS GĄSOWSKI

HYACYNTUS ZAWADZKI, praefectus scholae

JOSEPHUS STANKONOWICZ, director seminarii, examinador

JOSEPHUS KOWALSKI

HYACYNTUS JORDAN

clerici

CASIMIRUS EUGIM

FRANCISCUS MONTWID

intra parochiam

CASIMIRUS ŁEBKOWSKI, augustianus, capellanus in Biłów

JOANNES JANICKI, latinisatus, capellanus in Sulżyn

BASILIVS ILKIEWICZ, latinisatus, in Rybki

IBIDEM

Tituli Sancti Joanni Baptistae

commendarius

CASIMIRUS JANOWSKI

vicarius

JOANNES TABOROWSKI

altarista

ANTONIUS ZDEBIŃSKI

IBIDEM

Ecclesia Bernardinorum

OSTROPOL

curatus

MICHAEL MOKRZYCKI

ŁABUŃ

*commendarius*AUGUSTINUS JAWORSKI, Ordo Carmelitarum Antiquae Regulae
Observantium

BIAŁOGRÓDKA

*curatus*JOANNES MIESZKOWSKI, canonicus Chełmensis
praebendarius

JOANNES OKTAWOWICZ

vicarii

SYLWESTER TABOROWSKI, latinisatus

NICOLAUS SAWICKI, latinisatus

intra parochiam

JOANNES HUCZYŃSKI, latinisatus, in Zawadyńce

POŁONNE

*curatus*VINCENTIUS JANOWSKI, cancellarius cathedralis Żytomiriensis
vicarius

PETRUS BREMM

*ibidem*BRUNO ŁOJECKI, canonicus cathedralis Żytomiriensis
intra parochiam

GREGORIUS ŁUGOWSKI, capellanus in Poninka

GABRIEL STABOROWSKI, capellanus in Brażyńce¹⁴⁸

HORODYSZCZE

Ordo Carmelitarum

commendarius

VENCESLAUS KWIATKOWSKI

*intra parochiam*TEODORUS ZAWALEWICZ, latinisatus, capellanus in Kośków¹⁴⁹NICOLAUS STEBELSKI, latinisatus, capellanus in Sudyłków¹⁵⁰

---

148 Przetrwiała do 1920 r. Murowana została wystawiona w 1908 r.

149 Była tam kaplica rzymskokatolicka, Wołyniak, *Zniesione kościoły i klasztory*, s. 102.

150 W miasteczku Sudyłków była kaplica rzymskokatolicka, tamże, s. 102.

Decanatus Nowogród Volhynensis

NOWOGRÓD VOLHYNENSIS

*curatus*GREGORIUS HUCEWICZ, canonicus honorarius Żytomiriensis,
decanus*vicarii*

JOANNES IGNATOWSKI

JOANNES JANIEWICZ

intra parochiam

JOANNES BRODOWICZ, latinisatus, in Jarun

LEO IGNATOWICZ, latinisatus, in Horbaszka

THEODORUS SZUMLAŃSKI, latinisatus, in Ostrożek

BASILIUS POPIEL, latinisatus, in Smołdyrów

JOANNES BARTAŁOWICZ, latinisatus, in Horbaszka

STEPHANUS WITWICKI, latinisatus, in Międzyrzeczka

JOANNES KORZENIEWICZ, latinisatus, in Chorowa¹⁵¹

KORZEC

*curatus*HIERONYMUS STROYNOWSKI, canonicus cathedralis Żytomiriensis
commendarius et altarista

NICOLAUS PODLESKI

altarista

THEODORUS BUCZYŃSKI, latinisatus, examinador

vicarius

FRANCISCUS NIWIŃSKI

altarista

BASILIUS ZIARNKOWSKI

intra parochiam

FRANCISCUS MALISZEWSKI, canonicus Livoniae

THEODORUS ŻUKIEWICZ, latinisatus, in Korzec

ibidem

THEODORUS IGNATOWICZ, latinisatus

ALEXANDER ŁUKASZEWICZ, latinisatus, in Stróżów

---

151 Lub: Chorów. Była tam cerkiew unicka ufundowana przez Stanisława Małachowskiego, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 26.

JOANNES BARTOSZEWSKI [latinisatus], in Horodnica
 SIMON JANIEWICZ, latinisatus, in Korzyść
 CIRIAC THEODOROWICZ, [latinisatus] in Mirutyn

IBIDEM

Ecclesia Franciscanorum

BEREZDÓW

Ordo Marianorum

ADAMUS MATULEWICZ, superior et parochus, examinador

Decanatus Cremenecensis

KRZEMIENIEC

administrator

JOANNES MIESZKOWSKI

IBIDEM

Ecclesia parochialis Ordinis Franciscanorum

LAURENTIUS WASILKOWSKI, gwardianus et parochus

IBIDEM

Relig[iosis] Ordo Sancti Francisci Reformatorum¹⁵²

PTYCZA

curatus

JACOBUS PIETRAWSKI, decanus

KATERYNBURG

com[mendarius] off[icialis]

JOANNES PŁOTYCKI

OLEXINIEC

curatus

---

¹⁵² W 1807 r. reformatów krzemienieckich przeniesiono do Dederkał, w klasztorze zaś krzemienieckim osadzono bazylianów, [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 10.

JOANNES princeps JABŁONOWSKI, canonicus cathedralis
Luceoriensis

commendarius

ADALBERTUS LESZCZYŃSKI

vicarius

BASILIIUS HADZIEWICZ, latinisatus

WISZNIOWIEC

curatus

MATHIAS KORZENIOWSKI

IBIDEM

Ordo Carmelitarum Discalceatorum¹⁵³

commendarius

ZIAIŃSKI, prior

KOŁODNO

administrator

BASILIIUS STRUMIEŃSKI

JAMPOL

commendarius

DOMINICUS KLONOWSKI

vicarius

CAROLUS SIWKOWSKI, latinisatus

intra parochiam

STANISLAUS KAMIŃSKI, in Tatorynowce

ŁANOWCE

administrator

ANTONIUS NAPIÓRKOWSKI

vicarius

LEO KORALIŃSKI, ritus graeci uniti

---

153 „Mieli też karmelici przy swoim kościele parafię, nie wiemy od jak dawna, w każdym razie otrzymali ją dopiero po r. 1726. Należało wtedy (1816) do niej 11 wiosek wraz z Nowym Miastem Wiśniowcem, liczącym katolików 233, a ze wsiami razem 674”, Wołyniak, *Zniesione kościoły i klasztory*, s. 115.

WYŻGRÓDEK

administrator

GABRIEL DROHOJEWSKI, Carm.

BIAŁOZÓRKA

curatus

JOANNES KOHACZEWSKI

SZUMSK

Ordo Franciscanorum

CAROLUS GOLAŃSKI, prior et parochus

SZUMBAR

Ordo Sanctissimi Trinitatis

MELCHIOR KENIG, minister et parochus

DEDERKAŁY

Ordo Reformatorum

NAZARIUS ŁEBKOWSKI, gvardianus et parochus, examiner
intra parochiam

PAULUS MOKRZYCKI, capellanus

Decanatus Constantinoviensis

KONSTANTYNÓW STARY

Ordo Praedicatorum

DOMINICUS WIĘCKOWSKI, prior et parochus, examiner
ibidem

JOANNES SĘKOWSKI, latinisatus

intra parochiam

ROMANUS SKINICKI, latinisatus, capellanus in Paszkowce

IBIDEM

Ordo Capucinatorum

FELIX A ZAŁUŻE¹⁵⁴, gvardianus et commendarius, examiner

---

¹⁵⁴ Winno być: Załucze (koło Włodawy).

ibidem

MICHAEL RUTKOWSKI, canonicus Luceoriensis, examinador

BAZALIA

*curatus*JOSEPHUS DZIEGCIOWSKI, decanus cathedralis Żytomiriensis,
examinador*vicarii*

ANTONIUS BEREZOWSKI

ANDREAS OSTROWSKI

*intra parochiam*MICHAEL HUCZYŃSKI, latinisatus, capellanus in Wolica¹⁵⁵

KUPIEL

curatus

JOANNES CANTIUS WISŁOCKI

OŻOHOWCE

commendarius

SIMEON JAKUBOWICZ

WOŁOCZYSKA

administrator

FRANCISCUS ZIELENIEWSKI, canonicus Luceoriensis

vicarius

JOSEPHUS STANKIEWICZ

TEOFIPOL¹⁵⁶

Ordo Sanctissimi Trinitatis

ZEPHYRINUS SPŁAWSKI, minister et parochus

KULCZYN[Y]

Ordo Praedicatorum

RAYMUNDUS KOCISZEWSKI, curatus et prior

---

155 Była tam cerkiew unicka do 1831 r., [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 61.

156 Lub: Teofilpol.

Decanatus Żytomiriensis*KOTELNIA**curatus*

THOMAS SUSZYCKI, decanus

vicarius

ALEXANDER TATAROWSKI, latinisatus

*ANDRUSZÓWKA**ad capellam publicam*¹⁵⁷

VALERIANUS ZIELIŃSKI Ordo Sancti Basili, latinisatus

*TROJANÓW**curatus*

JOSEPHUS REDDIG, custos cathedralis Żytomiriensis

vicarius

ANTONIUS TAFIŁOWSKI

*LESZCZYN**curatus*

IGNATIUS WOYNAROWSKI, canonicus cathedralis Żytomiriensis

IWNICA

Ordo Franciscanorum

ADRIANUS KALISZKOWSKI, gwardianus et parochus

KODNIA

Ordo Sancti Augustini

AUGUSTINUS GAŚSIOROWSKI, prior et parochus

*BERDYCZÓW**curatus*

THADDEUS CZAYKOWSKI, archidiaconus cathedralis Żytomiriensis

vicarius

ONES[IMUS] KOSTIUKIEWICZ, latinisatus

ibidem

---

¹⁵⁷ Wieś Andruszówka, z kaplicą rzymskokatolicką, należała do parafii w Kotelni.

JOANNES GARNIER

intra parochiam

ANTONIUS ZULIŃSKI, capellanus in Gardyszówka

[*IBIDEM*

Ordo Carmelitarum Discalceatorum]¹⁵⁸

KRASNOPOL

curatus

FRANCISCUS POINTEAU DE VILLEMANY

vicarius

FABRICIUS KINALEWSKI

altarista

vacat

intra parochiam

JOSEPHUS HUBICKI, latinisatus, capellanus in Stechowce¹⁵⁹

CUDNÓW

curatus

MICHAEL KINAROWICZ, canonicus cathedralis Żytomiriensis

vicarius

THADDEUS SŁOMOWSKI

altarista

vacat

LUBAR

Ordo Praedicatorum

DOMINICUS WYSZYŃSKI, prior et parochus, examinador

Decanatus Owrucensis

OWRUCZ

Ordo Praedicatorum

curatus

---

¹⁵⁸ Zapomniano odnotować tenże klasztor.

¹⁵⁹ Była tam kaplica rzymskokatolicka.

DOMINICUS ZARZYCKI

NARODYCZE¹⁶⁰*commendarius*

CAROLUS KALIŃSKI, canonicus honorarius Żytomiriensis, decanus

WIELEDNIKI

*commendarius*THADDEUS CZAYKOWSKI, archidiaconus cathedralis Żytomiriensis
altarista

THOMAS WĄSOWICZ

vicarius

vacat

intra parochiam

HILARION ZAHOROWSKI, capellanus in Kamionszczyzna

PULINY

*curatus*STANISLAUS ŁOBARZEWSKI, canonicus Camenecensis, examinatore
vicarius

SIMON ZAWADOWSKI, latinisatus

*intra parochiam*JOANNES BAJEWSKI, latinisatus, capellanus in Barasze¹⁶¹

OLEWSK

Ordo Carmelitarum

FELIX NARKIEWICZ, prior et parochus

STEPHANUS ZYGIELEWICZ, latinisatus

TOPORZYSKA

Ordo Carmelitarum

---

160 W Narodyczach był klasztor augustianów, który zakonnicy opuścili w 1799 r. Bp Cieciszowski zabiegał o to, by augustianie wrócili do Narodycz. Kapituła z 1821 r. zdecydowała o nieprzejmowaniu klasztoru w Narodyczach ze względu na niewielką liczbę zakonników w prowincji rosyjskiej (od 1821 r. – litewskiej), A. Jaworczak, *Klasztor augustianów w Radziechowie k. Lubomla*, „Ziemia Wołyńska” 1938, R. 1, nr 6–7, s. 91.

161 Była tam kaplica rzymskokatolicka.

JOSEPHUS CZARNECKI, prior et parochus

USZOMIERZ

Ordo Carmelitarum

CYRIL KRYLIŃSKI, prior et parochus

✠ Praeter specificator supra examinatores deputati
sunt insuper ex diversis ordinibus religiosis.

Et quidem:

EX ORDINE PRAEDICATORUM

NICOLAUS WODZIŃSKI

CAROLUS CZERETOWICZ

RAYMUNDUS FORMANKIEWICZ

STEPHANUS DŁUGOSZ

STANISLAUS RAUPRYK

AUGUSTUS STANISZEWSKI

*EX ORDINE CARMELITARUM ANTIQUE REGULAE
OBSERVANTIUM*

FORTUNATUS SZYMANIECKI

EX ORDINE BERNARDINORUM

JOANNES CAPISTRANUS BELOWSKI

LINUS STARUSZKIEWICZ

PATRITIUS SCHELINGER

TERENTIUS SOKULSKI

EX ORDINE CAPUCINORUM

AURELIANUS

JOANNES CANTIUS

SERVATIUS

EX ORDINE REFORMATOREM SANCTI FRANCISCI

IGNATIUS WARSZAWSKI

ANTONIUS HUTTER

*EX ORDINE SANCTISSIMI TRINITATIS DE REDEMPTIONE
CAPTIVORUM*

JOSAPHATUS MADALIŃSKI

ANDREAS DUNAJEWSKI

CAROLUS ZUBRZYCKI

JACOBUS ŁUCZYŃSKI

EX ORDINE CARMELITARUM DISCALCEATORUM

CYRIAC. NOWOGRODZKI

QUINTINUS SZLOPPE

GULHELMUS NOWELSKI

ANDREAS CORLIN. [CORNELIUS] BARDECKI

DIONYSIUS OCHOPIŃSKI

✠ Censores librorum

LUCEORIAE

IGNATIUS MIODUSZEWSKI, scholae cathedralis Luceoriensis

MARTINUS BOSSAKOWSKI, canonicus poenitentarius cathedralis
Luceoriensis

VINCENTIUS DOBROWOLSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis
et Żytomiriensis

MICHAEL PIWNICKI, canonicus cathedralis Żytomiriensis

ŻYTOMIRIAE

JOANNES ODYNIĘC, scholasticus cathedralis Żytomiriensis

JOSEPHUS REDDIG, custos cathedralis Żytomiriensis

CASIMIRUS MIECZKOWSKI, regens seminarii Żytomiriensi

✠ Provisores seminarii dioecesanii Luceoriensi
conformiter ad praescriptum Conc[ilii] Trid[entini]
deputati ab Illuſtrissimo Excellentissimo Loci
Ordinario

JOANNES CANTIUS BOŻYDAR PODHORODEŃSKI, decanus cathedralis et officialis generalis Luceoriensis e gremio capituli et JOSEPHUS MŁODZIANOWSKI, angelista cathedralis Luceoriensis e clero civit[atis]

A Reverendissimo autem Capitulo: MARTINUS OLSZEWSKI, canonicus cathedralis et iudex surrogatus Luceoriensis et a clero civit[atis] IGNATIUS MIKULSKI, vicarius ecclesiae cathedrali Luceoriensi.

✠ Defunĉti e clero dioecesano

THOMAS BILSKI, curatus in Ożohowce

CLEMENS ORZECHOWSKI, curatus in Łanowce, decanus Cremenecensis

MICHAEL PAŁUCKI, suffraganeus Żytomiriensis

BASILIUS SZUSZKOWSKI

RAPHAEL ORAŃSKI, canonicus cathedralis Luceoriensis

THEODOR ROMANOWSKI, capellanus in Czaruków

STANISLAUS STECKI, canonicus cathedralis Luceoriensis, praepositus Żytomiriensis

MATTHEUS GUTOWSKI, curatus in Opalin

MICHAEL ŁASKAWSKI, capellanus in Chocin¹⁶²

THEODORUS SZYPRYKLEWICZ, intra parochiam Włodimiriensem

FRANCISCUS ŻYTYŃSKI, canonicus honorarius et vicarius ad cathedram Żytomiriae

MICHAEL SARGE

PAULUS MOKŁAK, altarista in Cudnów

IGNATIUS ŚWIĄTKOWSKI, Congregationis Sancti Vincenti à Paulo

---

162 Kościół unicki w Chociniu na terenie parafii Szpanów, został ufundowany przez Antoniego Bogusza ok. połowy XVIII w., [Czyżewski], *Kościół łaciński i unickie*, s. 26. Prawdopodobnie przejął go prawosławny po śmierci ks. Michała Łaskawskiego.

JOANNES LIPIŃSKI, Congregationis Sancti Vincenti à Paulo

Imprimatur

Luceoriae, die 16 Decembris 1801

GASPAR episcopus

Nº 875

2. DIRECTORIUM OFFICII DIVINI AC MISSARUM
AD USUM DIAECESIS LUCEORIENSIS PRO ANNO
DOMINI MDCCCII – FAKSYMILE

CAPITULUM

Ecclesie Cathedralis Luceoriensis.

- Suffraganeus.* Joannes Chryostomus Kaczkowski. Uq.
J. D. Eppus. Cariopolit. *Archidiaconus Bresten;*
in Cathedra O. S. S. E. Examinator Dioces.
- Præpositus* Leo Constantinus Sosnowski Eppus Arethus.
- Coadjutor* Josephus Junosza Piskowski Uq; J. D. Can,
Cath. Cracov. Decan. Insig. Colleg. Olycen. Præp.
Inful. Klimuntov. O. S. S. E. *Exam.*
- Decanus* Joannes Cantius Bozydar Podhorodeński Uq;
J. D. *Vicarius in Spiritualib. & Offis Gen, Luc.*
O. S. S. E.
- Archidiaconus* Josephus Umiński U. J. D. *Exam.*
- Custos.* Andreas Choloniewski U. J. D. O. S. S. E.
- Cancellarius* Michael Skirniewski *Affessor Consist. Gurlis*
Exam.
- Cantor* Nicolaus Grott Faliszewski U. J. D. Can, Cath,
Chetmen. *Exam.*
- Scholasticus* Ignatius Mioduszewski U. J. D. *Procurator*
Capituli, Affessor Consist. Gurlis & Exam,

Canonici Gremiales.

- Joannes Princeps Jablonowski *Exam.*
- Martinus Olzewski *Judex Surrog. Consist. Gurlis*
Exam.
- Jacobus Dederko Eppus Minscen, Præp. Inful.
Olycen. O. A. A. & S. S. E.
- Martinus Bostakowski S. T. D. *Canus Penitentia-*
rius, Affessor Consist. Gurlis, Semin, Dioc. Re-
gens, Exam.

Valent

Valentinus Gladysz Znamierowski Scholast. Oly-
cen. Assessor in Collegio Justitiæ Part. Carbol.
Josephus Buchowiecki Exam.
Dominicus Wykowski Assessor Consist. Gurlis,
Michaël Szklński
Michaël Maniecki Ass. Consist. Gurlis Vice-Deca-
nus Carb. Exam.
Michaël Wykiński Can. Cath. Chelm.
Vincentius Dobrowolski Can. Cath. Zytom. Ass. Consist. Gurlis. Exam.
Gaspar Dobrowolski Cancel. Olycen. Exam.
Josephus Podgórski.

Vicarii Ecclesie Cathedralis Luceorien.

Vice-Decanus Mich. Maniecki C. C. L.
Petr. Ketliński Can. Hon. Luceor. Exam. Martinus
Gągalski Vice-Custos Cathedralis. Ign. Mikulski. Lucas
Zawadzki. Mich. Huslakowski Exam. Theodor.
Doktorowicz, Joan, Przegaliński. Victorin. Ko-
slakowski.

Mansionarii Tit. SS. Angelorum

Joseph. Kronberg Can. Hon. Luceor. Exam. Joseph.
Młodzianowski Concion. Carb. Exam. Paul. Boslakow-
ski Prof. Theol. Dogm. in Sem. Exam. Joan, Wro-
czyński.

Mansionarii Tit. Bismie,

Thom. Czolowski. Carol, Skrzyński Can. Hon. Olyc.
Prothocolista Actor. Consist. Petr. Madrolle. Ign.
Sawicki,

Alumni

Alumni Seminarii Diocesani.

Dan, Szczebietowicz. Carol, Wyrzykowski,
 Laurent. Protasiewicz. Maximil, Ramult. Joan.
 Orzechowski. Joan, Krepiski. Simon, Utkowicz.
 Joseph. Pliżkiewicz. Felix Zyra. Ign. Dawi-
 dowski, Adam Marcinkowski, Josaphat Bofiaccki,

Intra Parochiam Luceorien. manentes.

Ignatius Drozdowicz. Can. Hon. Luceor. ad Cathedralam,
 Adam Truchefs. ad Cathed. Gabr. Sawicki, Capellan.
 in Hospit. Bonifrat. Christoph. Oślad Præposit. Eccl.
 Rit. Arm. Athan, Bielecki Latiniz, Capell in Iwaneczyce,

Capitulum Ecclesie Cathedralis Zytomiriensis.

Decanus Josephus Dziegciowski. Exam.
 Præpositus.

Archidiaconus Thaddæus Czaykowski Exam.

Scholasticus Joannes Odyniec S. T. D. Exam.

Custos Josephus Reddyg S. T. D. Officialis Zytomiriens, Exam.
 Cantor.

Cancellarius Vincentius Janowski. Exam.

Archidiaconus Czerniechov. Ignatius Moklak.

Canonici Gremiales.

Joseph, Malinowski. Joan. Koc Phil. D. Hieron.
 Stroynowski U. J. D. Scholast. Coadj. Cath. & Rector Uni-
 versit. Vilnen. O. S. S. E. Erasm. Pawłowski. Mich.
 Kinarowicz S. T. D. Exam. Mich. Piwnicki Secret.
 Curie Epplis. Exam. Ign. Woynarowski S. T. D. Exam.
 Vinc. Dobrowolski. Mich. Sobolewski Exam. Car.
 Ziariński. Bruno Łojcki, Joan, Piwnicki.

Vicarii

*Vicarii Ecclesie Cathedralis Zytomirien.*Joseph. Kramkowski Can. Hon. Zyt. *Penitentiarius.*Jarocki, Valent. Szablowski, Joan. Lewicki. Joan. Skulski *Vice-Procur. Capituli.**Mansionarii* Andr. Byczkowski *Vice Custos,* Ant.

Woliński Phil. D. Can. Hon. Zyt. Matth. Szymański.

Joan. Lewandowski.

Professores Seminarii Casim. Mieczkowski *Regens.*Thom. Dębiński *Prof. 1.* Stan. Chetmowski *Prof. 2.**Alumni Seminarii* Joseph. Kaniewski. Stan. Cielecki.

Gasp. Mianowski: Thom. Płotnicki. Joan. Kudrewicz.

Ant. Chaszczyński.

*Ibidem Ecclesia Bernardinorum.**Lura Parochiam.* Andr. Kowalski *Prof. in Schol. Publ.*Zytom. Steph. Brzeczukowski *Capell. in Dziwoczki.*Basil. Szcurewicz *Capel. in Łowkow.* Petr. Lifiewicz *Capel. in Kurowinczyki,* Petr. Strumiecki.*Capitulum Insignis Collegiatae Olycensis.**Præpositus Infulatus* Iacobus Dederko *Eppus Minscensis,*
Ordinum Polonorum *Eques,**Decanus* Josephus Junosza, Piaskowski *Præp. Coad. Cath*
*Luceor.**Archidiaconus* Michaël Bielecki *Prof. Rit. & Exam.**Custos* Antonius Jaworski *Phil. D. Exam.**Cantor* Lucas Mioduszewski *Exam.**Scholasticus* Valentinus Znamierowski *Can. Cath. Luceor.**Cancellarius* Gaspar Dobrowolski *Can. Cath. Luceor,**Canonici.**Vinc.* Tuchowski *Conc. à Dom.* Adalb. Ziemnowicz*Conc. à Fest.* Joan. Gustowicz *Provisor Hospitalis.*Simon Niwiński *Penitentiarius & Procurator.* Joan.

G

Bartnicki.

Bartnicki Prof. Phil. & *Vice-Reg. Sem.* Joan. Utto-
 wicz *Procur. Semin. Praefectus & Prof. Schol.* Nicol.
 Godlewski *Senior Collegii Vicar.* Dominic. Wilniur
Can. Hon. & Substit. Prof. in Semin.
Vicarii: Nicol. Godlewski. Valent. Kosiński. Greg.
 Zyra. Petr. Orański.
Alumni Seminarii: Adalb Sיעיński. Gaspar Bobrowicz.
 Stan. Siedlecki, Joan, Horynowicz. Simeon
 Lwowicz.

**Ecclesiae Parochiales & Clerus in Dicecesi
 Luceorienfi.**

Decanatus Districtus Luceoviensis.

Luceoria. Conventus Ords Praedicae. SSma Tri-
 nitatis. Carmelitarum. Bernardinorum. Boni-
 fratellorum. Monialium S. Birgittae. & Ecclesia
 Ritus Armeni.
Nieszwicz. Cur. Joseph. Jasnogórski. *Decanus unus.*
Vicar. Athan. Łopuszański. *Manent. intra hanc.*
Paroch. Steph. Wyzewski Lat. in Korczow. Ni-
 col. Czeretowicz. Capell. in Ławrów,
Wiszaenki. *Commend. Off.* Mich. Lisłowski, *Vic.* Theod.
 Gachowski Latin.
Skórcze. Cur. Mart. Olczewski C. C. & J. S. L. *Vic.*
 Paul. Bieśiadziński. Steph. Ostaszewski Lat. *Int.*
Paroch. Słm. Skulski Capel. in Watyn. Thad.
 Jaskiewicz Capel. in Mychlin,
Torczyń. Cur. Idem. *Vicar.* Martin. Ołędzki, Simon
 Gliński Latiniz. *Int. Paroch.* Alexand. Naruże-
 wicz Capell. in Ozdeniże.
Sekul. Comend. Alexius Krzyształowicz, *Altar.* Mich. Je-
 towicki. Luc. Wierzbicki *Ex-Cur. Int. Paroch.*
 Philip.

Philip. Abramowicz. Lat. in Janówka.
Zaturce. Ord. S. Aug. Erem. *Commend.* Witanowski,
Bereznica. Cur. Joan. Dubiski Can. Liv. *Decanus 2 dus.*
Altar. Roman. Prawosudowicz L.
Kolki. Cur. Adalb. Ziemnowicz Can. Olyc. *Int. Paroch.*
 Sim. Hryniewicz Lat. in Kołki. Cajet. Teodoro-
 wicz Capel. in Lyfzcze. Sim. Brodowicz Lat. in
 Czetwertbia.
Włodzimierzec. Cur. Joan. Łopuszewicz. *Ibid.* Capel. Petr.
 Godlewski & Greg. Łukaiewicz Lat. *Int. Paroch.*
 Baf. Pirzecki L. Capel. in Suchawola.
Czartorysk. Ord. Prædic. Athanaſ. Maleczeński Prior &
 Paroch. *Exam.* *Int. Paroch.* Thom. Hajewski.
Dąbrowica. Schol. Piar. Paul. Chlebowski Rector. & Pa-
 roch. *Exam.*

Decanatus Włodzimiriensis.

Włodzimierz. Cur. Thom. Zdebieński Can. Liv. *Vic.*
 Greg. Sosnicki. *Alt. vacat.* *Int. Paroch.* Jacob.
 Lewicki L. Franc. Cieszkowski in Werba. Steph.
 Puryewicz L. Capel. *ibid.* Bafil. Paſzkowski Ca-
 pel. in Ochnowka.
Ibid. Eccleſia Ord. Prædicat. & *Conventus Capu-*
cinorum.
Łokacze. Cur. Martin. Kwiatkowski Can. Hon. Luceor, *De-*
canus. *Vic.* Joan. Krotkiewicz, L.
Zabłozce. Cur. Petr. Wilamowski. *Vic.* Greg. Po-
 znański L.
Swoyczów. Cur. Jacob. Schabowski. *Ibid.* Ant. Chociwſki.
Int. Paroch. Mich. Skulski. Lat. in Swiniarzyn.
Peryck. Cur. Caſim. Podhorodeński Can. Liv. *Vic.* Thom.
 Brzeźniakiewicz. *Præbend.* Joan. Chevalier Can.
 Hon. Luc, *Exam.*

Horochow

Horochow. Cur. And. Lubliński Can, Smol. *Præb. Hosp.*
 Jacob. Czerliński, *Vic.* Ant. Gawdziński, Ant.
 Saykowicz L, Jacob. Sobucki L.
Sielec Cur. Jacob. Sawicki Cancus *Exam.* *Vic.* Eafil.
 Kostkiewicz L.
Koniuchy Commend. Dan. Paszkowski L. *Int. Paroch.*
 Mich. Silkiewicz L. Capel. in Szelwów.
Litowiz. Cur. Ant. Krasński, *Altar.* vacat.
Korynica Commend. Nicol. Łochwiński L.
Rozjampol Ord. Capue. Leonardus Gyard. & Paroch. *Exam.*
Kisielin Ord. Carm. Petr. Horfztein. Prior & Paroch.
 Ibid, Simon Kordonowicz. *Int. Paroch.* Andr. Zi-
 mermann in Kijaz, Joan, Michałowski L. Capel,
 in Twerdynie.
Drużkopol Ord. Franciscanor, Fran. Zagórski Gyard.
 & Paroch.

Decanatus Covelensis.

Kowel. Præp. Joan. Princeps Jabłonowski C. C. L. *Vic.*
 Alexand. Kizikowski E. 2, *Vicar.* vacat. *Int. Paroch.*
 Steph. Pinkiewicz L. Capel. in Rużyn. Thom. Zier-
 kiewicz L. Capel. in Uchowiecko.
Luboml Cur. Carol. Ziarniński C. C. Z. *Decanus,* Alt. Adalb.
 Rogalski. *Vic.* Alexand. Prusinowski O, S. B. L.
 Cypr, Wkryński Capel. in Bendiuha,
Ostrowek. Cur. Christophor. Czubicki.
Maciejów. Præp. Mich. Piwnicki, Can. Cath, Zyt. Ibid,
 And. Łastowiecki Can. Chetm. *Commend.* Ant.
 Kamieński. *Præb. Hosp.* Auxent. Jesiewicz,
Turzyšk. Cur. Paul. Pułaiński C. H. Z. *Coadj.* Vinc. Do-
 browolski C. C. L. & Z. *Vic.* Joan. Modrzyński.
Int. Paroch. Elif. Poplel L. Capel. in Dolsk.
Przemysł. Cur. Gasp. Dobrowolski C, C, L, *Prom.* Joan,
 Litwino-

Litwinowicz L.

- Hulewiczow. Commend.* Ant. Marczewski *Exam.*
Holoby Cur. Joan. Hulewicz Can. H. Luc. *Exam.*
Vic. Mich. Turowicz L. *Alt.* Joan. Krynicki L.
Mielnica Commend. Joan. Koc C. C. Z. *Vic.* Eustach.
 Lwowicz L. *Alt.* Mich. Garbaczewski L.
Raino Prap. Nicol. Faliszewski. Cant. Cath. Luc. *Vic.*
 Thom. Kalewski Ord. Præd.
Bucyn Cur. Barthol. Markiewicz. *Int. Paroch.* Joan.
 Zawadzki Capel. in Niefuchoiże.
Nabrzuska Commend. Matthæus Dąbrowski L.
Opalin Commend. Mich. Szkliński C. C. L. *Vic.* Bafil.
 Kopiński L.
Kamień Koszyrski. Ord. Præd. Beatus Milanowski Prior
 & Paroch. *Exam.*
Radziechów Eccl. Ord. S. Aug. Eremit.

Decanatus Dubnensis.

- Dubno Prap.* Joan. Kaczkowski Suff. Luceor. *Commend.*
 Ant. Orchowski. *Vic.* Matthæus Wyrzykowski.
Ibid. manet. Sebast. Zagórski Can. Varf.
Koblin Cur. Thad. Podgórski Can. Hon. Luceor. *Decanus.*
Vic. Niceph. Perchurewicz L. Alexand. Krzy-
 ształowicz L.
Łysin Cur. Stan. Karpowicz. *Vic.* Jacob. Mierzwiński.
Złoczowka Cur. Adalb. Otfinowski. *Commend.* Joan.
 Grylewicz. *Int. Paroch.* Ant. Brodowski Capel.
 in Boremel.
Krupiec. Cur. Joan. Olaszewski C. H. L. *Int. Paroch.* Ale-
 xand. Karasiewicz L. Petr. Betri Capel. ad Aulam,
Radziwillów Cur. Joan. Szaniawski.
Targowica Ord. Præd. *Commend.* Cælestinus Janiszewski.
Int. Paroch. Mich. Wykiński C. C. L.

Jalowicze

Jalomicze Ord. Præd. Idem Prior & Paroch,
Bereszczko Ord. SS. Trin, Nicbl, Szczodrówicz Minister
 & Paroch.

Warkowicze Ord. Bernard. Urb. Makowski Gyard. &
 Paroch, *Int. Paroch.* Greg. Łukaniewicz, L. Capel.
 Zornowien. Joan. Jamnicki L. Capel, in Curków.

Doroście Ord. Carm. A.R.O. *Commend.* Joan. Jaslikowski
 Prior, *Int. P.* Mich. Łazarowicz Capel, in Smordwa.

Kozin Ord. Præd. Alan. Kiliański Prior & Paroch,

Decanatus Rownensis.

Równe Præp. Joseph. Piaskowski Præp, Coadj. Cath. Luc.

Vic. Stan. Zalewski,

Præbend. Bæ. V.)

Præbend. Sæ. Annæ.)

Altarista SSS. Trinit.) vacant,

Vicarius.)

Vicarius.)

Int. Paroch. Robertus de Maronne Can. Bellovac.

Capel in Grodek, Paul, Szufzkowski L. Capel.

in Złotyow. Baf. Jawczyński L. Capel. in Bar-

maki. Joan. Rakucki L. Capel, in Diatkowicze.

Derażne Cur. Martin. Krzyżanowski. *Alt.* Baf. Kulczy-
 cki. *Int. Paroch.* Błaf. Zieleniecki O. S. B. L. Ca-
 pell, in Chotoniczowicze.

Szpanów Cur. Martin. Iskierski. *Vic.* Greg. Nielipowicz L.

Horyngrad Cur. Fab. Kurylski. Coadj. Luc. Słupecki

Can. Brest.

Tuczyn Cur. And. Mrozowski. *Vic.* vacat.

Międzyrzycz Schol. Piar. Alexius Kotinżyński Rector. *Exam.*

Int. Paroch. Demetr. Janiewicz L. Capel. in Samo-

strzaty. Rom. Prawofudowicz L. Capel. in Dahi-

czow. Joan. Theodorowicz L. Capel. in Htuboczek.

Niewirkow

Niewirkow Ord. Præd. Joseph. Szolayski Prior & Paroch.
Ibid. Stan. Alexandrowicz L.

Stepań Cur. Ign. Gruszczyński Can. Hon. Olyc. Decanus.
Altar. Eugen. Syrkowski O. Præd. Promot. Nicol.
Zubkowicz L.

Berezne Cur. Adam Rupiński. Int. Paroch. Jacob. Bor-
kacki. L. Capel. in Druchow, Alexand. Łukasz-
wicz Capel. in Choten.

Klewań Præp. Mich. Skirniowski Cancell. Cath. Luceor.
Vic. Mich. Hurkowiński L. Comend. Basil. Nic-
lipowicz, Concion. Joan. Szumski R. G. U.

Kazimirka Cur. Valent. Znamierowski C. C. L. Com-
mend. Dion. Dębczyński. Int. Paroch. Greg.
Szuszkowski Capel. in Kosinaczew.

Kustyn, Ecclesia Bernardinorum.

Decanatus Ostrogienfis.

Ostrog. Præp. Joseph. Umiński Arch. C. Luc. Vic. Ja-
cob. Scholari. & Petr. Lawrykowski. Int. Paroch.
Joseph. Gołuchowski Can. Hon. Luc. Capel. in Mi-
zocz.. Ant. Pifarski Can. Chelm. in Conv. PP.
Capuc. Joan. Eliażewicz L. Capel. in Milatyn.
Joan. Lelawski L. Capel. in Ptużne. Dionysius
Bastatowski L. Capel. in Huleza. Ibid. Ecclesia
Capucinatorum & Carmelitar. tum in Międzyrzecz
Ostrog. Ecclesia Franciscanorum.

Laysury Cur. Joseph. Buchowiecki C. C. L. Decanus Vic.
Ant. Jasiński L. Int. Paroch. Lud. Stroiński S.
P. in Ożenisa, Steph. Janiewicz L. in Stadni
Petr. Jarmoliński L. in Myłk.

Keniow Comend. Mathias Korzeniowski Ibid. Basil. Sa-
molowicz L.

Trachawce Ord. Præd. Gundisalvus Zielński Prior & Paroch.

Ibid.

Ibid. Steph. Sierociński L. Capel. in Mikłaszce Baf.
 Cipanowicz L. Wulfers Ex Jesuita.
Krzywin Cur. Demetr. Reszczyński S. P, *Vic.* Jac. Ol-
 szewski S. P. Ludovicus Reszczyński Andreas
 Janiewicz Capel. in Hołowla.
Annopol Ord. Carm. Joseph. Wilczatyński Prior & Parochi,
Ibid. Dufrene Baf. Janiewicz L. Capel. ad aulam,

Decanatus Zastaviensis.

Zastaw Tit. S. Josephi Congr. Miss. Cur. Stanislaus Bien-
 kowski *Decanus Zastavien. & Constantinovien.* Ifid.
 Kielkiewicz *Procur.* Paul. Gron. *Exam. Diac.*
 Paul. Gałowski, Hyac. Zawadzki *Præs. Sbol.* Jo-
 seph. Stankonowicz *Direct. Sem. Exam.* Josephus Ko-
 walski, Hyac. Jordan *Clerici* Casim. Eugim.
 Francif. Montwid. *Int. Paroch.* Casim. Łebkow-
 ski Aug. Capel. in Bitow. Joan. Janicki L. Capel.
 in Sulżyn. Basil. Ilkiewicz L. in Rybki.
Ibid. Tit. S. Joan. Bapt. Commend. Casim. Ja-
 nowski. *Vic.* Joan. Taborowski, *Alt.* Ant.
 Zdebiński.
Ibid. Ecclesia Bernardinorum.
Ostropol Cur. Mich. Mokrzycki.
Łahun Comm. Aug. Jaworski Ord. Carm. A. R. O.
Białogródka Cur. Joan. Mieszkowski Can. Chetm. *Præ-*
bend. Joan. Oktawowicz. *Vic.* Sylvest. Tabo-
 rowski L. & Nicol. Sawicki L. *Int. Paroch.* Joan.
 Huczyński L. in Zawadyńce.
Polonne Cur. Vinc. Janowski Cancell. Cath. Zyt. *Vic.*
 Petrus Bremm. *Ibid.* Bruno Łojecki C. C. Z. *Int.*
Paroch. Greg. Ługowski Capel. in Poninka. Gabr.
 Staborowski Capel. in Brażyńce.
Horodyszcze O. Carm. Com. Vencef. Kwiatkowski. *Int. Paroch.*
 Teod.

Teod. Zawalewicz L. Capel. in Korkow. Nicol.
Stebelski L. Capel. in Sudytkow.

Decanatus Novogrod Volhynensis.

Novogrod Volhyn. Cur. Greg. Hucewicz Can. Hon. Zyt.
Decanus. Vic. Joan. Ignatowski. Joan. Janic.
wicz. Int. Paroch. Joan. Brodowicz L. in Jaruga.
Leo Ignatowicz L. in Horbafzka. Theod. Szum-
lański L. in Ostrozek. Basil. Popiel L. in Smoł-
dyrow. Joan. Bartalowicz L. in Horbafzka. Steph.
Witwicki L. in Międzyrzeczka. *Joanny* Korze-
niewicz L. in Chorowa.

Korzec Cur. Hieron. Stroynowski Can. Cath. Zyt. Com-
mend. & Alt. Nicol. Podlecki. Alt. Theod. Bu-
czyński L. Exam. Vic. Franc. Niwiński. Alt. Basil.
Ziarnkowski. Int. Paroch. Fran. Maliszewski Can.
Liv. in Korzec. Theod. Zukiewicz L. Ibid.
Theod. Ignatowicz L. Ibid. Alexand. Łukafze-
wicz L. in Stróżów. Joan. Bartoszewski in Horo-
dnica. Simon Janiewicz L. in Korzyść. Ciriac.
Theodorowicz in Mirutyn. Ibid. Ecclesia Fran-
ciscanorum.

Berezdom. Ord. Marian. Adam, Matulewicz Superior &
Paroch, Exam.

Decanatus Cremeneensis.

Krzemieniec. Administr. Joan. Mieszkowski. Ibid. Eccle-
sia Parochialis Ord. Franciscan. Laur. Wasilkow-
ski Gvard. & Paroch. Ibid. Relig. Ord. S. Fran-
cisci Reformatorum.

Prycza Cur. Jacob. Pietrawski, Decanus.

Katerynburg. Com. Off. Joan. Płotycki.

Olexinieć Cur. Joan. Princeps Jabłonowski C. C. L.
Commend. Adalb. Lelczyński. Vic. Basil. Ha-
dziewicz L. H. Wiszniowicz

Wiszniowiec Cur. Math. Korzeniowski. *Ibid.* Ord. Carm.
Discalc. Commend. Ziański Prior,

Kol odno Administr. Basil. Strumieński.

Jampol Com. Dominic. Klonowski, Vic. Carol. Siw-
kowski L. *Iur. Paroch.* Stan. Kamiński in Tata-
rynowce

Łanowce Administr. Ant. Napiorkowski. Vic. Leo Ko-
raliński R. G. U,

Wyżgodek Admin. Gabr. Drohojewski Carm.

Białozorka Cur. Joan. Kohaczewski.

Szumsk. Ord. Fran. Carol. Golański Gvard. & Paroch.

Szumbar. Ord. SSS. Trin. Melch. Kenig. Minist. &
Paroch.

Dederkaly. Ord. Reform. Nazar. Łebkowski. Gvard. &
Paroch. Exam. *Iur. Paroch.* Pał. Mokrzycki
Capel,

Decanatus Constantinoviensis.

Konstantynow stary. Ord. Præd. Dominic. Więckowski
Prior & Paroch. Exam. *Ibid.* Joan. Sękowski L.

Iur. Paroch. Roman. Skinicki L. Capel. in Pa-
szkowce. *Ibidem.* Ord. Capuc. Felix a Zału-
że Gvard. & Commend. Exam. *Ibid.* Mich.

Rutkowski C. L. Exam.

Bazalia Cur. Joseph. Dziegciowski Decanus Cath. Żyt.
Exam. Vic. Ant. Berezowski. And. Ostrowski.

Iur. Paroch. Mich. Huczyński L. Capel. in Woitca.

Kupiel. Cur. Joan. Cant. Wiśkocki.

Ożarówce Commend. Simeon Jakubowicz.

Wołoczyska Admin. Fran. Zieleniewski C. L. Vic. Jo-
seph. Stankiewicz.

Teospol. Ord. SSS. Trin. Zephyrius Sptawski Minist. &
Paroch.

Kulczyn. Ord. Præd. Raymundus Kociszewski Cur. &
Prior.
Decanatus

Decanatus Zytomiriensis.

- Kozelnia* Cur. Thom. Sulzycki Decanus. Vic. Alexand. Tatarowski L.
- Andruszowka*, Ad Capellam publ. Valerian Zieliński O. S. B. L.
- Trojanow*. Cur. Joseph. Reddig. Cuf, Cath. Zyt. Vic. Ant. Tasłowski.
- Leszczyn* Cur. Ign. Woynarowski C. C. Z.
- Żwnica* Ord. Fran. Adrian. Kalizkowski Gvard. & Paroch.
- Kodnia*. Ord. S. Aug. Augustinus Gąsiorowski Prior, & Paroch.
- Berdyczow* Cur. Thad. Czaykowski Arch. C. Z. Vic. Ones. Kostiukiewicz L. *Ibid.* Joan Garnier, *Int. Paroch.* Ant. Zuliński Capel. in Gardyszowka.
- Krasnopol*. Cur. Fran. Pointeau, de Villemazy. Vic. Fab. Kinalewski. *Altaria vacat.* *Int. Paroch.* Joseph. Hubicki L. Capel. in Stechowce.
- Cudnow* Cur. Mich. Kinarowicz C. C. Z. Vic. Thad. Siomowski. *Altaria vacat.*
- Lubar*. Ord. Præd. Dominic. Wyszynski Prior & Paroch. *Exam.*

Decanatus Owruensis.

- Owruć* Ord. Præd. Cur. Dominic. Zarzycki.
- Narodycze*. *Comm.* Carol Kaliński Can. Hon. Zyt. *Decanus.*
- Wieleńniki* *Comm.* Thad. Czaykowski Archidiaconus Cath. Zyt. *Alt.* Thom. Wąłowicz. *Vic. vacat.* *Int. Paroch.* Hilarion Zahorowski Capel. in Kamionieczyzna.
- Puliny* Cur. Stan. Łobarzewski Can. Camenec. *Exam.* Vic. Simon Zawadowski L. *Int. Paroch.* Joan. Baewski L. Capel. in Barafce.
- Olewska*. Ord. Carm. Felix Narkiewicz, Prior. & Paroch. Steph. Zygielewicz L.

Toporzyska Ord. Carm. Joseph. Czarniecki Prior & Paroch.
Uzromierz Ord. Carm. Cyril Kryliński Prior & Paroch.

Præter specificatos supra Examinatores Deputati sunt insuper ex diversis Ordinibus Religiosis. Et quidem.

Ex Ordine Prædicatorum,

Nicol. Wodziński, Carol. Czeretowicz, Raym. Formankiewicz, Steph. Długosz, Stan. Raupryk, August. Staniszewski.

Ex Ordine Carmelitarum A. R. O.

Fortun. Szymaniecki.

Ex Ordine Bernardinorum.

Joan. Capistr. Belowski, Linus Starufzkiewicz, Patrit. Schelinger, Terent. Sokulski.

Ex Ordine Capucinatorum.

Aurelianus, Joannes Cantius, Servatius.

Ex Ordine Reformatorum S. Francisci,

Ignatius Warszawski, Antoninus Hutter.

Ex Ordine SSS. Trinit. de Redempt. Capt.

Johapat. Madaliński, Andr. Dunajewski, Car. Zubrzycki, Jacob. Łuczyński.

Ex Ordine Carm. Discalc.

Cyriac. Nowogrodzki, Quintinus Szloppe, Gvil. helmus Nowelski, Andr. Cortin, Bardecki, Dionyf. Ochopiński.

Censores Librorum: Luceoria.

Ign. Mioduszewski Schol. Cath. Luceor,
 Mart. Boslakowski Can. Pœnit. Cath. Luceor.
 Vincent. Dobrowolski Can. Cath. Luc. & Zyt.
 Mich. Piwnicki Can. Cath. Zytom.

Zysomiria

Zytomiriae.

Joan. Odyniec Scholast. Cath. Zytom.
 Joseph. Reddig. Custos Cath. Zytom.
 Calim. Mieczkowski Regens Semin. Zytom.

*Provisores Seminarii Diocesani Luceorien-
 conformiter ad praescriptum Conc. Trid. Depu-
 tati, Ab Illmo Excellmo Loci Ordinario,*

Joan. Cant. Bozydar. Podhorodeński Dec. Cat. &
 Offis Guris Luceorien. è Gremio Capituli, & Joseph
 Młodzianowski Ang. C. Luc. è Clero Civit.

*A Revmo autem Capitulo: Martin. Olszewski Can. Cath. &
 Jud. Surrog. Luceor. & à Clero Civit. Ign. Mikulski V, E, C, L*

Defuncti è Clero Diocesano.

Thomas Bilski Curatus in Ożohowce. ✕.
 Clemens Orzechowski Cur. in Łanowce Dec. Cremen.
 Michaél Pałucski Suff. Zytomirien.
 Basilius Szufzkowski.
 Raphaél, Orański C. C. L.
 Theodor Romanowski Capel. in Czarukow.
 Stanislaus Stecki C. C. L. Prap. Zyt.
 Matth. Gurowski Cur. in Opalin.
 Mich. Łaskawski Capell. in Chocin.
 Theodor. Szypryklewicz int. Paroch. Włodim.
 Franciscus Zytyński Can, Hon, & Vic. ad Cath. Zyt.
 Michaél Sarge.
 Paulus Moklak Altarista in Cudnow.
 Ignatius Swiątkowski.) Congregationis S, Vincentii
 Joannes Lipiński.) Paulo.

~~—————~~

Cant

I M P R I M A T U R

Luceoria Die 16 Dmbr. 1801

GASPAR EPISCOPUS.

Nrō. 875.

CZĘŚĆ TRZECIA

Dodatki

1. WYKAZ DEKANATÓW I PARAFII

Diecezja łucka

I. DEKANAT ŁUCK

1. Bereźnica, 2. Czartorysk (dominikanie), 3. Dąbrowica (pijarzy), 4. Kołki, 5. Łuck, 6. Nieświcz, 7. Skurcze, 8. Sokul, 9. Torczyn, 10. Wiszenki, 11. Włodzimierzec, 12. Zaturce (augustianie).

II. DEKANAT WŁODZIMIERZ WOŁYŃSKI

1. Drużkopol (franciszkanie), 2. Horochów, 3. Kisielin (karmelici), 4. Koniuchy, 5. Korytnica, 6. Litowiz, 7. Łokacze, 8. Poryck, 9. Rożjampol (czyli Uściług; kapucyni), 10. Sielec, 11. Swojczów, 12. Włodzimierz Wołyński, 13. Zabłotce.

III. DEKANAT KOWEL

1. Bucyn (Buceń), 2. Hołoby, 3. Hulewiczów, 4. Kamień Koszyrski (dominikanie), 5. Kowel, 6. Luboml, 7. Maciejów, 8. Mielnica, 9. Nabrzuska, 10. Opalin, 11. Ostrówek (Ostrówki), 12. Przewały, 13. Ratno, 14. Turzysk.

IV. DEKANAT DUBNO

1. Beresteczko (trynitarze), 2. Dorohostaje (karmelici), 3. Dubno, 4. Jałowicze (dominikanie), 5. Koblin, 6. Kozin (dominikanie), 7. Krupiec, 8. Łysin, 9. Radziwiłłów, 10. Targowica (dominikanie), 11. War-kowicze (bernardyni), 12. Złoczówka.

V. DEKANAT RÓWNE

1. Aleksandria, 2. Berezne, 3. Derażne, 4. Horyńgród, 5. Kazimirka, 6. Klewań, 7. Międzyrzec Korecki (pijarzy), 8. Niewirków (dominikanie), 9. Równe, 10. Stepań, 11. Szpanów, 12. Tuczyn.

VI. DEKANAT OSTRÓG

1. Annapol (karmelici), 2. Kuniów, 3. Krzywini, 4. Lachowce (dominikanie), 5. Ostróg, 6. Tajkury.

VII. DEKANAT ZASŁAW

1. Białozórka, 2. Horodyszcze (karmelici), 3. Łabuń (karmelici), 4. Ostropol, 5. Połonne, 6. Zasław (fara), 7. Zasław (misjonarze).

VIII. DEKANAT NOWOGRÓD WOŁYŃSKI

1. Berezdów (marianie), 2. Korzec, 3. Nowogród Wołyński (Zwiahel).

IX. DEKANAT KRZEMIENIEC

1. Białozórka, 2. Dederkały (reformaci), 3. Jampol, 4. Katerburg, 5. Kołodno, 6. Krzemieniec (fara), 7. Krzemieniec (franciszkanie), 8. Łanowce, 9. Oleksiniec, 10. Ptycza, 11. Szumbar (trynitarze), 12. Szumsk (franciszkanie), 13. Wiśniowiec Stary, 14. Wiśniowiec Nowy (karmelici bosci), 15. Wyszogródek.

X. DEKANAT STARY KONSTANTYNÓW

1. Bazalia, 2. Kulczyny (dominikanie), 3. Kupiel, 4. Ożohowce, 5. Stary Konstantynów (dominikanie), 6. Stary Konstantynów (kapucyni), 7. Teofipol (trynitarze), 8. Wołoczyska.

Diecezja żytomierska

I. DEKANAT ŻYTOMIERZ

1. Berdyczów, 2. Cudnów, 3. Iwnica (franciszkanie), 4. Kodnia (augustianie), 5. Kotelnia, 6. Krasnopol, 7. Leszczyn, 8. Lubar (dominikanie), 9. Trojanów, 10. Żytomierz.

II. DEKANAT OWRUCZ

1. Narodycze, 2. Olewsk (karmelici), 3. Owrucz (dominikanie), 4. Puliny, 5. Toporzyszcze (karmelici), 6. Uszomierz (karmelici), 7. Wielelniki.

2. WYKAZ ZAKONÓW

AUGUSTIANIE

Kodnia, parafia

Radziechów

Zaturce, parafia

BERNARDYNI

Janówka

Kustyń

Łuck

Warkowicze, parafia

Zasław

Żytomierz

BONIFRATRZY

Łuck

DOMINIKANIE

Czartorysk, parafia

Jałowicze, parafia

Kamień Koszyrski, parafia

Konstantynów Stary, parafia

Kozin, parafia

Kulczyny, parafia

Lachowce, parafia

Lubar, parafia

Łuck

Niewirków, parafia

Owrucz, parafia

Targowica, parafia

Włodzimierz Wołyński

FRANCISZKANIE

Drużkopol, parafia

Iwnica, parafia

Korzec

Krzemieniec, parafia
Międzyrzec Ostrogski
Szumsk, parafia

KAPUCYNI

Konstantynów Stary, parafia
Ostróg
Rozjampol (Uściług), parafia
Włodzimierz Wołyński (tylko klasztor bez kościoła)

KARMELICI (TRZEWICZKOWI)

Annopol, parafia
Dorostaje (Dorohostaje), parafia
Horodyszczce, parafia
Kisielin, parafia
Łabuń, parafia
Łuck
Olewk, parafia
Ostróg
Toporzyszczce, parafia
Uzsomierz, parafia

KARMELICI BOSI

Berdyczów
Wiśniowiec Nowy, parafia

MARIANIE

Berezdów, parafia

MISJONARZE

Zasław, parafia

PIJARZY

Dąbrowica, parafia
Międzyrzec Korecki, parafia

REFORMACI

Dederkały, parafia

Krzemieniec

TRYNITARZE

Beresteczko, parafia

Łuck

Szumbar, parafia

Teofipol, parafia

BRYGIDKI

Łuck

3. WYKAZ UNITÓW I ZLATYNIZOWANYCH DUCHOWNYCH UNICKICH

UNICI

Jaśkiewicz Tadeusz

Koraliński Leon

Szumski Jan

ZLATYNIZOWANI DUCHOWNI UNICCY

Abramowicz Filip

Aleksandrowicz Stanisław

Bałałowski Dionizy

Bajewski Jan

Bartałowicz Jan

Bartoszewski Jan

Bielecki Atanazy

Borkacki Jakub

Brodowicz Jan

Brodowicz Szymon

Brzczukowski Stefan

Brzeźniakiewicz Tomasz

Buczyński Teodor

Chociwski Antoni
Cieszkowski Franciszek
Cipanowicz Bazyli
Czeretowicz Mikołaj

Dąbrowski Mateusz
Dębczyński (Dembczyński) Dionizy Areopagita

Eliaszewicz (Ellaszewicz) Jan

Gachowski Teodor
Garbaczewski Michał
Gliński Szymon

Hadziewicz Bazyli
Hajewski Tomasz
Hryniewicz Symeon
Hubicki Józef
Huczyński Jan
Huczyński Michał
Hurkowski Michał

Ignatowicz Leon
Ignatowicz Teodor
Ilkiewicz Bazyli

Jamnicky Jan
Janicki Jan
Janiewicz Bazyli
Janiewicz Dymitr
Janiewicz Stefan
Janiewicz Szymon
Jarmoliński Piotr
Jasiński Antoni
Jawczyński Bazyli

Karasiewicz Aleksander
Kizikowski Aleksander
Kopiński Bazyli
Kordonowicz (Kordynowicz) Szymon
Korzeniewicz Jan
Kostiukiewicz Onezym
Krotkiewicz Jan
Krynicki Jan
Kryształowicz (Krzyształowicz) Aleksy
Krzyształowicz Aleksander

Lelawski Jan
Lewicki Jakub
Lisiewicz (Lisiewicki) Piotr
Litwinowicz Jan
Lukajewicz Grzegorz
Lwowicz Eustachy

Łaskawski Michał
Łazarowicz Michał
Łochwiński Mikołaj
Ługowski Grzegorz
Łukaniewicz Grzegorz
Łukaszewicz (Łukasiewicz) Aleksander

Michałowski Jan

Naruszewicz Aleksander
Nielipowicz Grzegorz

Ostaszewski Stefan

Paszkowski Bazyli
Paszkowski Daniel-Onufry
Perchurewicz Nicefor
Pinkiewicz Stefan
Pirzecki Bazyli
Popiel Bazyli

Popiel Elizeusz
Poznański Grzegorz
Prawosudowicz Roman
Prusinowski Aleksander OSB
Purjewicz Stefan

Rakucki Jan

Sajkowicz Antoni
Samolowicz Bazyli
Sawicki Gabriel
Sawicki Jakub
Sawicki Mikołaj
Sękowski Jan
Sierociński Stefan
Silkiewicz Michał
Siwkowski Karol
Skinicki Roman
Skulski Michał
Skulski Szymon
Sobucki Jakub
Staborowski Gabriel
Stebelski Mikołaj
Strumieński Bazyli-Antoni
Szczurewicz Bazyli
Szumlański Teodor
Szuszkowski Paweł

Taborowski Sylwester
Tatarowski Aleksander
Teodorowicz Cyriak
Teodorowicz Jan
Teodorowicz Kajetan
Turowicz Michał

Witwicki Stefan
Wyżewski Stefan

Zahorowski Hilarion
 Zawadowski Szymon
 Zawalewicz Teodor
 Zieleniecki Błażej OSB
 Zieliński Walerian OSB
 Zienkiewicz Tomasz
 Zubkowicz Mikołaj
 Zygielewicz Stefan

Żukiewicz Teodor

4. KATALOG DUCHOWIEŃSTWA

Daty umieszczone w nawiasach oznaczają czas występowania danego duchownego w dokumentach. Obok daty śmierci (względnie pochówku, co najczęściej wpisywano w księgach metrykalnych), według obowiązującego na terenie ziem zabranych kalendarza juliańskiego, dodano w nawiasie datę według kalendarza gregoriańskiego. W przypadku znanych osób, których biogramy są już zamieszczone w różnych publikacjach, odstąpiono od ww., wpisując daty podane przez autorów biogramów. Źródła i opracowania, wykorzystane do przygotowania biogramów, podano po „Katalogu duchowieństwa”.

CIECISZOWSKI KASPER KAZIMIERZ KOLUMNA, urodził się w Ozorowie (parafia Wodynie, Mazowsze, diecezja poznańska) w 1745 r. w rodzinie Dominika i Marianny z Suffczyńskich. Do kapłaństwa przygotowywał się w Rzymie, gdzie otrzymał święcenia kapłańskie w 1764 r. Po powrocie do kraju był proboszczem w Zbuczynie k. Siedlec, oficjałem warszawskim, kanonikiem warszawskim. W 1775 r. został koadiutorem (z prawem następstwa) biskupa kijowskiego Franciszka Ossolińskiego; w 1785 r. objął rządy w tej diecezji. W latach 1795–1798 sprawował rządy w niekanonicznej diecezji pińskiej, utworzonej przez cesarżową Katarzynę II. Po powołaniu do życia,

połączonych unią personalną, diecezji łuckiej i żytomierskiej w 1798 r., został ich pierwszym rządcą. W 1827 r. otrzymał nominację na arcybiskupa-metropolitę mohylewskiego; do śmierci mieszkał w Łucku. Zmarł 16 (28) kwietnia 1831 r., został pochowany w łuckiej katedrze.

ABRAMOWICZ FILIP, zlatynizowany, przebywał w klasztorze bernardynów w Janówce znajdującym się na terenie parafii Sokul (1801–1802), wikariusz w Ratnie (1807–1823). Zmarł w Ratnie w wieku 62 lat, tam pochowany 23 maja (4 czerwca) 1823 r.

ALEKSANDROWICZ STANISŁAW, były proboszcz unicki w Zastawiu, zlatynizowany, w latach 1801–1802 przebywał w klasztorze dominikanów w Niewirkowie, kapelan w Siedliszczu, parafia Niewirków (1814–1815). Zmarł 17 (29) maja 1819 r. w Międzyrzeczu w wieku 62 lat.

BAFTAŁOWSKI DIONIZY, zlatynizowany, kapelan w Hulczy, parafia Ostróg (1801–1815).

BAJEWSKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Baraszach, parafia Puliny (1801–1802).

BARDECKI ANDRZEJ KORNELIUSZ, karmelita bosy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

BARTAŁOWICZ JAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Horbaszka, parafia Nowogród Wołyński (1801–1802).

BARTNICKI JAN, urodził się w 1769 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1789 r., wiceregens (do 1802 r.) i wykładowca filozofii w seminarium ołyckim, uhonorowany godnością kanonika honorowego kapituły kolegiackiej w Ołyce.

BARTOSZEWSKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Horodnicy, parafia Korzec (1801–1815).

BELOWSKI JAN KAPISTRAN, bernardyn, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

BEREZOWSKI (BERCZOWSKI) ANTONI, wikariusz w Bazalii (1801–1802), proboszcz (*curatus*) parafii Kupiel (1814–1815), proboszcz parafii Białozórka. Zmarł 9 (21) lipca 1831 r. w Białozórce w wieku 76 lat.

BETRI PIOTR, kapelan w miejscowości Krupiec (1801–1802).

BIELECKI ATANAZY, zlatynizowany, kapelan we dworze Anny i Romualda Bystrych w Iwanczycach. Zmarł 7 (19) stycznia 1802 r. w Iwanczycach, pochowany w Ozdeniżu.

BIELECKI MICHAŁ, urodził się ok. 1742 r. na terenie województwa wileńskiego, uczył się w szkole w Ołyce, w seminarium ołyckim przygotowywał się do kapłaństwa, święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1766 r., resztę życia spędził, pracując w Ołyce: był wikariuszem, kaznodzieją świątecznym i niedzielnym, kanclerzem, kustoszem i wreszcie archidiaconem kapituły kolegiackiej w Ołyce, wykładał liturgikę w tamtejszym seminarium, uhonorowany godnością kanonika inflanckiego. Zmarł w Ołyce i tam został pochowany 14 (26) maja 1810 r.

BIEŃKOWSKI STANISŁAW, urodził się 27 września 1748 r. w diecezji płockiej, do Zgromadzenia Misjonarzy św. Wincentego à Paulo wstąpił 16 września 1782 r. w Warszawie, proboszcz parafii w Zasławiu (pw. św. Józefa) oraz dziekan zasławski i konstantynowski (1801–1806), wykładowca teologii w seminarium diecezjalnym w Lublinie (1806), superior tamtejszego domu (1807–1810), dyrektor w *seminarium internum* i asystent domu św. Krzyża w Warszawie (od 1815 r.). Zmarł 1 kwietnia 1821 r. w Warszawie.

BIESIADZIŃSKI PAWEŁ, wikariusz w Ołyce (14 lat), wikariusz (1801–1802) i następnie proboszcz w Skurczu. Zmarł 31 stycznia (12 lutego) 1811 r. w Łucku w wieku ok. 70 lat.

BILSKI TOMASZ, kapelan w Radomyślu, proboszcz (*curatus*) w Ożohowcach. Zmarł 20 grudnia 1800 r. (1 stycznia 1801 r.) w Kozinie.

BOBROWICZ GASPAR (KASPER), w 1801 r. kleryk w seminarium ołyckim, wikariusz w kościele kolegiackim w Ołyce (1814–1815), wikariusz

w Klewaniu (1836–1837), proboszcz (*curatus*) w Aleksandrii (1840–1850), w 1857 r. był w tejże parafii mansjonarzem (emerytem). Zmarł w Aleksandrii w 1858 r. w wieku 84 lat, mając za sobą 50 lat kapłaństwa.

BORKACKI (BORKUCKI) JAKUB, urodził się w 1755 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1779 r., zlatynizowany, kapelan przy kaplicy w Druhowie (Druchowcie), parafia Berezne (1800–1802).

BOSIACKI JOZAFAT, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802).

BOSSAKOWSKI MARCIN, urodził się w 1758 r. w rodzinie szlacheckiej, syn Marcina, do 1779 r. uczył się w szkołach publicznych w Winnicy, Humanu i Szarogrodzie. Do obowiązków kapłańskich przygotował się od 1780 r. w seminarium łuckim, po dwóch latach otrzymał święcenia kapłańskie. Od 1782 r. wykładowca teologii dogmatycznej, moralnej, obrzędów kościelnych i wymowy w seminarium łuckim. Ponadto: asesor w konsystorzu generalnym w Łucku (od 1798 r.), wiceoficjał (1808–1815) a w seminarium łuckim – regens (1802–1815), proboszcz (*curatus*) w Lubomlu (1814–1815). Posiadał doktoraty z teologii i obojga praw. W kapitule katedralnej łuckiej doszedł do godności prałata-archidiakona łuckiego. Zmarł 20 września (2 października) 1815 r. w Łucku.

BOSSAKOWSKI PAWEŁ, kanonik łucki, wikariusz, następnie angelista w katedrze łuckiej, egzaminator diecezjalny, wykładowca teologii w seminarium łuckim. Zmarł 27 grudnia 1812 r. (8 stycznia 1813 r.) w Łucku w wieku 47 lat.

BREMM PIOTR, były misjonarz, wikariusz w Połonnem (1801–1802), kapelan w Tereszkach (1814–1815), proboszcz w Wyszogródku (1817–1823), kapelan w Musorowcach. Zmarł 1 (13) października 1827 r. w Musorowcach w wieku 67 lat.

BRODOWICZ JAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Jarun (Jarun), parafia Nowogród Wołyński (1801–1815).

BRODOWICZ SZYMON, zlatynizowany, kapelan w Czwertni, parafia Kołki (1801–1815).

BRODOWSKI ANTONI, proboszcz w Złoczówce (1781–1798), kapelan w Boremlu, parafia Złoczówka. Zmarł w Boremlu w wieku 76 lat, pochowany w Złoczówce 2 (14) stycznia 1802 r.

BRZECZUKOWSKI STEFAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Dziwoczki, parafia w Żytomierzu (1801–1802).

BRZEŹNIAKIEWICZ TOMASZ, zlatynizowany, żonaty, wikariusz w Porycku (1801–1802), altarzysta w Porycku (1814–1837). Zmarł 23 lutego (6 marca) 1839 r. w Porycku w wieku 70 lat. Pozostawił żonę Helenę z Łuszczewskich i córki.

BUCHOWIECKI JÓZEF, urodził się w 1751 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1777 r., kanonik katedralny łucki, proboszcz w Tajkurach (1785–1811) i dziekan ostrogski (1801–1811). Zmarł 8 (20) listopada 1811 r. w Tajkurach.

BUCZYŃSKI TEODOR, zlatynizowany, altarzysta w Korcu, egzaminator diecezjalny (1801–1815).

BYCZKOWSKI ANDRZEJ, mansjonarz w katedrze żytomierskiej (1801–1802).

CHASZCZYŃSKI ANTONI, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

CHOCIWSKI ANTONI, zlatynizowany?, przebywał na terenie parafii Swojczów (1801–1802).

CHEŁMOWSKI STANISŁAW, urodził się w 1769 r. w rodzinie szlacheckiej w okolicach Mińska. Uczył się początkowo w szkole w Nieświeżu, potem w Szkole Głównej w Wilnie. Do Zgromadzenia Misjonarzy św. Wincentego à Paulo wstąpił w Wilnie 9 listopada 1788 r., śluby złożył 10 listopada 1790 r., w 1793 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Wykładał w seminarium diecezjalnym w Wilnie, następnie w szkole wydziałowej w Łyskowie. W seminarium diecezjalnym w Żytomierzu był wykładowcą filozofii w latach 1799–1805. Stamtąd przeniósł się do Zasławia, gdzie był proboszczem kościoła św. Józefa oraz dziekanem

zasławskim i konstantynowskim (1830 r.). Po kasacie Zgromadzenia Misjonarzy w 1842 r. osiadł jako inwalida przy kaplicy w Kozłowiczach (okolice Słonima).

CHEVALLIER JAN, prebendarz w Porycku, potem proboszcz tejże parafii (1803–1847) i dziekan włodzimierski (1814–1847), egzaminator diecezjalny (1801–1802), uhonorowany godnością kanonika honorowego kapituły katedralnej w Łucku, odznaczony orderem św. Stanisława 4 klasy. Zmarł 23 marca (4 kwietnia) 1847 r. w Porycku w wieku 80 lat.

CHLEBOWSKI PAWEŁ, pijar, rektor i proboszcz w Dąbrowicy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

CHOŁONIEWSKI ANDRZEJ, drugi syn Adama (kasztelana buskiego) i Salomei z Kątskich, został ochrzczony 9 lipca 1744 r. w kościele parafialnym w Tartakowie. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1767 r. Studiował w Rzymie, gdzie otrzymał tytuł doktora obojga praw. Tam przez 10 lat pracował przy kościele polskim. Posiadał godność kanonika lwowskiego i kustosa kapituły katedralnej w Łucku. Był oficjałem braclawskim 12 lat, deputatem na Trybunał Koronny, komisarzem cywilno-wojskowym. Został odznaczony orderem św. Stanisława, 20 sierpnia 1804 r. prekonizowany biskupem tytularnym Arathia i sufraganem kamienieckim. Zmarł prawdopodobnie na początku 1806 r.

CIELECKI STANISŁAW, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

CIESZKOWSKI FRANCISZEK, zlatynizowany?, kapelan w Werbie, parafia Włodzimierz Wołyński (1801–1802).

CIPANOWICZ BAZYLI, zlatynizowany, przebywał na terenie parafii Lachowce (1801–1802).

CZAJKOWSKI (CZAYKOWSKI) TADEUSZ, archidiakon kapituły katedralnej w Żytomierzu, asesor w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798, proboszcz (*curatus*)

w Berdyczowie, komendarz w Wielednikach, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

CZARNECKI JÓZEF, karmelita (trzewickowy), przeor klasztoru i proboszcz w Toporzyszczach (1801–1802). Zmarł 6 (18) lipca 1806 r. w Ostrogu w wieku 44 lat.

CZERETOWICZ KAROL, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

CZERETOWICZ MIKOŁAJ, zlatynizowany?, kapelan w Ławrowie, parafia Nieświcz (1801–1802).

CZERLIŃSKI JAKUB, prebendarz szpitala w Horochowie (1801–1815). Zmarł 19 listopada (1 grudnia) 1819 r. w Horochowie w wieku 92 lat.

CZOŁOWSKI TOMASZ, mansjonarz w katedrze łuckiej (1801–1802).

CZUBICKI KRZYSZTOF, proboszcz (*curatus*) w Ostrówkach (1792–1806). Zmarł w Ostrówkach w wieku 80 lat, tamże pochowany 27 listopada (9 grudnia) 1806 r.

DAWIDOWSKI IGNACY, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802).

DĄBROWSKI MATEUSZ, zlatynizowany, komendarz (1801–1815) następnie proboszcz (*curatus*) w Nabrzusce (1836–1840). Zmarł 27 października (8 listopada) 1840 r. w Nabrzusce w wieku 86 lat.

DEDERKO JAKUB IGNACY, urodził się 25 lipca 1750 r. w okolicach Wiłkomierza na Litwie. Rok urodzenia autorzy informacji o J. I. Dederce umieszczają między latami 1750 a 1753, najbardziej prawdopodobny jest jednak rok 1750. W wieku 18 lat wstąpił do seminarium wileńskiego, studiował w Akademii Wileńskiej. W 1770 r. wstąpił do zakonu jezuitów, po kasacie zakonu dokończył studia teologiczne (uzyskał stopień doktora teologii), święcenia kapłańskie przyjął w 1776 r. Od 1777 r. pozostawał przy kaplicy Bożego Ciała w kościele św. Jana w Wilnie. W Szkole Głównej Litewskiej uzyskał stopień doktora obojga praw (1790 r.). Był kanonikiem wileńskim. Z kapituły wileńskiej był raz

deputatem i trzy razy prezesem Trybunału Litewskiego. Jako prepozyt infułat kapituły kolegiackiej w Ołyce, posiadał kanonię honorową w kapitule katedralnej w Łucku (1797 r.). Z ramienia łuckiej kapituły katedralnej był deputatem na Trybunał Koronny w Lublinie. W 1798 r. został biskupem diecezji mińskiej. W 1816 r. odsunięty od zarządzania diecezją, mieszkał w Ołyce. Był odznaczony orderami Orła Białego i św. Stanisława. Zmarł 13 lutego 1829 r. w Ołyce, pochowany na cmentarzu parafialnym, przy kaplicy św. Cyriaka.

DĘBCZYŃSKI (DEMBCZYŃSKI) DIONIZY AREOPAGITA, zlatynizowany, wikariusz (1795 r.), komendant (1798–1802), altaryzista i wikariusz (1814–1815) w Kazimierce, kanonik kapituły kolegiackiej w Ołyce. Zmarł 8 (20) grudnia 1838 r. w Kazimierce w wieku 79 lat.

DĘBIŃSKI TOMASZ, urodził się w 1768 r. na Mazowszu. Do Zgromadzenia Misjonarzy św. Wincentego à Paulo wstąpił 16 października 1787 r. W 1793 r. otrzymał święcenia kapłańskie w Krakowie z rąk bpa Józefa Olechowskiego. W latach 1793–1805 nauczał w seminarium żytomierskim śpiewu i ceremonii kościelnych.

DŁUGOSZ STEFAN, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

DOBROWOLSKI KASPER (GASPAR) ŁASKA, urodził się w 1768 r. w województwie ruskim (ziemia chełmska), początkowo uczył się u jezuitów w Brześciu Litewskim. W wieku 21 lat wstąpił do seminarium duchownego w Janowie Podlaskim, święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1793 r., po święceniach był przez dwa lata wiceregentem i wykładowcą filozofii w seminarium ołyckim, następnie przez trzy lata spełniał obowiązki kaznodziei świątecznego w ołyckiej kolegiacie, potem został kanclerzem kapituły kolegiackiej w Ołyce, wreszcie dziekanem tejże kapituły i scholastykiem kapituły katedralnej w Łucku, był proboszczem w Przewalach (1801–1802), proboszczem (od 1803 r.?) w Równem i dziekanem rówieńskim (od maja 1808 r. do śmierci w 1814 r.), obrońca węzła małżeńskiego w konsystorzu generalnym łuckim (1800–1801), asesor w Kolegium Duchownym w Petersburgu (1807–1808). Zmarł 15 (27) kwietnia 1814 r. w Równem.

DOBROWOLSKI WINCENTY POCISK, syn Antoniego i prawdopodobnie Franciszki. Najpierw koadiutor proboszcza (od 1796 r.) potem proboszcz parafii Turzysk (od 1802 r.) i dziekan kowelski, asesor w konsystorzu generalnym w Łucku, cenzor książek i egzaminator diecezjalny, prokurator kapituły katedralnej w Łucku (1811 r.), kanonik łowicki, w kapitule katedralnej zytomierskiej doszedł do godności prepozyta, kanonik kapituły katedralnej w Łucku. Zmarł 26 kwietnia (8 maja) 1831 r. w wieku ok. 70 lat w Łucku, zachorowawszy na cholera.

DOKTOROWICZ TEODOR, po opuszczeniu zakonu bazylianów osiadł przy katedrze łuckiej, gdzie pełnił obowiązki mansjonarza i angelisty. Zmarł 13 (25) października 1833 r. w Łucku, w wieku 81 lat.

DROHOJEWSKI GABRIEL, karmelita bosy, administrator parafii w Wyszogródku (1801–1802).

DROZDOWICZ IGNACY, syn Stanisława i Anny, urodził się 31 stycznia 1728 r. w Lesku. Do zakonu jezuitów wstąpił 6 sierpnia 1744 r. w Krakowie. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1757 r. w Lublinie. Pracował jako misjonarz w Czeczelniku (1760–1761), wykładowca retoryki w Owruczu (1761–1762), Barze (1762–1763), Stanisławowie (1763–1765), wykładowca filozofii w Winnicy (1765–1767) i Kamieńcu Podolskim (1767–1769), wykładowca teologii moralnej w Łucku (1769–1773). Po kasacie zakonu jezuitów został spowiednikiem brygidek w Łucku. Uhonorowany kanonią honorową kapituły katedralnej w Łucku. Zmarł 15 (27) sierpnia 1812 r. w Łucku.

DUBISKI JAN Z MATY MIKASZEWICZ, kanonik inflancki i ołycki, proboszcz (*curatus*) w Bereźnicy i wicedziekan łucki (1801–1802). Zmarł w Bereźnicy w wieku 57 lat, pochowany na tamtejszym cmentarzu 1 (13) kwietnia 1805 r.

DUFRENE, przebywał prawdopodobnie w klasztorze karmelitów w Annopolu (1801–1802).

DUNAJEWSKI ANDRZEJ OD ŚW. AUGUSTYNA, urodził się 28 listopada 1748 r., do zakonu trynitarzy wstąpił 1 listopada 1763 r., święcenia kapłańskie otrzymał 19 listopada 1771 r., kaznodzieja m.in.

krzemieniecki przez 18 lat, sekretarz prowincji przez 2 lata, przełożony klasztoru w Łucku przez 3 lata, egzaminator diecezjalny w diecezji łuckiej (1801–1802), minister klasztoru i proboszcz parafii w Beresteczku (1803 r.). Zmarł w 1804 r. w Beresteczku.

DZIEGCIOWSKI JÓZEF, dziekan kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz (*curatus*) w Bazalii (1801–1814), egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł w 1814 r.

ELLASZEWICZ (ELIASZEWICZ) JAN, zlatynizowany, kapelan w Milatynie, parafia Ostróg (1801–1815) i wikariusz w Krzywiniu (1814–1837), wikariusz w Tajkurach (1842–1843), administrator w Tuczynie. Zmarł 13 (25) stycznia 1848 r. w Tuczynie w wieku 63 lat.

EUGIM KAZIMIERZ, kleryk w seminarium misjonarzy św. Wincetego à Paulo w Zaslawiu (1801–1802).

FALISZEWSKI MIKOŁAJ ANTONI GROTT, święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1759 r., doktor obojga praw, kanonik katedralny chełmski, proboszcz (*praepositus*) ratneński w latach 1773–1809. Uhonorowany kantorią kapituły katedralnej w Łucku (ok. 1788 r.). Był deputatem na Trybunał Koronny w Lublinie, komisarzem cywilno-wojskowym, komisarzem do rozgraniczenia dóbr królewskich od szlacheckich. Zmarł 1 (13) grudnia 1809 r. w wieku 81 lat w Ratnie.

FORMANKIEWICZ RAJMUND, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

GACHOWSKI TEODOR, zlatynizowany, wikariusz w parafii Wiszenki (1801–1815).

GARBACZEWSKI MICHAŁ, zlatynizowany, altarzysta, następnie wikariusz (1814–1815) w Mielnicy. Zmarł 7 (19) stycznia 1822 r. w Mielnicy w wieku 59 lat.

GARNIER JAN, zlatynizowany, przebywał na terenie parafii Berdyczów (1801–1802).

GAWDZIŃSKI ANTONI, wikariusz w Horochowie (1801–1802), wikariusz w Torczynie (1814–1815). Zmarł 10 (22) kwietnia 1820 r. w Torczynie w wieku 63 lat.

GĄGALSKI MARCIN, urodził się w 1756 r. w rodzinie szlacheckiej, syn Mikołaja, początkowo uczył się w szkołach w Złoczowie i Lwowie. Do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium łuckim od 1778 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1781 r. Pracował w katedrze łuckiej na stanowisku wikariusza, pełniąc funkcję zastępcy kustosa (1801–1802, 1836–1837), wicedziekan katedry łuckiej (1806–1807). Nauczał śpiewu kościelnego w seminarium łuckim (1797–1821). Był odznaczony godnością kanonika honorowego kapituły katedralnej w Łucku (od 1802 r.). Zmarł w 1838 r.

GĄSIOROWSKI AUGUSTYN, augustianin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Kodni (1801–1802).

GĄSOWSKI PAWEŁ, misjonarz św. Wincentego à Paulo, przebywał w klasztorze w Zasławiu (1801–1802).

GLIŃSKI SZYMON, zlatynizowany, wikariusz w Torczynie. Zmarł 21 grudnia 1810 r. (2 stycznia 1811 r.) w Torczynie w wieku 70 lat.

GODLEWSKI MIKOŁAJ, urodził się w 1766 r. w województwie podlaskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1794 r., wikariusz w kolegiacie ołyckiej i kanonik kapituły kolegiackiej, w latach 1801–1802 senior kolegium wikariuszy ołyckich.

GODLEWSKI PIOTR, promotor Bractwa Różańca św. w Maciejowie (1787), kapelan we Włodzimiercu (1801–1802).

GOLAŃSKI KAROL, franciszkanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Szumsku (1801–1802), gwardian i proboszcz parafii w Krzemieńcu (1814–1815).

GOŁUCHOWSKI JÓZEF, kanonik honorowy łucki, kapelan w Mizoczcu, parafia Ostróg (1801–1815, do śmierci), wizytator delegowany

kościółów i klasztorów (1819 r.). Zmarł w Mizoczu, pochowany w Ostrogu 18 (30) marca 1827 r.

GRÓŃ PAWEŁ, misjonarz św. Wincentego à Paulo, przebywał w klasztorze w Zasławiu, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

GRUSZCZYŃSKI IGNACY A., syn Wawrzyńca, w latach siedemdziesiątych XVIII w. altarzysta i wikariusz przy kościele świętych Joachima i Anny we Włodzimierzu Wołyńskim, proboszcz (*curatus*) w Derażnem (1796–1801), proboszcz w Stepaniu (1801–1814) i dziekan dekanatu rówieńskiego (do kwietnia 1808 r.), kapelan brygidek w Łucku (1815–1819, prawdopodobnie do śmierci w 1832 r.), obrońca węzła małżeńskiego w konsystorzu generalnym w Łucku (1820–1832), uhonorowany kanonią honorową kapituły kolegiackiej w Ołyce. Zmarł w 1832 r.

GRYLEWICZ (GRYLLEWICZ) JAN NEPOMUCEN, urodził się w 1769 r. w województwie wołyńskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, następnie łuckim, święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1792 r., początkowo wikariusz w Zwiahlu, ok. 1796 r. kanonik kapituły kolegiackiej w Ołyce (kaznodzieja), proboszcz w Klewaniu (1800 r.), komendarz w Złoczówce (1801–1802), od 1805 r. do śmierci proboszcz w Bereźnicy. Zmarł 22 października (3 listopada) 1835 r. w Bereźnicy.

GUSTOWICZ JAN, urodził się w 1762 r. w województwie wileńskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1793 r., wikariusz w kolegiacie ołyckiej i kanonik kapituły ołyckiej (*provisor hospitalis* 1801–1815).

GUTOWSKI MATEUSZ, kanonik płocki, proboszcz (*curatus*) w Opalinie (1786 r.) do śmierci w 1801 r.

HADZIEWICZ BAZYLI, zlatynizowany, wikariusz w Turzysku (1798–1800), wikariusz w Oleksińcu (1800–1802), wikariusz w Tuczynie. Zmarł w Tuczynie w wieku ok. 50 lat i tamże pochowany 7 (19) stycznia 1820 r.

HAJEWSKI TOMASZ, zlatynizowany?, przebywał na terenie parafii Czartorysk (1801–1802). Zmarł 3 (15) sierpnia 1803 r. w Czartorysku w wieku 60 lat.

HORSZTEJN PIOTR, karmelita, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Kisielinie (1801–1802).

HORYNOWICZ JAN, kleryk w seminarium ołyckim (1801–1802).

HRYNIEWICZ SYMEON, zlatynizowany, scholastyk unickiej kapituły katedralnej w Pińsku, były proboszcz w Starosielu, przebywał w parafii Kołki (1801–1802). Zmarł 1 (13) kwietnia 1813 r. w Kolkach w wieku 60 lat.

HUBICKI JÓZEF, zlatynizowany, kapelan w Stechowcach, parafia Krasnopol (1801–1802).

HUCEWICZ GRZEGORZ, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, prokurator generalny tejże kapituły (1820–1832), proboszcz (*curatus*) w Nowogrodzie Wołyńskim i dziekan tegoż dekanatu (1801–1834). Zmarł w 1834 r.

HUCZYŃSKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Zawadyńcach, parafia Białogródka (1801–1802).

HUCZYŃSKI MICHAŁ, zlatynizowany, kapelan w Wolicy, parafia Bazalia (1801–1802).

HULEWICZ JAN, urodził się 24 czerwca 1722 r. na Wołyniu w rodzinie Filipa i Marianny z Kołokudzkich. 27 września 1738 r. wstąpił do zakonu jezuitów w Krakowie, studiował filozofię w Kaliszu w latach 1740–1743, matematykę we Lwowie w latach 1745–1747 oraz teologię w Krakowie w latach 1747–1749 i Rzymie w latach 1749–1751, święcenia kapłańskie otrzymał w 1750 r. w Rzymie. Wykładał filozofię i matematykę oraz teologię scholastyczną, był prefektem szkół w Przemyślu w latach 1754–1764, w latach 1764–1770 przebywał w Rzymie, był sekretarzem prowincjała w latach 1772–1773. Ogłosił drukiem podręcznik pastoralny *Examen ecclesiasticum* (Przemyśl 1768) oraz kilka

druków ulotnych. Po kasacie zakonu jezuitów powrócił na Wołyń, był proboszczem (*curatus*) w Hołobach (1775–1802), egzaminatorem diecezjalnym. Został uhonorowany kanonią honorową kapituły katedralnej w Łucku. Zmarł 28 listopada (10 grudnia) 1802 r. w Hołobach w wieku 84 lat, pogrzeb tamże 1 (13) grudnia 1802 r.

HURKOWSKI MICHAŁ, zlatynizowany, wikariusz i altarzysta w Klewaniu (1801–1803). Zmarł w Klewaniu w wieku 44 lat, pochowany na tamtejszym cmentarzu 15 (27) marca 1804 r.

HUSSAKOWSKI MICHAŁ, urodził się w 1776 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1790 r. Pracował w katedrze łuckiej jako wikariusz. Od 1804 r. wykładał w seminarium łuckim historię Kościoła, teologię dogmatyczną i Pismo św. Był odznaczony godnością kanonika honorowego kapituły katedralnej w Łucku. Zmarł 5 (17) października 1811 r. w Łucku.

HUTTER ANTONI, reformat, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

IGNATOWICZ LEON, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Horbaszka, parafia Nowogród Wołyński (1801–1802).

IGNATOWSKI JAN, wikariusz w Nowogrodzie Wołyńskim (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Wołoczyskach (1814–1837). Zmarł przed 1840 r.

ILKIEWICZ BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Rybki, parafia Zasław (1801–1802).

ISKIERSKI MARCIN, proboszcz (*curatus*) w Szpanowie (1772–1815). Zmarł 4 (16) września 1815 r. w Szpanowie w wieku 78 lat.

JABŁONOWSKI JAN, książę, urodził się 6 grudnia 1754 r., święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1775 r., kanonik kapituły katedralnej w Łucku, był także kanonikiem kapituły kolegiackiej w Warszawie, proboszcz w Kowlu (od 1781), w Oleksińcu (1801–1802), komisarz w komisjach cywilno-wojskowej i porządkowej dla powiatu włodzimierskiego,

wizytator kościołów i klasztorów. Zmarł w Buceniu i tam pochowany 14 (26) września 1814 r.

JAKUBOWICZ SZYMON, komendarz (1801–1802) następnie wikariusz (1814–1815) w Ożohowcach.

JAMNICKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Curkowie, parafia Warkowicze (1801–1802). Zmarł 1 czerwca 1812 r. w Curkowie w wieku 59 lat, pochowany w Warkowiczach.

JAN KANTY, kapucyn, kaznodzieja prowincji ruskiej, były kanonik łucki, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł 5 lutego 1802 r. w Uściługu (Różjampolu).

JANICKI JAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Sulżyn, parafia Zasław (1801–1802).

JANIEWICZ ANDRZEJ, kapelan w Hołowli, parafia Krzywin (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Deraźnem (1802–1825). Zmarł w Deraźnem w wieku 64 lat, pochowany w Deraźnem 7 (19) czerwca 1825 r.

JANIEWICZ BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w Annopolu (1801–1802).

JANIEWICZ DYMITR (DEMETRIUS), zlatynizowany, kapelan w Samostrzałach w parafii Międzyrzec (1801–1802), komendarz w Bereznem od 1810 r. do śmierci. Zmarł 17 (29) kwietnia 1820 r. w Bereznem w wieku 50 lat.

JANIEWICZ JAN, wikariusz w Nowogrodzie Wołyńskim (1801–1802), komendarz w Krasnopolu (1814–1815).

JANIEWICZ STEFAN, zlatynizowany, były proboszcz w Stadnikach, kapelan w Stadnikach, parafia Tajkury (1801–1802). Zmarł w Koleśnikach w wieku 70 lat, pochowany w Tajkurach 14 (26) października 1812 r.

JANIEWICZ SZYMON (SIMON), zlatynizowany, kapelan w miejscowości Korzyść, parafia Korzec (1801–1815).

JANISZEWSKI CELESTYN, dominikanin, komendarz w Targowicy (1801–1802).

JANOWSKI KAZIMIERZ, komendarz w Zasławiu (1801–1802).

JANOWSKI WINCENTY, kanclerz kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz (*curatus*) w Połonnem i komendarz w Bazalii (1801–1815), egzaminator diecezjalny (1801–1802).

JARMOLIŃSKI PIOTR, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Mylsk, parafia Tajkury (1801–1802).

JAROCKI PIOTR, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, wikariusz w katedrze żytomierskiej (1801–1802), administrator (1814–1815), a następnie proboszcz (*curatus*) w Kołodnie (1836–1843).

JASIŃSKI ANTONI, zlatynizowany, wikariusz w Tajkurach (1801–1815).

JASNOGÓRSKI JÓZEF MICHAŁ, koadiutor (od 1791 r.), następnie proboszcz (*curatus*) w Nieświczu (1794–1806), dziekan łucki – pierwszy (1801–1802). Zmarł w Nieświczu w wieku 48 lat, pochowany na tamtejszym cmentarzu parafialnym 11 (23) kwietnia 1806 r.

JAŚKIEWICZ TADEUSZ, unita, kapelan w Mychlinie, parafia Skurcze (1801–1802), wikariusz w Łokaczach (1814–1815), wikariusz w Sielcu. Zmarł 10 (22) marca 1828 r. w Sielcu w wieku 65 lat.

JAŚLIKOWSKI JAN, karmelita, przeor klasztoru i komendarz parafii w Dorohostajach (1801–1802).

JAWCZYŃSKI BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Barmaki, parafia Równe (1801–1815). Zmarł w Barmakach w wieku 63 lat, pochowany w Równem 3 (15) października 1819 r.

JAWORSKI ANTONI ONUFRY, urodził się ok. 1743 r. w diecezji chełmskiej, ukończył Akademię Zamojską ze stopniem doktora filozofii, święcenia kapłańskie otrzymał ok. 1766 r., otrzymał godność kanonika inflanckiego. Większość życia spędził w Ołyce, był kanonikiem w tamtejszej kapitule kolegiackiej (prowizorem szpitalnym, penitencjarzem i wreszcie kanclerzem) oraz wykładowcą w seminarium ołyckim. Zmarł 8 (20) lipca 1803 r. w Ołyce.

JAWORSKI AUGUSTYN, karmelita, komendant w Łabuniach (1801–1802).

JEŁOWICKI MICHAŁ, altarzysta w Sokulu (1801–1802, 1814–1815), kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu.

JESIEWICZ AUKSENTY, prebendarz szpitala w Maciejowie (1801–1815).

JORDAN JACEK, urodził się 14 sierpnia 1764 r. w Krakowie. 4 września 1783 r. został przyjęty do *seminarium internum* misjonarzy św. Wincentego à Paulo w Krakowie. Wykładowca w seminarium zamkowym w Krakowie (ok. 1795 r.), przebywał w klasztorze w Zasławiu (1801–1802), regens i wykładowca (teologii moralnej, ceremonii i rubryk) w seminarium diecezjalnym w Kamieńcu Podolskim (od 1811 r.). Po 1812 r. opuścił zgromadzenie, pracował na terenie diecezji kamienieckiej, został uhonorowany kustodią kapituły katedralnej w Kamieńcu Podolskim, uzyskał stopnie doktora teologii i prawa kanonicznego. Zmarł po 1831 r.

KACZKOWSKI JAN CHRYZOSTOM, syn Aleksandra i Doroty z Kobielskich urodził się w Lisowczycach, w parafii Kodrąb (archidiecezja gnieźnieńska, obecnie częstochowska). Został ochrzczony 26 stycznia 1744 r. w kościele parafialnym w Kodrąbiu. Święcenia kapłańskie przyjął 26 kwietnia 1767 r. w kościele kolegiackim w Janowie Podlaskim. Doktorat obojga praw otrzymał w Rzymie 22 stycznia 1774 r. Po 1778 r. został kanonikiem łuckim (w kapitule katedralnej łuckiej był ostatnim prałatem-archidiaconem brzeskim). 25 czerwca 1781 r. otrzymał prekonizację na biskupa tytularnego Chariopolis i sufragana łuckiego. Był oficjałem brzeskim przez 18 lat, komisarzem

cywilno-wojskowym przez 3 lata, deputatem na Trybunał Koronny (1779–1780), wizytatorem kościołów i klasztorów. Został odznaczony orderem św. Stanisława. Zmarł 24 lutego (7 marca) 1816 r. w Dubnie w wieku 72 lat jako proboszcz dubieński i mielnicki oraz dziekan łuckiej kapituły katedralnej. Został pochowany 28 lutego (11 marca) w Dubnie przy kościele św. Jana Nepomucena.

KALEWSKI TOMASZ, dominikanin, wikariusz w Ratnie (1785–1807). Zmarł 13 (25) września 1807 r. w Ratnie w wieku 57 lat.

KALIŃSKI KAROL, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, komendant w Narodyczach, dziekan owrucki (1801–1813). Zmarł w 1813 r.

KALISZKOWSKI ADRIAN, franciszkanin, gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Iwnicy (1801–1802), gwardian konwentu i komendant parafii w Szumsku (1814–1815).

KAMIEŃSKI (KAMIŃSKI) ANTONI, w 1797 r. był jeszcze klerykiem w seminarium łuckim (dozorca i nauczyciel fioletów), komendant w Maciejowie (1801–1802), proboszcz (*curatus*) wiśniowiecki (1814–1815), zmarł 12 (24) września 1826 r. w Łucku, w szpitalu bonifratrów, w wieku ok. 60 lat.

KAMIŃSKI STANISŁAW, przebywał w parafii Tatarynowce (1801–1802).

KANIEWSKI JÓZEF, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

KARASIEWICZ (KARASZEWICZ) ALEKSANDER, zlatynizowany, pracował w parafii Krupiec (1801–1802), wikariusz w Oleksińcu (1805–1817), komendant w Korytnicy (1827–1832), od lipca 1832 r. proboszcz (*curatus*) parafii Korytnica. Zmarł w grudniu 1838 r. lub na początku 1839 r.

KARPOWICZ STANISŁAW KOSTKA, proboszcz (*curatus*) w Łysinie (1792–1804). Zmarł 27 stycznia (8 lutego) 1804 r. w Łysinie w wieku 44 lat.

KENIG (KOENIK, KOENIG) MELCHIOR OD ZWIASTOWANIA NMP, urodził się 6 stycznia 1740 r., do zakonu trynitarzarzy wstąpił 8 marca 1759 r., święcenia kapłańskie otrzymał 19 września 1765 r., w 1799 r. przebywał w klasztorze w Łucku, minister konwentu i proboszcz w Szumbarze (1801–1802). Zmarł w 1814 r. w Beresteczku.

KETLIŃSKI PIOTR, kanonik honorowy łucki, przez 18 lat był wikariuszem w Turzysku, 18 lat był wikariuszem i angelistą w katedrze łuckiej, egzaminator diecezjalny. Zmarł w wieku 68 lat w Bawołokach, parafia Targowica, pochowany w Targowicy 20 czerwca (2 lipca) 1805 r.

KIEŁKIEWICZ IZYDOR, misjonarz św. Wincentego à Paulo, superior domu zakonnego i proboszcz parafii pw. św. Józefa w Zasławiu (1801–1815).

KILIAŃSKI ALAN, dominikanin, magister teologii, przeor w konwencie łuckim, przeor klasztoru i proboszcz w Kozinie (1801–1802). Zmarł w Nowostawie w wieku 60 lat, pochowany w Jałowiczach 1 (13) listopada 1805 r.

KINALEWSKI FABRYCY, wikariusz w Krasnopolu (1801–1802).

KINAROWICZ MICHAŁ, doktor teologii, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, egzaminator diecezjalny, proboszcz (*curatus*) w Cudnowie (1801–1802).

KIZIKOWSKI ALEKSANDER, proboszcz w unickiej parafii Horodyszcze (1791–1797), zlatynizowany, wikariusz w Kowlu (1798–1802), komendarz w Kowlu. Zmarł 13 (25) stycznia 1808 r. w Kowlu w wieku 72 lat.

KLONOWSKI DOMINIK, kanonik kapituły kolegiackiej w Olyce, komendarz (1801–1802), a następnie proboszcz w Jampolu i dziekan krzemieniecki (1806–1823). Zmarł w 1823 r.

KOC JAN, doktor filozofii, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, komendarz w Mielnicy (1801–1802), proboszcz w Mielnicy. Zmarł 19 kwietnia (1 maja) 1807 r. w Mielnicy.

KOCISZEWSKI RAJMUND, dominikanin, przeor konwentu i proboszcz (*curatus*) w Kulczynach (1801–1802).

KOHACZEWSKI (KOCHACZEWSKI) JAN, proboszcz (*curatus*) w Białozórce (1801–1802), proboszcz w Złoczówce, komendant w Ostrówkach (1810–1811). Zmarł 9 (21) kwietnia 1811 r. w Łucku w wieku 72 lat.

KOPIŃSKI BAZYLI, proboszcz w unickiej parafii Lubitów (1767–1797), zlatynizowany, wikariusz w Opalinie (1801–1802), promotor w Maciejowie. Zmarł 17 (29) listopada 1809 r. w Maciejowie w wieku 70 lat.

KORALIŃSKI LEON, unita, wikariusz w Łanowcach (1801–1802).

KORDONOWICZ (KORDYNOWICZ) SZYMON, zlatynizowany?, przebywał w klasztorze karmelitów w Kisielinie (1801–1815).

KORZENIEWICZ JAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Chorowa, parafia Nowogród Wołyński (1801–1802), kapelan w miejscowości Chorowiec, parafia Berezdów (1814–1815).

KORZENIOWSKI MACIEJ, proboszcz (*curatus*) w Wiśniowcu, komendant w Kuniowie (1801–1802).

KOSIŃSKI WALENTY, urodził się w 1768 r. w województwie podlaskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1795 r. Był wikariuszem w kolegiacie ołyckiej. Posiadał godność kanonika honorowego ołyckiej kapituły kolegiackiej. Zmarł 24 grudnia 1805 r. (5 stycznia 1806 r.) w Olyce.

KOSSAKOWSKI WIKTORYN, altarysta św. Józefa (należący do kościoła św. Jakuba), komendant (1788–1794) w Oleksińcu, wikariusz, mansjonarz w katedrze łuckiej (1797–1798, 1801–1802). Zmarł 28 grudnia 1808 r. (9 stycznia 1809 r.) w Łucku w wieku 56 lat.

KOSTIUKIEWICZ ONEZYM, zlatynizowany, wikariusz w Berdyczowie (1801–1802).

KOSTKIEWICZ BAZYLI, wikariusz w Sielcu (1797–1805). Zmarł w Sielcu w wieku ok. 50 lat, pochowany w Sielcu 7 (19) grudnia 1805 r.

KOTIUŻYŃSKI ALEKSY, pijar, rektor kolegium pijarów w Międzyrzecu, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

KOWALSKI ANDRZEJ, nauczyciel w szkołach publicznych w Żyтомierzu (1801–1802).

KOWALSKI JÓZEF, misjonarz św. Wincentego à Paulo, przebywał w konwencie w Zasławiu (1801–1802).

KRAMKOWSKI JÓZEF, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żyтомierzu, spowiednik katedralny (1801–1802), wicedziekan katedry żytomierskiej (1800–1803). Zmarł w 1803 r.

KRASIŃSKI ANTONI, proboszcz (*curatus*) w Litowiziu (1801–1802), mansonarz w Łanowcach. Zmarł 3 (15) lipca 1813 r. w Wiśniowcu w wieku 40 lat.

KRĘPSKI JAN, kleryk w seminarium w Łucku (1801–1802), wikariusz w katedrze żytomierskiej (1814–1815).

KRONBERG JÓZEF, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, wykładowca i wiceregens seminarium łuckiego (przed 1797 r.), egzaminator diecezjalny, angelista w katedrze łuckiej. Zmarł 9 (21) marca 1802 r. w Łucku w wieku 59 lat, pochowany w kościele bernardynów.

KROTKIEWICZ JAN, zlatynizowany, wikariusz w Łokaczach (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Sielcu (1805–1844). Zmarł 8 marca 1844 r. w Sielcu w wieku 98 lat.

KRYLIŃSKI CYRYL, karmelita, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Uszomierzu (1801–1802).

KRYNICKI JAN, zlatynizowany, altarzysta w Hołobach (1801–1815). Zmarł 25 kwietnia (7 maja) 1821 r. w Hołobach w wieku ok. 68 lat.

KRZYSZTAŁOWICZ ALEKSANDER, zlatynizowany, wikariusz w Koblinie (1801–1802), kapelan w Humiennikach, parafia Klewań (1814–1815). Zmarł w Płosce, pochowany w Klewaniu 11 (23) lipca 1819 r.

KRZYSZTAŁOWICZ ALEKSY, komendant w Sokulu (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Złoczówce (1810–1822). Zmarł 4 (16) października 1822 r. w Złoczówce.

KRZYŻANOWSKI MARCIN, urodził się w 1776 r. w rodzinie Jakuba, cześnika buskiego, właściciela Milatyna k. Ostroga i Heleny z Olszewskich. Początkowo uczył się w szkołach w Ołyce i Międzyzrzeczu Ostrogskim, w 1799 r. przygotowywał się do kapłaństwa w seminarium łuckim, po 2 latach otrzymał święcenia kapłańskie. W 1801 r. był proboszczem (*curatus*) w Derażnem. W 1802 r. był już w Łucku – w tamtejszym seminarium pełnił najpierw funkcję wiceregenta, potem regensa (1818–1832), wykładał teologię moralną, obrzędy kościelne i teologię dogmatyczną. W konsystorzu generalnym łuckim pełnił obowiązki asesora, wiceoficjała (od 1827 r.), oficjała (1836–1845), obrońcy węzła małżeńskiego (1837–1845), egzaminatora diecezjalnego. Posiadał beneficja parafialne w Wielednikach (1836–1837), Kowlu – prepozyt (1842–1845), dziekan łucki (1817–1818), łucki i dubieński (1818–1829). Był wykonawcą testamentu abpa K. K. Cieciszowskiego. W 1831 r. uzyskał stopień doktora teologii. W kapitule katedralnej łuckiej doszedł do godności prepozyta, pełnił także przez pewien czas obowiązki prokuratora generalnego tejże kapituły (1818–1830, 1833–1834). Był odznaczony orderem św. Stanisława 3 klasy. Zmarł w Żytomierzu 11 (23) lutego 1845 r., został pochowany 15 (27) lutego 1845 r. na tamtejszym cmentarzu.

KUDREWICZ JAN, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

KULCZYCKI BAZYLI-ANTONI, altarzysta w Derażnem (1777–1806). Zmarł w Derażnem w wieku 77 lat, pochowany w Derażnem 27 listopada (9 grudnia) 1806 r.

KURYLSKI FABRYCY (FABIAN-SEBASTIAN), kanonik kapituły kolegiackiej w Ołyce, proboszcz (*curatus*) w Horyńgrodzie (1757–1804). Zmarł 4 (16) września 1804 r. w Horyńgrodzie w wieku 85 lat.

KUTNY ALEKSANDER (imię zakonne: Leonard OFM Cap), urodził się 17 marca 1742 r. w miejscowości Nemošice na Morawach, do kapucynów prowincji polskiej wstąpił 5 listopada 1760 r. w Rozwadowie, zbudował kaplicę na cmentarzu w Uściługu (Różjampolu), gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Uściługu, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł 22 lipca (3 sierpnia) 1819 r. w Uściługu.

KWIATKOWSKI MARCIN, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, proboszcz (*curatus*) w Łokaczach (1801–1808), proboszcz we Włodzimierzu Wołyńskim (1809–1815), dziekan włodzimierski (1801–1813). Zmarł 19 (31) października 1834 r. w Jałowiczach w wieku 75 lat.

KWIATKOWSKI WINCENTY, karmelita, komendarz w Horodyszczu (1801–1802).

LAWRYKOWSKI PIOTR, wikariusz w Ostrogu (1801–1802), wikariusz w Klewaniu (1805–1810). Zmarł w Klewaniu w wieku 35 lat, pochowany na tamtejszym cmentarzu 11 (23) grudnia 1810 r.

LELAWSKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Płużnem, parafia Ostróg (1801–1815), wikariusz w Ostrogu. Zmarł 15 (27) maja 1826 r. w Ostrogu w wieku 60 lat.

LESZCZYŃSKI WOJCIECH, kanonik chełmski i inflancki, proboszcz w Stepaniu (1798), komendarz w Oleksińcu (1801–1805).

LEWANDOWSKI JAN, mansjonarz w katedrze żytomierskiej (1801–1802).

LEWICKI JAKUB, zlatynizowany, początkowo przebywał w parafii Włodzimierz Wołyński, kapelan w miejscowości Mokrzec (1805–1809).

LEWICKI JAN, wikariusz w katedrze żytomierskiej (1801–1802).

LIPIŃSKI JAN, misjonarz św. Wincentego à Paulo, zmarł w 1801 r.

LISIEWICZ (LISIEWICKI) PIOTR, zlatynizowany?, kapelan w Kurowinczykach, parafia Żytomierz (1801–1802), wikariusz w Berdyczowie (1814–1815), komendarz w parafii Krupiec (1840–1841).

LISSOWSKI MICHAŁ, komendarz w Wiszenkach (1801–1802), kanonik honorowy kapituły kolegiackiej w Olyce, proboszcz w Horyńgrodzie (1814–1815).

LITWINOWICZ JAN, proboszcz w unickiej parafii Obląpy (1792–1795), zlatynizowany, promotor Bractwa Różańca św. w Przewalach (1801–1803), administrator parafii Buceń (Bucyń). Zmarł 4 (16) stycznia 1825 r. w Buceniu w wieku ok. 66 lat.

LUBLIŃSKI ANDRZEJ, kanonik smoleński, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz w Horochowie (*curatus* 1800–1802, *praepositus* 1814–1815) do śmierci. Zmarł 18 (30) marca 1817 r. w Horochowie w wieku 79 lat.

LUKAJEWICZ GRZEGORZ, zlatynizowany, kapelan we Włodzimiercu (1801–1802).

LWOWICZ EUSTACHY, zlatynizowany, wikariusz w Mielnicy (1801–1802).

LWOWICZ SYMEON, kleryk w seminarium ołyckim (1801–1802).

ŁASKAWSKI MICHAŁ, zlatynizowany, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, kapelan w miejscowości Chocin. Zmarł w Chociniu w wieku ok. 50 lat, pochowany w Równem 10 (22) października 1801 r.

ŁASTOWIECKI ANDRZEJ, kanonik honorowy chełmski, komendarz w Maciejowie, potem proboszcz od 1766 r., zrezygnował z tego beneficjum w 1798 r., był dziekanem lubomelskim przed 1795 r. Pozostał

w Maciejowie. Zmarł tam 20 sierpnia (1 września) 1803 r. w wieku 72 lat.

ŁAZAROWICZ MICHAŁ, zlatynizowany, w 1798 r. był kapelanem we wsi Krupa, do śmierci właścicielki Ledóchowskiej, wojewodziny czernihowskiej miał wyznaczoną pensję, po jej śmierci pozostał bez środków do życia, w 1801 r. był kapelanem u Ledóchowskich w Smordwie, kanonik ołycki. Zmarł w 1814 r.

ŁEBKOWSKI KAZIMIERZ, augustianin, kapelan w Biłowie, parafia Zasław (1801–1802). Być może ten sam augustianin, ale pod nieco zmienionym nazwiskiem: Łepkowski, był kaznodzieją w Radziechowie (1760 r.).

ŁEBKOWSKI NAZARIUSZ, reformat, gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Dederkałach, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

ŁOBARZEWSKI STANISŁAW, kanonik kapituły katedralnej w Kamieńcu Podolskim, proboszcz (*curatus*) w Pulinach, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

ŁOCHWIŃSKI (ŁOHWIŃSKI) MIKOŁAJ, zlatynizowany, komendarz w Korytnicy (1801–1802).

ŁOJECKI BRUNO, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żyтомierzu, przebywał w parafii Połonne (1801–1802).

ŁOPUSZAŃSKI ATANAZY, wikariusz w Nieświczu (1801–1815).

ŁOPUSZEWICZ JAN, proboszcz (*curatus*) we Włodzimiercu (1801–1802), kapelan bonifratrów łuckich (1814–1815).

ŁUCZYŃSKI JAKUB OD ŚW. FELIKSA, trynitarz, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł 16 (28) marca 1813 r. w Łucku w wieku 74 lat.

ŁUGOWSKI GRZEGORZ, zlatynizowany?, kapelan w Ponince, parafia Połonne (1801–1802).

ŁUKANIEWICZ GRZEGORZ, zlatynizowany, kapelan w Zurnem, parafia Warkowicze (1801–1802).

ŁUKASZEWICZ (ŁUKASIEWICZ) ALEKSANDER, zlatynizowany, kapelan w Choteniu, parafia Berezne (1801–1802) i prawdopodobnie także w Stróżowie, parafia Korzec (1801–1802). Zmarł 29 stycznia (10 lutego) 1815 r. w Kustyniu.

MADALIŃSKI JÓZEF (imię zakonne: Jozafat od św. Marcina), urodził się 28 listopada 1746 r. na Podolu, do zakonu trynitarzy wstąpił 26 września 1761 r., święcenia kapłańskie otrzymał 1 stycznia 1769 r., wykładowca filozofii i teologii, minister różnych klasztorów, m.in. w Łucku (1797–1802), ekonom i radca prowincji, egzaminator diecezjalny w diecezji łuckiej (1801–1804). Zmarł w Łucku 2 (14) maja 1804 r.

MADROLLE PIOTR, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, mansonarz w katedrze łuckiej (1801–1802), nauczyciel języka francuskiego w szkołach łuckich. Zmarł 12 (24) kwietnia 1813 r. w Łucku.

MAKOWSKI URBAN, bernaryn, gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Warkowiczach (1801–1802).

MALECZEŃSKI ATANAZY, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Czartorysku, egzaminator diecezjalny (1801–1802), przeor konwentu łuckiego. Zmarł 6 (18) marca 1814 r. w Łucku w wieku 66 lat.

MALINOWSKI JÓZEF, doktor teologii, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu (1801–1802), prepozyt kapituły katedralnej w Żytomierzu (1814–1815).

MALISZEWSKI FRANCISZEK, kanonik inflancki, przebywał w parafii Korzec (1801–1802).

MANIECKI MICHAŁ, syn Krzysztofa, urodził się w 1741 r., do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium łuckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1768 r. z rąk bpa Erazma Wołłowicza, był wikariuszem w Porycku (6 lat), proboszczem w Wiszenkach i dziekanem

torczyńskim (16 lat); od 1791 r. wicedziekan katedry łuckiej, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku (od 1782 r.), kanonik smoleński (od 1783 r.), asesor konsystorza generalnego w Łucku, egzaminator diecezjalny, proboszcz (*curatus*) w Skurczu (1804–1826). Zmarł w Skurczu w wieku 86 lat, pochowany na tamtejszym cmentarzu 7 (19) stycznia 1826 r.

MARCINKOWSKI ADAM, w 1797 r. należał do fioletów w Łucku, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802).

MARCZEWSKI ANTONI, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, komendarz w Hulewiczowie (1790–1802), potem proboszcz (*curatus*) w Hulewiczowie, egzaminator diecezjalny. Zmarł 25 listopada (7 grudnia) 1828 r. w Hulewiczowie w wieku 64 lat.

MARKIEWICZ BARTŁOMIEJ, proboszcz (*curatus*) w Buceniu (1801–1802), proboszcz (*praepositus*) w Ostrogu (1814–1815). Zmarł 15 (27) listopada 1818 r. w Ostrogu.

MARONNE ROBERT DE, kanonik Bellovae (Beauvais, belowaceński), kapelan w Gródku, parafia Równe (1801–1847). Zmarł w Gródku w wieku 89 lat, pochowany w Równem 24 czerwca (6 lipca) 1847 r.

MATULEWICZ ADAM, marianin, superior konwentu i proboszcz parafii w Berezdowie, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

MIANOWSKI GASPAR, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

MICHAŁOWSKI JAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Twerdynie, parafia Kisielin (1801–1802). Zmarł w Twerdyniach w wieku 46 lat, pochowany w Kisielinie 15 (27) kwietnia 1812 r.

MIECZKOWSKI KAZIMIERZ, urodził się w 1761 r. w okolicach Wilna. Do Zgromadzenia Misjonarzy św. Wincentego à Paulo wstąpił 19 listopada 1779 r. w Wilnie, święcenia kapłańskie otrzymał w 1784 r. Początkowo był misjonarzem ludowym. W latach 1785–1788 wykładał teologię dogmatyczną i historię Rosji w seminarium mohylewskim.

Od 1786 r. także w tymże seminarium regens i wykładowca historii Kościoła, filozofii i prawa kanonicznego, w latach 1788–1794 spowiednik, a od 1794 r. wykładowca teologii moralnej, historii powszechnej i matematyki, w seminarium misjonarzy w Wilnie pełnił równocześnie funkcję asystenta. W seminarium żytomierskim pracował w latach 1797–1815 na stanowiskach regensa i wykładowcy teologii moralnej i historii Kościoła.

MIERZWIŃSKI JAKUB, wikariusz w Łysinie (1801–1815), promotor Bractwa Różańca św. w Przewalach (1822–1823).

MIESZKOWSKI JAN, kanonik chełmski, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz w Białogrodce i administrator parafii Krzemieniec (1801–1802, 1814–1815), dziekan zasławski i konstantynowski (1807–1824). Zmarł 22 czerwca (4 lipca) 1831 r. w Łucku w wieku 60 lat.

MIKULSKI IGNACY, kanonik honorowy łucki, wikariusz w katedrze łuckiej, następnie senior angelistów. Zmarł 10 (22) listopada 1826 r. w Łucku w wieku 78 lat.

MILANOWSKI BEATUS, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Kamieniu Koszyrskim, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

MIODUSZEWSKI IGNACY, urodził się 13 czerwca 1741 r. na Rusi Czerwonej, do zakonu jezuitów wstąpił w Ostrogu 28 sierpnia 1757 r. W Łucku studiował filozofię (1758–1762) i teologię (1766–1770). Był wykładowcą poetyki w Lublinie w latach 1764–1765, Przemyślu – 1765–1766 i Łucku – 1771–1772. Posiadał stopień doktora obojga praw. Po kasacie zakonu jezuitów pozostał w Łucku. Był penitencjarzem w katedrze łuckiej, kanonikiem kijowskim, wykładowcą w seminarium łuckim i szkołach publicznych, proboszczem w Mielnicy po 1773 r. do 1797 r., w kapitule katedralnej łuckiej doszedł do godności archidiacona, był deputatem na Trybunał Koronny, komisarzem likwidacyjnym do ofiary 10 grosza, od 1797 r. asesorem w konsystorzu łuckim, wizytatorem kościołów i klasztorów. Zmarł 17 (29) września 1807 r. w Łucku.

MIODUSZEWSKI ŁUKASZ, urodził się w 1757 r. w województwie podlaskim, początkowe nauki pobierał u jezuitów w Brześciu Litewskim, do kapłaństwa przygotowywał się początkowo w seminarium warszawskim Świętego Krzyża, następnie w seminarium w Janowie Podlaskim. Od 1789 r. był kaznodzieją niedzielnym w kolegiacie ołyckiej oraz kantorem w tamtejszej kapitule kolegiackiej. Zmarł 7 (19) marca 1825 r. w Ołyce.

MŁODZIANOWSKI JÓZEF SALEZY, urodził się w 1774 r., święcenia kapłańskie otrzymał prawdopodobnie w 1797 r., gdyż w tym roku pełnił już funkcje angelisty i kaznodziei (*per turnum* z innymi) w katedrze łuckiej. W seminarium łuckim wykładał wymowę kaznodziejską (1805 r.), w konsystorzu generalnym łuckim pełnił funkcję asesora. Był proboszczem kowelskim i dziekanem tego dekanatu (1814–1827). W kapitule katedralnej w Łucku doszedł do godności kustosa. Zmarł w Wólce Kowelskiej, pochowany w Kowlu 29 sierpnia (10 września) 1836 r.

MODRZYŃSKI JAN, w 1797 r. był jeszcze klerikiem w seminarium łuckim, wikariusz, a następnie (1820 r.) prawdopodobnie koadiutor proboszcza (Wincentego Dobrowolskiego) w parafii Turzysk, komendarz w Hołobach (1822 r.).

MOKŁAK IGNACY, archidiakon czernihowski w kapitule katedralnej w Żytomierzu (1801–1802).

MOKŁAK PAWEŁ, altarysta w Cudnowie. Zmarł w 1801 r.

MOKRZYCKI MICHAŁ, proboszcz (*curatus*) w Ostropolu (1801–1802).

MOKRZYCKI PAWEŁ, kapelan w Dederkałach (1801–1802).

MONTWID FRANCISZEK, kleryk w seminarium misjonarzy św. Wincentego à Paulo w Zasławiu (1801–1802).

MROZOWSKI ANDRZEJ, wikariusz w Tucznynie (od 1776 r.), proboszcz (*curatus*) w Tucznynie (1784–1803). Zmarł 4 (16) kwietnia 1803 r. w Tucznynie.

NAPIÓRKOWSKI ANTONI, wikariusz w parafii Oleksiniec (1793 r.) następnie komendarz tej parafii (1796 r.), administrator parafii Łanowce (1801–1802), proboszcz w Białozórcze. Zmarł 9 (21) grudnia 1809 r. w Białozórcze w wieku 43 lat.

NARKIEWICZ FELIKS, karmelita, przeor klasztoru i proboszcz w Olewsku (1801–1802).

NARUSZEWICZ ALEKSANDER, proboszcz unicki w Ozdeniżu, zlatynizowany, kapelan w Ozdeniżu, parafia Torczyn (1801–1802). Zmarł w Torczynie w wieku 70 lat, pochowany w Ozdeniżu 4 (16) listopada 1816 r.

NIELIPOWICZ BAZYLI, komendarz i altaryzista w Klewaniu (1801–1805), kapelan w Omelanie. Zmarł w Omelanie, pochowany w Warkowiczach 4 (16) lutego 1813 r.

NIELIPOWICZ GRZEGORZ, zlatynizowany, wikariusz w Szpanowie (1801–1802).

NIWIŃSKI FRANCISZEK, wikariusz w Korcu (1801–1802).

NIWIŃSKI SZYMON, urodził się w 1768 r. w województwie podlaskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium w Janowie Podlaskim, następnie w Olyce, święcenia kapłańskie otrzymał w 1792 r., pracował jako wikariusz w kolegiacie ołyckiej (1799 r.), posiadał godność kanonika kapituły kolegiackiej w Olyce (penitencjarz 1802–1802, kaznodzieja świąteczny 1814–1815), sprawował także funkcję prokuratora tejże kapituły (1801–1802), w latach 1810–1828 był proboszczem (*curatus*) w parafii Kołki. Zmarł 18 (30) maja 1828 r. w Kołkach.

NOWELSKI WILHELM, karmelita bosy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

NOWOGRODZKI CYRIAK, karmelita bosy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

OCHOPIŃSKI DIONIZY, karmelita bosy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

ODYNIEC JAN, doktor teologii, scholastyk kapituły katedralnej w Żytomierzu, asesor w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798, egzaminator diecezjalny, cenzor książek (1801–1815), dziekan kapituły katedralnej w Żytomierzu (1814–1815), proboszcz (*curatus*) parafii Leszczyn (1814–1815).

OKTAWOWICZ JAN, prebendarz (1801–1802), następnie komendarz (1814–1815) w Białogrodce.

OLEŃDZKI MARCIN, proboszcz (*curatus*) w Torczynie (1801–1802), komendarz (1814–1815), następnie proboszcz (*curatus*) w Katerburgu (1836–1837). Zmarł przed 1842 r.

OLSZEWSKI JAKUB, pijar, wikariusz w Krzywiniu (1801–1802).

OLSZEWSKI JAN, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, proboszcz (*curatus*) w Krupcu (1759–1806). Zmarł 17 (29) kwietnia 1806 r. w Krupcu w wieku 82 lat.

OLSZEWSKI MARCIN, urodził się w 1736 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1758 r. Był kanonikiem brzeskim, proboszczem derażeńskim, dziekanem stepańskim, deputatem na Trybunał Koronny w Lublinie, komisarzem cywilno-wojskowym, wizytatorem kościołów i klasztorów, kanonikiem kapituły katedralnej w Łucku, sędzią surogatem konsystorza generalnego w Łucku, cenzorem książek, regensem seminarium łuckiego (1797–1801), proboszczem w Skurczu. Zmarł 3 (15) września 1804 r. w Łucku, pochowany w kościele bernardyńskim.

OŁŁAD KRZYSZTOF, kanonik mohylewski, prepozyt kościoła ormiańskiego w Łucku (1801–1802). Zmarł 18 (30) stycznia 1826 r. w Stepaniu w wieku 84 lat.

ORAŃSKI PIOTR, w 1797 r. był jeszcze klerykiem w seminarium łuckim, po święceniach kapłańskich – wikariusz w katedrze łuckiej,

proboszcz (*curatus*) w Tuczyńcu (1811–1831). Zmarł 31 marca (12 kwietnia) 1831 r. w Tuczyńcu w wieku 56 lat.

ORAŃSKI RAFAŁ, urodził się w 1746 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1782 r., kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, proboszcz w Monasterzyskach (od 1795 r.). Był komisarzem cywilno-wojskowym. Zmarł w 1801 r.

ORCHOWSKI ANTONI, prałat kapituły kolegiackiej w Ołyce, komendarz w Dubnie (1801–1802), komendarz w Kuniowie (1814–1815). Zmarł 13 (25) czerwca 1835 r. w Ołyce w wieku 72 lat.

ORZECZOWSKI JAN CHRYZOSTOM, kleryk seminarium łuckiego (1801–1802), proboszcz w Nieświczcu, mansjonarz w katedrze łuckiej. Zmarł 2 (14) stycznia 1814 r. w Łucku w wieku 36 lat.

ORZECZOWSKI KLEMENS, proboszcz (*curatus*) w Łanowcach, dziekan krzemieniecki. Zmarł w 1801 r.

OSTASZEWSKI STEFAN, zlatynizowany, wikariusz w Skurczu (1801–1802).

OSTROWSKI ANDRZEJ, wikariusz w Bazalii (1801–1802).

OTFINOWSKI WOJCIECH, wikariusz w Torczyniu (1773–1774), Mielnicy (1776–1782), altarysta, prebendarz szpitalny i wikariusz w Turzysku (1785 r.), także komendarz (1796–1798), proboszcz w Złoczówce (1798–1804), Łysinie (1804–1819), mieszkał w Łucku przy klasztorze dominikanów (1815–1816). Zmarł 25 stycznia (6 lutego) 1819 r. w Łucku w wieku 80 lat.

PAŁUCKI MICHAŁ, urodził się w sierpniu 1745 r. w Dębnie, 19 grudnia 1791 r. mianowany biskupem tytularnym Adraa i sufraganiem kijowskim, od 1798 r. sufragan żytomierski, w 1778 r. uzyskał stopień doktora obojga praw w Akademii Zamojskiej, od 1781 r. oficjał generalny kijowski i wikariusz *in spiritualibus*, od 1798 r. oficjał żytomierski. Zmarł 28 lutego 1801 r. w Żytomierzu.

PASZKOWSKI BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w Ochnówce, parafia Włodzimierz Wołyński (1801–1815). Zmarł w Ochnówce w wieku 74 lat, pochowany we Włodzimierzu Wołyńskim 4 (16) czerwca 1827 r.

PASZKOWSKI DANIEL-ONUFRY, notariusz apostolski byłej parafii unickiej w Koniuchach, zlatynizowany, komendarz (od 1797 przynajmniej do 1802), następnie proboszcz (*curatus*) w rzymskokatolickiej parafii Koniuchy. Zmarł 15 (27) kwietnia 1819 r. w Koniuchach w wieku 76 lat.

PAWŁOWSKI ERAZM, kanonik honorowy (1801–1802), kustosz kapituły katedralnej w Żytomierzu (1814–1815), proboszcz w Wielechnikach i dziekan owrucki (1814–1817). Zmarł w 1817 r.

PERCHUREWICZ (PERCHOROWICZ) NICEFOR, zlatynizowany, wikariusz w Koblinie (1801–1802), kaznodzieja, wikariusz w Klewaniu (1804–1809), komendarz w Białozórce (1814–1815), proboszcz (*curatus*) w Ożohowcach (1836–1843).

PIASKOWSKI JÓZEF JAN NEPOMUCEN H. JUNOSZA, urodził się w 1743 r., początkowo uczył się w klasztorach łuckich i lubelskich. W 21. roku życia rozpoczął przygotowanie do kapłaństwa w seminarium Świętego Krzyża w Warszawie. Po złożeniu egzaminów w Akademii Krakowskiej otrzymał stopień doktora obojga praw. Był kanclerzem krakowskiej kapituły katedralnej (kanonia prebendy Staniątecka, instalacja 5 lutego 1774 r.; do 1783 r.), prepozytem koadiutorem (bpa Leona Sosnowskiego), a po jego śmierci – prepozytem kapituły katedralnej w Łucku, dziekanem kapituły kolegiackiej w Ołyce, prepozytem klimontowskiej kapituły kolegiackiej. W ostatnich latach życia był proboszczem parafii rówieńskiej, gdzie zwykle mieszkał. Z ramienia kapituły krakowskiej był deputatem do Trybunału Koronnego w Piotrkowie Trybunalskim, a z ramienia kapituły łuckiej – deputatem do Trybunału Koronnego w Lublinie i delegatem od tegoż Trybunału do króla. Pełnił również funkcję komisarza cywilno-wojskowego. W kapitule łuckiej sprawował przez pewien czas obowiązki prokuratora. Został odznaczony orderem św. Stanisława. Zmarł 7 (19) marca 1803 r. w Międzyrzeczu Koreckim, został pochowany w Ołyce.

PIETRAWSKI JAKUB, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, był sekretarzem bpa Jana Chryzostoma Kaczkowskiego podczas wizyty generalnej w 1799 r., proboszcz w Ptyczy (1800–1835) i dziekan krzemieniecki (1802–1805), egzaminator diecezjalny (1814–1815). Zmarł 22 maja (3 czerwca) 1835 r. w Ptyczy w wieku 85 lat.

PIŃKIEWICZ STEFAN, zlatynizowany, kapelan w Różyńcu, parafia Kowel (1801–1805), administrator parafii Krupiec (1814–1815).

PIRZECKI BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Suchawola, parafia Włodzimierzec (1801–1815). Zmarł w 1819 r.

PISARSKI ANTONI, kanonik chełmski, przebywał w klasztorze kapucynów w Ostrogu (1801–1802).

PIWNICKI JAN, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu (1801–1802).

PIWNICKI MICHAŁ JAN, urodził się w 1771 r. w Niesuchojeżach k. Kowla, święcenia kapłańskie otrzymał w 1795 r., był wykładowcą w unickim seminarium i kaznodzieją unickiej katedry we Włodzimierzu Wołyńskim, doktor teologii i prawa kanonicznego, sekretarz kurii bpa K. K. Cieciszowskiego (od ok. 1797 do 1816). Uhonorowany kanonią kapituły katedralnej w Żytomierzu (kanonia Rabscewiani, następnie Jelovsciani od 1799 r., po śmierci kanonika Jana Jełowickiego). Proboszcz w Maciejowie (prezenta Miączyńskiego) od 1798 r., od 1803 r. kustosz kapituły kolegiackiej w Ołyce (prezenta księcia Michała Radziwiłła, po śmierci ks. Antoniego Jaworskiego), od 1804 r. kanonik nadliczbowy (gracjalny) kapituły katedralnej w Łucku (wcześniej posiadał tę kanonię ks. Michał Maniecki), od 1807 r. posiadał kanonię Tomaszewskich (po Dominiku Wykowskim), od 1810 r. proboszcz w Ratnie, od 1814 r. prałat-scholastyk kapituły katedralnej w Łucku, od 20 stycznia 1816 r. (po śmierci M. Bossakowskiego 20 września 1815 r.) wiceoficjał konsystorza generalnego w Łucku (1816–1827), po Bossakowskim objął w 1816 r. archidiaconię łucką, od 1819 r. kawaler orderu św. Anny. Mianowany biskupem koadiutorem K. K. Cieciszowskiego przez Aleksandra I w 1824 r., prekonizacja

w 1826 r., w 1831 r. objął rządy diecezji łuckiej i żytomierskiej. Zmarł 29 maja 1845 r. w Żytomierzu.

PLISZKIEWICZ (PLISZKOWSKI) JÓZEF, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802), wikariusz w Korcu (1814–1815).

PŁOTNICKI TOMASZ, kleryk w seminarium żytomierskim (1801–1802).

PŁOTYCKI JAN, komendant w Katerburgu (1801–1802).

PODFILIPSKI JÓZEF (imię zakonne: Feliks OFM Cap), urodził się 9 grudnia 1760 r. w Załuczu k. Włodawy, do kapucynów prowincji polskiej wstąpił 7 sierpnia 1783 r. w Ostrogu, gwardian kapucynów i komendant parafii w Starym Konstantynowie, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł 28 lutego 1811 r. w Winnicy.

PODGÓRSKI TADEUSZ-ALEKSANDER, kanonik smoleński oraz kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, proboszcz (*curatus*) w Deraźnem i wicedziekan dekanatu stepańskiego (1791 r.), proboszcz (*curatus*) w Koblinie (1801–1809), dziekan dubieński (1801–1809). Zmarł 25 czerwca (7 lipca) 1809 r. w Koblinie.

PODHORODEŃSKI JAN KANTY BOŻYDAR, urodził się w 1741 r., w miejscowości Wohyn, ochrzczony został 16 października 1741 r. w kościele parafialnym we Włodzimierzu Wołyńskim, syn Ludwika Bożydar Podhorodeńskiego, kasztelana czernihowskiego i Franciszki z Cieszkowskich. Był uczniem i następnie wykładowcą w Akademii Zamojskiej; tam otrzymał stopień doktora obojga praw, święcenia kapłańskie przyjął 22 września 1764 r. W kapitule katedralnej łuckiej: kustosz od 1762 r., archidiacon od 1766 r., dziekan od 1797 r., po śmierci Józefa Jana Nepomucena Piaskowskiego (7/19 marca 1803 r.) został prepozytem. Proboszcz w Zbarażu, Porycku, Zwiahlu. W konsystorzach generalnym łuckim był najpierw sędzią surogatem (od 1769 r.), a od 1774 r. – wikariuszem *in spiritualibus* i oficjałem generalnym. Prekonizowany biskupem tytularnym Polemonium i sufraganiem żytomierskim 20 sierpnia 1804 r., po śmierci bpa J. Ch. Kaczkowskiego przeniesiony na sufraganię łucką (1816 r.). Odznaczony orderami Orła

Białego i św. Stanisława. Był deputatem do Trybunału Koronnego i komisarzem cywilno-wojskowym, w kwietniu 1797 r. wziął udział w koronacji Pawła I w Moskwie. Zmarł 4 grudnia 1832 r. w Dereczynie, a pochowany został w Łucku.

PODHORODEŃSKI KAZIMIERZ BOŻYDAR, kanonik inflancki, proboszcz (*curatus*) w Porycku (1788–1803). Zmarł 16 (28) września 1803 r. w Porycku w wieku 60 lat.

PODLESKI (PODLEWSKI) MIKOŁAJ, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, komendarz i altaryzista w Korcu (1801–1802), mansjonarz w katedrze żytomierskiej, proboszcz (*curatus*) w Korcu (1814–1837). Zmarł w 1840 r.

POINTEAU DE VILLEMANY FRANCISZEK, proboszcz (*curatus*) w Krasnopolu (1801–1802).

POPIEL BAZYLI, zlatynizowany, kapelan w Smołydrowie, parafia Nowogród Wołyński (1801–1815).

POPIEL ELIZEUSZ, zlatynizowany, kapelan w Dolsku, parafia Turzysk (1798–1823). Zmarł w Dolsku w wieku 89 lat, pochowany w Turzysku 26 maja (7 czerwca) 1823 r.

POZNAŃSKI GRZEGORZ, zlatynizowany, wikariusz w Zabłotcach (1801–1802).

PRAWOSUDOWICZ ROMAN (MAREK), zlatynizowany, altaryzista w Bereźnicy, w latach 1801–1815 kapelan w Daniczowie (parafia Międzyrzec w 1802 r., a Korzec w 1815 r.).

PROTASIEWICZ WAWRZYNIEC, w 1801 r. kleryk w seminarium łuckim, altaryzista w Korcu (do śmierci). Zmarł w 1836 r.

PRUSINOWSKI ALEKSANDER, bazylianin, zlatynizowany, wikariusz w Lubomlu (1800–1813) i promotor Bractwa Różańca św.

PRZEGALIŃSKI JAN NEPOMUCEN, w 1797 r. był jeszcze klerykiem w seminarium łuckim, po święceniach wikariusz w katedrze łuckiej (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Przewalach (1805–1834), w Maciejowie (1835–1856), dziekan kowelski, kanonik honorowy łucki i żytomierski, zmarł 2 (14) marca 1856 r. w Maciejowie w wieku 80 lat.

PULAŃSKI PAWEŁ, kanonik honorowy kapituły katedralnej kijowskiej, od 1798 r. żytomierskiej, proboszcz (*curatus*) w Turzysku (1772–1802). Zmarł w Turzysku w wieku 78 lat i tam pochowany 6 (18) września 1802 r.

PURJEWICZ (PURYEWICZ) STEFAN, zlatynizowany, kapelan w Werbie, parafia Włodzimierz Wołyński (1801–1819), w Ochnówce (1819–1824). Zmarł w 1824 r.

RAKUCKI JAN, zlatynizowany, kapelan w Diatkowiczach, parafia Równe (1801–1803), Aresztowie, parafia Równe (1814–1815), wikariusz w Aleksandrii. Zmarł 7 (19) lutego 1827 r. w Aleksandrii w wieku 63 lat.

RAMULT MAKSYMILIAN, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802).

RAUPRYK STANISŁAW, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

REDDIG JÓZEF, urodził się w 1754 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1777 r., doktor teologii i prawa, kustosz (1798–1802), archidiakon (1814–1815) kapituły katedralnej w Żytomierzu, archidiakon kapituły kolegiackiej w Ołyce (1814–1815), asesor w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798, oficjał konsystorza żytomierskiego od 1801 r. (po śmierci bpa Michała Pałuckiego) przynajmniej do 1805 r., proboszcz (*curatus*) w Trojanowie (1801–1815), egzaminator diecezjalny, cenzor ksiąg (1801–1802).

RESZCZYŃSKI DYMISTR, pijar, proboszcz (*curatus*) w Krzywinie (1801–1802).

RESZCZYŃSKI LUDWIK, wikariusz (1801–1802), następnie proboszcz (*curatus* 1814–1817) parafii Krzywin, dziekan ostrogski (1813–1817),

dziekanem ostrogskim i rówieńskim mianowany 19 kwietnia 1817 r., pozostał na tym stanowisku do śmierci w 1837 r., wizytator delegowany kościołów i klasztorów.

ROGALSKI (ROGULSKI) WOJCIECH, urodził się 8 kwietnia 1747 r. w Krasnymstawie, święcenia kapłańskie otrzymał 10 czerwca 1786 r., wikariusz w Wereszczyźnie (1786–1789), komendarz lubomelski (od 24 sierpnia 1789 r.), promotor Bractwa Różańca św. przy kościele w Lubomlu (od 28 grudnia 1795 r.), zmarł w Lubomlu w wieku lat 65, pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym 7 maja 1813 r.

ROMANOWSKI TEODOR, kapelan w Czarukowie. Zmarł w 1801 r.

RUPIŃSKI ADAM, urodził się w 1743 r. w rodzinie szlacheckiej, święcenia kapłańskie otrzymał w 1769 r., w 1784 r. został proboszczem parafii w Bereznem. Zmarł w Bereznem, pochowany na miejscowym cmentarzu 14 (26) marca 1810 r.

RUTKOWSKI MICHAŁ, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, mieszkał w parafii Stary Konstantynów, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł w 1807 r. („Nie bez uczucia żalu odebrałem doniesienie o śmierci niedawno zaszłej śp. JX. Michała Rutkowskiego, kanonika łuckiego. Kapłan ten wiele położywszy zasług w diecezji, na urzędach wprzód wikariusza katedralnego łuckiego, potem plebana, dziekana i przez niejaki czas w pewnym jej wydziale sędziego surrogata, w wieku nareszcie sędziwym, uchiliwszy się na osobność, nie przestawał, nie tylko przykładnością cnotliwego życia swego, ale też licznymi duchownymi posługami, stawać się Kościołowi pożytecznym. Zbliżając się zaś do kresu swego życia, jeszcze i z majątku swojego, jaki mu, ile od dawna nieposiadającemu żadnych dochodów kościelnych, od własnych mógł pozostawiać potrzeb, przez testamentowe rozporządzenie uczynił dosyć znaczny udział częścią na seminarium nasze diecezjalne łuckie, częścią na szpital: łucki i żytomierski w tutejszej, a na grodecki w kamienieckiej diecezji znajdujące się. Słuszna zatem jest rzecz, aby tak godny, a razem dobroczynny kapłan miał pomoc dla duszy swojej w modłach duchowieństwa i ludu naszego. Zalecam przeto, aby każdy z kapłanów, mianowicie świeckich mszą św. jedną za duszę Michała jak najrychlej odprawił,

a lud wszystek przez dzwonienie, przynajmniej trzykrotne, zalecenie z ambon po wszystkich kościołach, do polecenia miłosierdziu Boskiemu teje duszy zachęcony został. [...] Dan w Łucku, dnia 28 listopada 1807 r. K. Cieciszowski BŁŻ”, ADŁ, Liber processuum parafii w Bereznem, s. 166).

SAJKOWICZ (SAYKOWICZ) ANTONI, zlatynizowany, wikariusz w Horochowie (1801–1802), wikariusz w Porycku (1836–1842). Zmarł w 1842 r.

SAMOŁOWICZ BAZYLI, zlatynizowany, przebywał na terenie parafii Kuniów (1801–1802).

SARGE MICHAŁ, pijar, pochodził z Francji. Zmarł 7 (19) listopada 1801 r. w Międzyrzeczu.

SAWICKI GABRIEL, urodził się w 1749 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1769 r. Pracował jako mansjonarz w unickiej katedrze łuckiej przez 15 lat, zlatynizowany, od 1796 r. był kapelanem u bonifratrów w Łucku. Zmarł 26 lipca (7 sierpnia) 1806 r. w Łucku.

SAWICKI IGNACY, mansjonarz w katedrze łuckiej (1801–1802).

SAWICKI JAKUB ANTONI, były dziekan katedry i oficjał włodzimierski unicki, zlatynizowany, proboszcz (*curatus*) parafii Sielec, egzaminator diecezjalny (1801–1802). Zmarł 9 (21) lutego 1802 r. w Porycku w wieku 60 lat.

SAWICKI MIKOŁAJ, zlatynizowany, wikariusz w Białogrodce (1801–1802).

SCHABOWSKI JAKUB, proboszcz (*curatus*) w Swojczowie (1801–1837). Zmarł 30 grudnia 1837 r. (11 stycznia 1838 r.) w Swojczowie w wieku 77 lat.

SCHELINGER PATRYCY, bernardyn, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

SCHOLARI JAKUB, wikariusz w Ostrogu (1801–1802).

SĘKOWSKI JAN, zlatynizowany, przebywał w parafii Stary Konstantynów (1801–1802).

SIECIŃSKI WOJCIECH, kleryk w seminarium ołyckim (1801–1802).

SIEDLECKI STANISŁAW, kleryk w seminarium ołyckim (1801–1802).

SIEROCIŃSKI STEFAN, zlatynizowany, kapelan w Mikłaszach, parafia Lachowce (1801–1802).

SILKIEWICZ MICHAŁ, zlatynizowany, kapelan w Szelwowie, parafia Koniuchy (1801–1846). Zmarł w Szelwowie w wieku 74 lat, pochowany w Koniuchach 6 (18) kwietnia 1846 r.

SIWKOWSKI KAROL, zlatynizowany, wikariusz w Jampolu (1799 r., 1801–1802).

SKINICKI ROMAN, zlatynizowany, kapelan w Paszkowcach, parafia Stary Konstantynów (1801–1802).

SKIRNIEWSKI MICHAŁ, urodził się w 1760 r. w rodzinie „ruskiej szlachty”. Do 1777 r. uczył się w szkołach jezuickich i pijarskich. W latach 1777–1789 był członkiem zakonu pijarów. Po opuszczeniu zakonu był kapłanem katolików w wojsku rosyjskim, należał do diecezji kijowskiej (był kanonikiem kijowskim), potem łuckiej i żytomierskiej (kanclerz łuckiej kapituły katedralnej – 1797–1802, kustosz – 1816 r.), audytor kurii biskupa pińskiego K. K. Cieciszowskiego. Od 1806 r. był kanonikiem ołyckiej kapituły kolegiackiej i regensem tamtejszego seminarium (1806–1818). W seminarium ołyckim wykładał teologię dogmatyczną i historię Kościoła. Od 1797 r. do śmierci był prepozytem klewańskim, także dziekanem rówieńskim (1814–1817). Kilka lat (1800–1802) sprawował także funkcję asesora w konsystorzu generalnym łuckim, asesor w Kolegium Duchownym w Petersburgu (1801 r., 1804 r.) Był wizytatorem kościołów i klasztorów. To on miał podać ociemniałemu abpowi K. K. Cieciszowskiemu do podpisania

dokument potępiający powstanie listopadowe. Zmarł 19 kwietnia (1 maja) 1831 r. w wieku 71 lat w Klewaniu.

SKRZYŃSKI KAROL, pochodził z województwa wołyńskiego, początkowo kształcił się w szkołach międzyrzeckich do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1799 r. Początkowo był wikariuszem w kolegiacie ołyckiej, następnie mansonarzem w katedrze łuckiej i protokolistą w konsystorzu generalnym łuckim (1801–1802). Posiadał godność kanonika honorowego ołyckiej kapituły kolegiackiej.

SKULSKI JAN, wikariusz w katedrze żytomierskiej, wiceprokurator kapituły żytomierskiej (1801–1807).

SKULSKI MICHAŁ, zlatynizowany, kapelan w Świniarzynie, parafia Swojczów (1798–1825).

SKULSKI SZYMON, zlatynizowany, żonaty, kapelan w Watynie, parafia Skurcze (1801–1802), wikariusz w Swojczowie (1814–1837). Zmarł 17 (29) sierpnia 1837 r. w Swojczowie w wieku 64 lat. Pozostawił syna Wincentego.

SŁOMOWSKI TADEUSZ, wikariusz w Cudnowie (1801–1802), kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, komendant w Cudnowie (1814–1815).

SŁUPECKI ŁUKASZ GROTT, kanonik brzeski, koadiutor proboszcza w Horyńgradzie (1801–1802), proboszcz w Tuczynie (1803–1811), wicedziekan rówieński (od 1800 r.). Zmarł 23 stycznia (4 lutego) 1811 r. w Tuczynie.

SOBOLEWSKI MICHAŁ, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

SOBUCKI (SOBOCKI) JAKUB, zlatynizowany, wikariusz w Horochowie (1801–1802). Zmarł 11 (23) października 1806 r. w Horochowie w wieku ok. 45 lat.

SOKULSKI TERENCEY, bernardyn, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

SOSNOWSKI LEON KONSTANTY, urodził się w 1722 r. w Sosnowicy, ochrzczony 3 maja 1722 r. w kościele parafialnym w Janowie Podlaskim, syn Marcina i Teofili z Kruszyńskich, brat Józefa Sylwestra Sosnowskiego, hetmana polnego litewskiego, ojca Ludwiki, ukochanej Tadeusza Kościuszki. Wstąpił do zakonu paulinów (profesja 24 października 1751 r.). Prekonizowany biskupem tytularnym Arethusą i sufraganiem inflanckim 16 lutego 1767 r., konsekrowany w kościele misjonarzy św. Wincentego à Paulo w Warszawie 30 marca 1767 r. Po rezygnacji z sufraganii 16 czerwca 1780 r. otrzymał godność prałata-prepozyta kapituły katedralnej w Łucku. Był deputatem do Trybunału Koronnego. Zmarł 5 marca 1802 r. w Ratnie, pochowany w Ratnie 11 marca tego roku.

SOŚNICKI GRZEGORZ, w 1797 r. był jeszcze klerykiem w seminarium łuckim, wikariusz włodzimierski (1801–1802), komendantz horochowski (1814 r.), następnie administrator w Horochowie (1814–1815), wikariusz w katedrze łuckiej (1818–1819), administrator klewański (1822 r.). Był uhonorowany kanonią kapituły kolegiackiej w Olyce, zmarł 22 marca (3 kwietnia) 1831 r. w Olyce na cholere, w wieku 59 lat.

SPLAWSKI ZEFIRYN, trynitarz, minister klasztoru i proboszcz parafii w Teofipolu (1801–1802).

STABOROWSKI GABRIEL, zlatynizowany?, kapelan w Brażyńcach, parafia Połonne (1801–1802).

STANISZEWSKI AUGUST, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

STANKIEWICZ JÓZEF, wikariusz w Wołoczyskach (1801–1802).

STANKONOWICZ JÓZEF, misjonarz św. Wincentego à Paulo, rektor seminarium w Zasławiu, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

STARUSZKIEWICZ LINUS, bernardyn, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

STEBELSKI MIKOŁAJ, zlatynizowany, kapelan w Sudyłkowie, parafia Horodyszcze (1801–1802).

STECKI STANISŁAW, urodził się w 1738 r., kanonik katedralny łucki, prepozyt kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz w Kijowie (od ok. 1780 r.). Zmarł w 1801 r.

STOLBA MACIEJ (imię zakonne: Serwacy OFM Cap), urodził się 6 lutego 1735 r. w Hradec Králové, do kapucynów kustodii polskiej wstąpił 11 listopada 1753 r. w Krakowie, gwardian w Winnicy w latach 1775–1778, Starym Konstantynowie w latach 1779–1781, 1787–1790, Rywałdzie w latach 1784–1787 egzaminator diecezjalny (1801–1802), sławny kaznodzieja. Zmarł 20 września 1809 r. w Starym Konstantynowie.

STROIŃSKI LUDWIK, pijar, kapelan w Ożeninie, parafia Tajkury (1801–1802). Zmarł 11 (23) października 1810 r. w Warkowiczach w wieku 65 lat.

STROJNOWSKI (STROYNOWSKI) HIERONIM, urodził się 20 września 1752 r. w Chodaczkowie Wielkim k. Tarnopola, od 1766 r. w zakonie pijarów, święcenia kapłańskie przyjął w 1776 r., w 1790 r. opuścił zakon, doktorat obojga praw uzyskał w 1782 r., kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, scholastyk kapituły katedralnej w Wilnie, rektor Uniwersytetu Wileńskiego, odznaczony orderem św. Stanisława, od 1792 r. proboszcz (*curatus*) w Korcu (1801–1802), biskup tytularny Lambaesis i sufragan żytomierski od 1804 r., od 1808 r. administrator diecezji wileńskiej, w 1814 r. prekonizowany na biskupstwo wileńskie. Zmarł dzień przed ingresem, 5 sierpnia 1814 r.

STRUMECKI PIOTR, przebywał na terenie parafii żytomierskiej (1801–1802).

STRUMIEŃSKI (STRUMIŃSKI) BAZYLI-ANTONI, zlatynizowany, administrator parafii Kołodno (1801–1802), komendarz parafii

Wyszogródek (1805–1816). Zmarł 22 listopada (4 grudnia) 1816 r. w Wyszogrodku w wieku 68 lat, kapłaństwa 36 lat.

SUSZYCKI TOMASZ, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, sekretarz w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej (1795–1798), proboszcz (*curatus*) parafii Kotelnia, dziekan żytomierski (1801–1817). Zmarł w 1817 r.

SYRKOWSKI EUGENIUSZ, przeor dominikanów łuckich, wikariusz i altarysta w Stepaniu (1800–1802), komendant w Maciejowie. Zmarł 23 listopada (5 grudnia) 1807 r. w Maciejowie w wieku 72 lat.

SZABŁOWSKI WALENTY, wikariusz w katedrze żytomierskiej (1801–1802), wicedziekan katedry żytomierskiej (1804–1814), kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, proboszcz (*curatus*) parafii Puliny (1814–1815).

SZANIAWSKI JAN, proboszcz (*curatus*) w Radziwiłłowie (1801–1815).

SZCZEBIETOWICZ DANIEL, kleryk w seminarium łuckim (1801–1802).

SZCZODROWICZ MIKOŁAJ, trynitarz, minister klasztoru i proboszcz parafii w Beresteczku (1801–1802).

SZCZUREWICZ BAZYLI, zlatynizowany?, kapelan w Łowkowie, parafia Żytomierz (1801–1802), wikariusz w katedrze żytomierskiej (1814–1815).

SZKLIŃSKI MICHAŁ, urodził się w 1735 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1783 r., kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, komendant opaliński (1801–1810), był komisarzem cywilno-wojskowym. Zmarł 27 kwietnia (9 maja) 1810 r. w Opalinie.

SZLOPPE KWINTYN, karmelita bosy, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

SZOŁAJSKI JÓZEF, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Niewirkowie (1801–1802).

SZUMLAŃSKI TEODOR, zlatynizowany, kapelan w Ostrożku, parafia Nowogród Wołyński (1801–1802).

SZUMSKI JAN, unita, kaznodzieja w Klewaniu (1801–1802).

SZUSZKOWSKI BAZYLI, zmarł w 1801 r.

SZUSZKOWSKI GRZEGORZ, kapelan w Kosmaczewie, parafia Kazimierka (1801–1815).

SZUSZKOWSKI PAWEŁ, zlatynizowany, kapelan w Złotyjowie, parafia Równe (1801–1803). Zmarł w Złotyjowie w wieku ok. 70 lat, pochowany w Równem 14 (26) stycznia 1824 r.

SZYMANIECKI FORTUNAT, karmelita, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

SZYMAŃSKI MACIEJ, misjonarz w katedrze żytomierskiej (1801–1802).

SZYPRYKLEWICZ TEODOR, zmarł w 1801 r. w parafii Włodzimierz Wołyński.

ŚWIĄTKOWSKI IGNACY, misjonarz św. Wincentego à Paulo, zmarł w 1801 r.

TABOROWSKI JAN, wikariusz w Zasławiu (1801–1802).

TABOROWSKI SYLWESTER, zlatynizowany, wikariusz w Białogrodce (1801–1815).

TAFIŁOWSKI ANTONI, wikariusz w Trojanowie (1801–1802).

TATAROWSKI ALEKSANDER, zlatynizowany, wikariusz w Kotelni (1801–1815).

TEODOROWICZ CYRIAK, zlatynizowany, kapelan w Mirutynie, parafia Korzec (1801–1802), przebywał w parafii Korzec (1814–1815). Zmarł 25 maja (6 czerwca) 1827 r. w Korcu w wieku 77 lat.

TEODOROWICZ JAN (PIOTR), zlatynizowany, kapelan w Hluboczku, parafia Międzyrzec (1801–1803).

TEODOROWICZ KAJETAN, zlatynizowany, kapelan w Łyszczu, parafia Kołki (1801–1815). Zmarł w Łyszczu w wieku 66 lat, pochowany w Kołkach 6 (18) marca 1819 r.

TRUCHESS ADAM, przebywał przy katedrze w Łucku (1801–1802).

TUCHOWSKI WINCENTY, urodził się ok. 1760 r., przygotowywał się do kapłaństwa w seminarium misjonarzy św. Wincentego à Paulo w Warszawie, przyjął święcenia kapłańskie w tymże zgromadzeniu (1785 r.), kilka lat był misjonarzem w zgromadzeniu św. Wincentego à Paulo, po jego opuszczeniu został wykładowcą filozofii w seminarium ołyckim. Otrzymał godność kanonika ołyckiej kapituły kolegiackiej (kaznodzieja niedzielny). Ostatnie lata życia spędził na stanowisku wikariusza w katedrze łuckiej. Zmarł 20 kwietnia (2 maja) 1811 r. w Łucku w wieku 51 lat.

TURKIEWICZ ANDRZEJ, komendarz w Aleksandrii, zmarł 8 (20) października 1805 r. w wieku 48 lat.

TUROWICZ MICHAŁ, zlatynizowany, wikariusz w Hołobach (1797–1802), proboszcz w Hołobach. Zmarł 1 (13) października 1811 r. w Hołobach w wieku 56 lat.

UŁŁOWICZ JAN, urodził się w 1764 r. w województwie wołyńskim, uczył się w szkołach ołyckich, święcenia kapłańskie otrzymał w 1798 r. Od 1800 r. był prokuratorem seminarium i wykładowcą wymowy kaznodziejskiej oraz prefektem w szkołach ołyckich. Posiadał godność kanonika kapituły kolegiackiej w Ołyce i kanonika kapituły katedralnej w Łucku. Zmarł 14 (26) września 1815 r. w Ołyce.

UŁŁOWICZ SZYMON, urodził się w 1767 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1802 r. Uczył w seminarium ołyckim śpiewu kościelnego, a w szkole w Ołyce matematyki. Był kanonikiem honorowym, penitencjarzem (1814–1815) kapituły kolegiackiej w Ołyce. Zmarł w Dederkałach i tam pochowany 8 (20) marca 1828 r.

UMIŃSKI JÓZEF, urodził się 16 marca 1739 r. w Wielkopolsce, do zakonu jezuitów wstąpił 17 sierpnia 1756 r. w Krakowie, gdzie otrzymał święcenia kapłańskie, doktor obojga praw, wykładowca retoryki w Poznaniu w latach 1770–1772, wykładowca retoryki i prefekt szkół we Wschowie w latach 1772–1773, po kasacie zakonu jezuitów był nauczycielem w szkołach we Wschowie w latach 1773–1774, związany był z dworem biskupa łuckiego Feliksa Pawła Turskiego, w 1780 r. został proboszczem w Ostrogu, w 1792 r. uhonorowany kanonią kapituły katedralnej łuckiej, od 1798 r. archidiakon łucki. Po pożarze Łucka w 1781 r. nadzorował restaurację kościoła pojezuickiego, zamienionego na katedrę oraz w 1798 r. kierował przystosowaniem jednego ze skrzydeł klasztoru bernardyńskiego na rezydencję biskupa łuckiego i żytomierskiego K. K. Cieciszowskiego. Był deputatem na Trybunał Koronny w Lublinie, prokuratorem kapituły łuckiej i wizytatorem kościołów i klasztorów (1796 r., 1799 r.). Zmarł 23 stycznia (4 lutego) 1805 r. w Ostrogu w wieku 66 lat.

WARSZAWSKI IGNACY, reformat, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

WASILKOWSKI WAWRZYNIEC, franciszkanin, gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Krzemieńcu (1801–1802).

WĄSOWICZ TOMASZ, altarysta w Wielednikach (1801–1802).

WIERZBICKI JÓZEF-ŁUKASZ, wikariusz ołycki (1754–1762), proboszcz w Sokulu (1763–1797), altarysta w Sokulu (1801–1802). Zmarł 6 (18) lipca 1806 r. w Sokulu w wieku 80 lat.

WIĘCKOWSKI DOMINIK, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Starym Konstantynowie, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

WILAMOWSKI PIOTR, proboszcz (*curatus*) w Zabłotcach (1801–1815), mansjonarz i angelista w katedrze łuckiej. Zmarł 1 (13) grudnia 1822 r. w Łucku w wieku 84 lat.

WILCZATYŃSKI JÓZEF, karmelita, przeor klasztoru i proboszcz w Annopolu (1801–1802).

WILMIN (VILMIN) DOMINIK DE, kanonik honorowy kapituły kolegiackiej w Ołyce (1801–1802), kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu (1814–1815), proboszcz (*curatus*) w Butowcach (1814–1815).

WISŁOCKI JAN KANTY, proboszcz (*curatus*) w Kupielu (1801–1802).

WITWICKI STEFAN, zlatynizowany, kapelan w miejscowości Międzyrzeczka, parafia Nowogród Wołyński (1801–1815).

WKRYŃSKI CYPRIAN MIKOŁAJ, urodził się 8 grudnia 1754 r. we wsi Peremel, w powiecie łuckim, uczył się w Łucku, od 1777 r. przygotowywał się do kapłaństwa w seminarium duchownym we Lwowie, święcenia kapłańskie otrzymał 16 lipca 1779 r., od 5 grudnia 1780 r. był kapelanem biskupa chełmskiego Jana Alojzego Aleksandrowicza, który obdarzył go kanonią honorową chełmską, od 1782 r. był promotorem Bractwa w Maciejowie, a od 3 maja 1784 r. do 22 października 1789 r. proboszczem w Ostrówkach, następnie kapelanem wojskowym (pięć lat), wikariuszem w Lubomlu (od 10 marca 1796 r. do 1800 r.), kapelanem w Bindudze. Zmarł w Lubomlu, pochowany na tamtejszym cmentarzu parafialnym 7 listopada 1807 r.

WODZIŃSKI MIKOŁAJ, dominikanin, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

WOJNAROWSKI (WOYNAROWSKI) IGNACY, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, doktor teologii, proboszcz (*curatus*) parafii Leszczyn, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

WOLIŃSKI ANTONI, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, doktor filozofii, mansjonarz w katedrze żytomierskiej

(1801–1802), proboszcz w Berdyczowie (1814–1815) i dziekan owrucki (1818 r.), dziekan żytomierski i owrucki (1819 r.). Zmarł w 1819 r.

WROCZYŃSKI JAN, w 1797 r. był jeszcze klerikiem w seminarium łuckim, angelista w katedrze łuckiej (1801–1802).

WULFERS STEFAN, urodził się 19 października 1732 r. w Warszawie, do zakonu jezuitów wstąpił w Wilnie 11 sierpnia 1747 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1760 r. w Pińsku. Nauczał języków łacińskiego i niemieckiego w Collegium Nobilium w Wilnie (1752–1754). Był kustoszem w Bibliotece Załuskich (1765–1769, 1773–1774) i współpracownikiem „Monitora”. Towarzyszył w charakterze guwernera Hieronimowi Radziwiłłowi w podróży do Saksonii (1769–1773). Po kasacji zakonu przebywał na terenie diecezji łuckiej (Lachowce) i być może we Lwowie. Jego autorstwa są *Listy chrześcijańskiego filozofa do młodzieńca* (Warszawa 1766).

WYKIŃSKI MICHAŁ-FRANCISZEK, kanonik honorowy kapituł katedralnych w Chełmie i Łucku, przebywał w parafii Targowica (1801–1802). Zmarł 29 stycznia (10 lutego) 1823 r. w Warkowiczach w wieku 82 lat.

WYKOWSKI DOMINIK, urodził się w 1752 r., święcenia kapłańskie otrzymał w 1783 r., był wikariuszem katedralnym łuckim (1788 r.), proboszczem w Sielcu (1798–1799), dziekanem włodzimierskim, komisarzem cywilno-wojskowym, kanonikiem honorowym kapituły katedralnej w Łucku, następnie kantorem tejże kapituły, asesorem konsystorza generalnego w Łucku (1801–1802), asesorem w Kolegium Duchownym w Petersburgu (1805–1806), prokuratorem kapituły katedralnej w Łucku (1808 r.), proboszczem (*curatus*) parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Zasławiu (1814–1815). Zmarł w 1826 r.

WYRZYKOWSKI KAROL, kleryk seminarium łuckiego (1801–1802).

WYRZYKOWSKI MATEUSZ, wikariusz w Dubnie (1801–1802), proboszcz (*curatus*) w Koblinie, wicedziekan dubieński, zmarł 15 (27) lutego 1820 r. w Koblinie w wieku 42 lat.

WYSZYŃSKI DOMINIK, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Lubarze, egzaminator diecezjalny (1801–1815).

WYŻEWSKI STEFAN, zlatynizowany, kapelan w Korszowie, parafia Nieświcz (1801–1802), komendarz w parafii Wiszenki (1814–1815), przebywał w tejże parafii (1840–1841).

ZAGÓRSKI FRANCISZEK, franciszkanin, gwardian klasztoru i proboszcz parafii w Drużkopolu (1801–1802).

ZAGÓRSKI SEBASTIAN, kanonik warszawski, przebywał w parafii Dubno (1801–1802). Zmarł 2 (14) lipca 1803 r. w Dubnie w wieku 78 lat.

ZAHOROWSKI HILARION, zlatynizowany?, kapelan w Kamionszczyźnie, parafia Wielelniki (1801–1802).

ZALEWSKI (ZALESKI) STANISŁAW, kanonik brzeski, wikariusz w Kowlu (1767–1782), wikariusz (1801–1803), altarysta, prebendarz (1814–1815) w Równem. Zmarł 25 grudnia 1822 r. (6 stycznia 1823 r.) w Równem w wieku 86 lat.

ZARZYCKI DOMINIK, dominikanin, proboszcz parafii w Owruczu (1801–1802).

ZAWADOWSKI SZYMON, zlatynizowany, wikariusz w Pulinach (1801–1802).

ZAWADZKI JACEK, misjonarz św. Wincentego à Paulo, prefekt szkolny w Zasławiu (1801–1802).

ZAWADZKI JAN, kapelan w Niesuchojeżach, parafia Buceń (1801–1802), przebywał w parafii Ożohowce (1814–1815).

ZAWADZKI ŁUKASZ, wikariusz w katedrze łuckiej (1797–1802), wicedziekan katedry łuckiej (1808–1826), senior wikariuszy katedralnych (1820–1823). Odznaczony godnością kanonika honorowego kapituły katedralnej w Łucku (1809 r.). Zmarł 2 (14) maja 1829 r. w Łucku, w wieku 73 lat.

ZAWALEWICZ TEODOR, zlatynizowany, kapelan w Kośkowie, parafia Horodyszcz (1801–1815).

ZDEBIEŃSKI TOMASZ, kanonik inflancki, proboszcz we Włodzimierzu Wołyńskim (1787–1805). Zmarł 18 (30) września 1805 r. we Włodzimierzu Wołyńskim w wieku 80 lat.

ZDEBIŃSKI ANTONI, altaryzta w Zasławiu (1801–1802).

ZIAIŃSKI, karmelita bosy, przeor klasztoru w Wiśniowcu (1801–1802).

ZIAIŃSKI KAROL BOGORIA, urodził się 4 września 1751 r. we wsi Ureczko, w ziemi przemyskiej, studiował w Akademii Krakowskiej, w Krakowie przygotowywał się także do kapłaństwa, święcenia kapłańskie przyjął 21 kwietnia 1772 r. Na probostwo lubomelskie instytuowany w 1792 r. Pełnił także funkcję dziekana kowelskiego (1801–1814). Został uhonorowany godnością kanonika żytomierskiego. Zmarł w Lubomlu i został pochowany na miejscowym cmentarzu parafialnym 15 (27) kwietnia 1814 r.

ZIARNKOWSKI BAZYLI, altaryzta w Korcu (1801–1802).

ZIELENIECKI BŁAŻEJ, bazylianin, zlatynizowany, kapelan w Choloniewiczach, parafia Derażne (1801–1802).

ZIELENIEWSKI FRANCISZEK, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Łucku, administrator w Wołoczyskach (1801–1802).

ZIELIŃSKI GONSALVO, dominikanin, przeor klasztoru i proboszcz parafii w Lachowcach (1801–1802).

ZIELIŃSKI WALERIAN, bazylianin, zlatynizowany, kapelan przy kaplicy publicznej w Andruszówce (1801–1802).

ZIEMNOWICZ WOJCIECH JÓZEF, urodził się w 1763 r. w województwie krakowskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, po święceniach (ok. 1787 r.) był wikariuszem w kolegiacie i uczył w szkołach ołyckich (kilka lat), kanonik-kaznodzieja

święteczny kapituły kolegiackiej w Ołyce (1801–1802), kanclerz tejże kapituły (1814–1815), jej prokurator generalny (1819–1826), proboszcz parafii Kołki (1800–1802) i dziekan kołkowski (1803–1807), proboszcz (*curatus*) parafii Kazimierka (1814–1815). Zmarł 23 marca (4 kwietnia) 1826 r. w Ołyce.

ZIENKIEWICZ (ZIEŃKIEWICZ) TOMASZ, proboszcz w unickiej parafii Uchowiecko (1793 r.), zlatynizowany, kapelan w Uchowiecku, parafia Kowel (1801–1810), wikariusz w parafii Kowel (1814–1815).

ZIĘBIŃSKI ANTONI (imię zakonne: Aurelian OFM Cap), urodził się 17 stycznia 1743 r., do kapucynów prowincji polskiej wstąpił 25 czerwca 1762 r. w Rozwadowie, w zakonie pełnił funkcje kaznodziei, przełożonego, gwardiana, definitora, w latach 1801–1802 był egzaminatorem w diecezji łuckiej i żytomierskiej. Zmarł 10 stycznia 1805 r.

ZIMERMANN (ZIMMERMANN) MACIEJ-ANDRZEJ, kapelan w Kijażu, parafia Kisielin (1801–1802), proboszcz w Torczynie, dziekan łucki (1808–1811), łucki i dubieński (1811–1817). Zmarł 17 (29) stycznia 1817 r. w Torczynie w wieku 73 lat.

ZNAMIEROWSKI WALENTY GŁADYSZ, urodził się w 1759 r. w województwie podlaskim, początkowe nauki pobierał w Dywinie, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium w Janowie Podlaskim, święcenia kapłańskie przyjął w 1782 r., po ich otrzymaniu wykładał w seminarium janowskim teologię moralną. W latach 1791–1806 był regensem seminarium w Ołyce oraz wykładowcą historii Kościoła i ceremonii kościelnych. Posiadał godność scholastyka kapituły kolegiackiej w Ołyce i kanonika gremialnego kapituły katedralnej w Łucku. Był asesorem w Kolegium Duchownym w Petersburgu (1802–1803) i proboszczem w Kazimierce (1801–1802), a także pierwszym dziekanem rówieńskim – od lipca 1796 r. do czerwca 1800 r.

ZUBKOWICZ MIKOŁAJ, zlatynizowany, promotor w Stepaniu (1801–1815). Zmarł 15 (27) lutego 1827 r. w Stepaniu w wieku 72 lat.

ZUBRZYCKI KAROL, trynitarz, egzaminator diecezjalny (1801–1802).

ZULIŃSKI ANTONI, kapelan w Gardyszówce, parafia Berdyczów (1801–1802).

ZYGIELEWICZ STEFAN, zlatynizowany, przebywał w klasztorze karmelitów w Olewsku (1801–1802).

ZYRA (ZERA, ŻERA) FELIKS, kleryk seminarium łuckiego (1801–1802), proboszcz (*praepositus*) rówieński i wicedziekan. Zmarł 21 sierpnia (2 września) 1821 r. w Równem w wieku 44 lat.

ZYRA (ZERA, ŻERA) GRZEGORZ, urodził się w 1770 r. w województwie podlaskim, do kapłaństwa przygotowywał się w seminarium ołyckim, święcenia kapłańskie otrzymał w 1795 r. Był wikariuszem w kolegiacie ołyckiej (1801–1802), koadiutorem w Szpanowie (1814–1815), proboszczem (*curatus*) w Szpanowie (1836–1843). Został uhonorowany kanonią honorową kapituły kolegiackiej w Ołyce.

ŻUKIEWICZ (ŻUKOWICZ) TEODOR, zlatynizowany, przebywał w parafii Korzec (1801–1815).

ŻYTYŃSKI JAN FRANCISZEK, kanonik honorowy kapituły katedralnej w Żytomierzu, sekretarz w konsystorzu generalnym niekanonicznej diecezji pińskiej w latach 1795–1798, wikariusz w katedrze żytomierskiej. Zmarł w 1801 r.

☛ Bibliografia

Rękopisy

ARCHIWUM DIECEZJI ŁUCKIEJ: (depozyt w Ośrodku Archiwów, Bibliotek i Muzeów Kościelnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie)

Historia kościołów ołyckich – ich fundacje i fundatorzy. Zeszyt II

Liber processuum parafii w Bereznm (1786–1821)

Kapłani zmarli na terenie diecezji łuckiej i innych (spis alfabetyczny)

Księga zmarłych kapłanów łuckich (spis chronologiczny – według miesiąca i dnia śmierci lub pogrzebu)

Źródła opublikowane

Kościół parafialny w Lubomlu. Wizytacje generalne z lat 1796–1839, oprac. M. Dębowska, Lublin 2012.

Księga zapowiedzi łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1782–1826, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013.

Status animarum łacińskiej parafii katedralnej w Łucku 1815–1819, oprac. M. Dębowska, Lublin 2013.

Opracowania

Dębowska M., *Kapituła katedralna w Łucku w dokumentach z przełomu XVIII i XIX wieku*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2012, t. 98, s. 67–96.

Dębowska M., *Kościół i klasztor bonifratrów łuckich w świetle wizytacji generalnej z 1820 roku* (w druku).

Encyklopedia wiedzy o jezuitach na ziemiach Polski i Litwy 1564–1995, oprac. L. Grzebień, Kraków 1996.

Gadacz J. L., *Słownik polskich kapucynów*, t. 1–2, Wrocław 1985–1986.

Grabczak P., *Seminaria duchowne łucko-żytomierskiej diecezji w latach 1798–1842*, Biały Dunajec–Ostróg 2006.

Grzebień L., *Dederko Jakub Ignacy bp*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 3, Lublin 1978, kol. 1083–1084.

Kardaszewicz S., *Dzieje dawniejsze miasta Ostroga. Materiały do historii Wołyńia*, Biały Dunajec–Ostróg 2013 (reprint).

Kasabuła T., *Strojnowski, Stroynowski, Hieronim bp*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 18, Lublin 2013, kol. 1029–1030.

Krzyżanowski S., *Wiadomość o rodzie Krzyżanowskich herbu Dębno*, Odessa 1875.

Misjonarze św. Wincentego à Paulo w Polsce (1651–2001), t. II-1: *Biografie*, red. t. II J. Dukała, Kraków 2001.

Nir R., *Cieciszowski, Cieciszewski Kasper abp*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 3, Lublin 1979, kol. 464.

Rosowski W., *Pałucki Michał Józef bp*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 14, Lublin 2010, kol. 1189–1190.

Rosowski W., *Piwnicki Michał bp*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 15, Lublin 2011, kol. 768–769.

Tylus S., *Duchowieństwo diecezjalne i obszar łacińskiej parafii katedralnej w Łucku w latach 1815–1819 na podstawie „Status animarum parochiae Luceoriensis”*, w: *Mistrz i przyjaciel. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Marka Tomasza Zahajkiewicza*, red. J. Pałucki, Lublin 1997, s. 175–190.

Tylus S., *Duchowieństwo Lubomla, Oleksińca, Torczyna i Turzyska. Spis na podstawie materiałów archiwalnych (XVII w. – 1826)*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2001, t. 75, s. 397–434.

Tylus S., *Duchowieństwo z kart metrykalnych Lubomla. Spis na podstawie materiałów archiwalnych (XVII w. – 1826)*, w: *Kościół i historia. Drogi i wzajemne powiązania. Księga pamiątkowa ku czci Księdza Profesora Anzelma Weissa*, red. S. Tylus, J. Walkusz, Lublin 2001, s. 301–316.

Tylus S., *Łacińska parafia katedralna w Łucku w 1815 r. na podstawie „Status animarum parochiae Luceoriensis”*. *Duchowieństwo diecezjalne i obszar parafii*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1997, t. 67, s. 245–268.

Tylus S., *Nieznanne losy jezuitów na Wołyniu po kasacie 1773 r.*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1997, t. 68, s. 465–469.

Tylus S., *Nowe źródła do biografii biskupów: Jana Chryzostoma Kaczkowskiego (1744–1816) i Jakuba Ignacego Dederki (1750–1829)*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1996, t. 66, s. 459–462.

Tylus S., *XVIII-wieczne duchowieństwo na kartach metryk parafii Kowel*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 2000, t. 73, s. 419–436.

Tylus S., *Podhorodeński Jan Kanty*, w: *Encyklopedia katolicka*, t. 15, Lublin 2011, kol. 938.

Tylus S., *Trynitarze łucy w świetle „Wizyty generalnej 1799 r.”*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1998, t. 70, s. 137–206.

Tylus S., *W sprawie datacji śmierci niektórych biskupów kresowych*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1998, t. 70, s. 357–360.

Wołyński testament, oprac. L. Popek i in., Lublin 1997.

Wspomnienia

Kozieradzki A., *Wspomnienia z lat szkolnych 1820–1831*, wstęp i komentarz S. Kawyn, Wrocław 1962.

INDEKSY

INDEKS OSÓB

- Abramowicz Filip ks. 7, 61, 97, 115, 120
Aleksander I, cesarz Rosji 25, 152
Aleksandrowicz Jan Alojzy bp 166
Aleksandrowicz Stanisław ks. 73, 101, 115, 120
Augustynowicz Michał 35, 36, 43
Aurelian OFM Cap zob. Ziębiński Antoni
- Bachowski Jerzy ks. 7
Baftałowski Dionizy ks. 75, 101, 115, 120
Bajewski Jan ks. 86, 105, 115, 120
Bardecki Andrzej Korneliusz OCD 88, 106, 120
Bartałowicz Jan ks. 79, 103, 115, 120
Bartnicki Jan ks. 59, 95–96, 120
Bartoszewski Jan ks. 80, 103, 115, 120
Bekleszow Aleksander 47, 48
Belowski Jan Kapistran OFM (bernardyn) 87, 106, 120
Berezowski (Berczowski) Antoni ks. 83, 104, 121
Betri Piotr ks. 70, 99, 121
Bielecki Atanazy ks. 56, 94, 115, 121
Bielecki Michał ks. 58, 95, 121
Bienkowski Stanisław CM 77, 102, 121
Biesiadziński Paweł ks. 60, 96, 121
Bilski Tomasz ks. 89, 107, 121
Biłousow Jurij 14, 16, 20, 39
Bobrowicz Gaspar 59, 96, 121
Bodzantowicz K.S. zob. Suffczyński Kajetan
- Bogusz Antoni 89
Borkacki (Borkucki) Jakub ks. 73, 101, 115, 122
Bosiacki Jozafat 55, 94, 122
Bossakowski Marcin ks. 34, 36, 43, 54, 88, 92, 106, 122, 152
Bossakowski Paweł ks. 55, 93, 122
Bremm Piotr ks. 78, 102, 122
Brodowicz Cyprian 30
Brodowicz Jan ks. 79, 103, 115, 122
Brodowicz Szymon ks. 62, 97, 115, 122
Brodowski Antoni ks. 69, 99, 123
Brzczukowski Stefan ks. 58, 95, 115, 123
Brzeźniakiewicz Helena z Łuszczewskich 123
Brzeźniakiewicz Tomasz ks. 64, 97, 115, 123
Buchowiecki Józef ks. 54, 75, 93, 101, 123
Buczyński Teodor ks. 79, 103, 116, 123
Byczkowski Andrzej ks. 57, 95, 123
Bystry Romuald i Anna z Rakowskich 56, 121
- Chaszczyński Antoni 57, 95, 123
Chelmowski Stanisław ks. 57, 95, 123
Chevallier Jan ks. 64, 97, 124
Chlebowski Paweł SchP 62, 97, 124
Chociwski Antoni ks. 64, 97, 116, 123
Cholóniewscy Adam i Salomea z Kątskich 124

- Chołoniewski Andrzej ks. (od 1804 bp) 53, 92
- Cieciszowscy Dominik i Marianna z Suffczyńskich 119
- Cieciszowska Anna z Gołąbków-Jezierskich 26
- Cieciszowski Ignacy 26
- Cieciszowski Kasper Kazimierz
Kolumna bp 5, 6, 13, 14, 16,
18–28, 30, 32–35, 38–40, 42–44,
47, 48, 86, 90, 91, 108, 119, 140,
152, 157, 158, 165
- Cielecki Stanisław 57, 95, 124
- Cieszkowski Franciszek ks. 63, 97,
116, 124
- Cipanowicz Bazyli ks. 76, 102, 116,
124
- Czaccy, właściciele wsi Boremel 69
- Czajkowski (Czaykowski) Tadeusz
ks. 33, 34, 56, 84, 86, 94, 105, 124
- Czarnecki Józef O Carm 87, 106, 125
- Czartoryski Adam Jerzy 40
- Czepurkowski Marcin 27
- Czeretowicz Karol OP 87, 106, 125
- Czeretowicz Mikołaj ks. 60, 96,
116, 125
- Czerliński Jakub ks. 64, 98, 125
- Czołowski Tomasz ks. 55, 93, 125
- Czubicki Krzysztof ks. 66, 98, 125
- Czyżewski Florentyn ks. 6, 7, 39, 43,
44, 50, 60, 61, 64, 66, 68, 73–75,
79, 83, 89
- Dawidowski Ignacy 55, 94, 125
- Dąbrowski Mateusz ks. 68, 99, 116,
125
- Dederko Jakub bp 54, 58, 92, 95, 125
- Dembiński Stanisław 29, 30
- Deszert Józef 26
- Deszert Marianna
z Cieciszowskich 26
- Dębczyński (Dembczyński)
Dionizy Areopagita ks. 74, 101,
116, 126
- Dębiński Tomasz ks. 57, 95, 126
- Dębowska Maria 13, 17, 19, 20, 25, 27,
34, 38, 74, 172
- Długosz Stefan OP 87, 106, 126
- Dobrowolscy Antoni i Franciszka
127
- Dobrowolski Kasper (Gaspar)
Laska ks. 29, 30, 54, 58, 67, 93, 95,
98, 126
- Dobrowolski Wincenty Pocisk ks.
35, 36, 54, 57, 60, 67, 88, 93, 94,
98, 106, 127, 147
- Dobszewicz Tomasz ks. 20
- Doktorowicz Teodor ks. 54, 93, 127
- Drohojewski Gabriel OCD 82, 104,
127
- Drozdowicz Ignacy SJ 55, 94, 127
- Dubiski Jan ks. 61, 97, 127
- Dubowski Ignacy bp 63
- Dufrene ks. 76, 102, 127
- Dukala Jan* 172
- Dunajewski Andrzej, trynitarz 88,
106, 127
- Dziegciowski Józef ks. 56, 83, 94,
104, 128
- Ellaszewicz (Eliaszewicz) Jan ks.
75, 101, 116, 128
- Eugim Kazimierz 77, 102, 128
- Faliszewski Mikołaj Antoni Grott
ks. 40, 53, 68, 92, 99, 128
- Feliks z Załucza OFM Cap zob.
Podfilipski Józef
- Folfoszyński Józef 27
- Formankiewicz Rajmund OP 87,
106, 128
- Gachowski Teodor ks. 60, 96, 116, 128
- Gadacz Jan Ludwik* 172
- Garbaczewski Michał ks. 68, 99,
116, 128
- Garnier Jan ks. 85, 105, 128
- Gawdziński Antoni ks. 64, 98, 129
- Gawroński Ignacy 28
- Gągalski Marcin ks. 54, 93, 129
- Gąsiorowski Augustyn,
augustianin 84, 105, 129
- Gąsowski Paweł CM 77, 102, 129
- Giżycki Jan Marek* 40, 70, 78, 81

- Gliński Szymon ks. 61, 96, 116, 129
 Godlewski Franciszek 27
 Godlewski Mikołaj ks. 59, 96, 129
 Godlewski Piotr ks. 62, 97, 129
 Golański Karol OFM 82, 104, 129
 Gołębiowski (Gołembowski)
   Bernard OFM (reformat) 44
 Gołuchowski Józef ks. 75, 101, 129
 Górniak Marek Robert 14
 Grabczak Paweł 14, 172
 Groń Paweł CM 77, 102, 130
 Gruszczyński Ignacy A. ks. 73, 101,
   130
 Grylewicz (Gryllewicz) Jan ks. 69,
   99, 130
 Grzebień Ludwik 172
 Gustowicz Jan ks. 59, 95, 130
 Gutowski Mateusz ks. 89, 107, 130
- Hadziewicz Bazyli ks. 81, 103, 116,
   130
 Hajewski Tomasz ks. 62, 97, 116, 131
 Horsztein Piotr O Carm 65, 98, 131
 Horynowicz Jan 59, 96, 131
 Hryniewicz Symeon ks. 61, 97, 116,
   131
 Hubicki Józef ks. 85, 105, 116, 131
 Hucewicz Grzegorz ks. 79, 103, 131
 Huczynski Jan ks. 78, 102, 116, 131
 Huczynski Michał ks. 83, 104, 116,
   131
 Hulewicz Jan ks. 67, 99, 131
 Hulewiczowie Filip i Marianna
   z Kofokudzkich 131
 Hurkowski Michał ks. 74, 101, 116,
   132
 Hussakowski Michał ks. 54, 93, 132
 Hutter Antoni OFM (reformat) 88,
   106, 132
- Igelström Otton 70
 Ignatowicz Leon ks. 79, 103, 116, 132
 Ignatowicz Teodor ks. 79, 103, 116
 Ignatowski Jan ks. 79, 103, 132
 Ilkiewicz Bazyli ks. 77, 102, 116, 132
 Iskierski Marcin ks. 72, 100, 132
- Jabczarski Tomasz 73
 Jabłonowski Jan ks. 40, 54, 65, 81,
   92, 98, 103, 132
 Jakubowicz Symeon ks. 83, 104, 133
 Jamnicki Jan ks. 71, 100, 116, 133
 Jan Kanty OFM Cap 87, 106, 133
 Janicki Jan ks. 77, 102, 116, 133
 Janiewicz Andrzej ks. 76, 102, 133
 Janiewicz Bazyli ks. 76, 102, 116, 133
 Janiewicz Dymitr ks. 72, 100, 116,
   133
 Janiewicz Jan ks. 79, 103, 133
 Janiewicz Stefan ks. 76, 101, 116, 133
 Janiewicz Szymon ks. 80, 103, 116,
   134
 Janiszewski Celestyn OP 70, 99, 134
 Janowski Kazimierz ks. 77, 102, 134
 Janowski Wincenty ks. 56, 78, 94,
   102, 134
 Jarmoliński Piotr ks. 76, 101, 116, 134
 Jarocki Piotr ks. 57, 95, 134
 Jasiński Antoni ks. 75, 101, 116, 134
 Jasnogórski Józef Michał ks. 17, 60,
   96, 134
 Jaśkiewicz Tadeusz ks. 60, 96, 115,
   134
 Jaślikowski Jan O Carm 71, 100, 134
 Jawczyński Bazyli ks. 71, 100, 116, 134
Jaworzak Aleksander 86
 Jaworski Antoni ks. 58, 95, 135, 152
 Jaworski Augustyn O Carm 78, 102,
   135
 Jełowicki, właściciel wsi Nawóz 44
 Jełowicki Jan ks. 152
 Jełowicki Michał ks. 61, 96, 135
 Jesiewicz Auksenty ks. 66, 98, 135
 Jordan Jacek CM 77, 102, 135
- Kaczkowscy Aleksander i Dorota
   z Kobielskich 135
 Kaczkowski Jan Chryzostom bp
   40, 53, 69, 92, 99, 135, 152, 153
 Kalewski Tomasz OP 68, 99, 136
 Kaliński Karol ks. 86, 105, 136
 Kaliszkowski Adrian OFM 84, 105,
   136

- Kamiński (Kamiński) Antoni ks. 66, 98, 136
 Kamiński Stanisław ks. 81, 104, 136
 Kaniewski Józef 57, 95, 136
 Karasiewicz (Karaszewicz)
 Aleksander ks. 70, 99, 117, 136
Kardaszewicz S. 172
 Karpowicz Stanisław ks. 69, 99, 136
Kasabuła Tadeusz 172
 Katarzyna II, cesarzowa Rosji 13,
 16, 33, 41, 44–46, 119
Kawyn Stefan 60, 173
 Kenig (Koenig, Koenig) Melchior,
 trynitarz 82, 104, 137
 Ketliński Piotr ks. 54, 93, 137
 Kielkiewicz Zydzor CM 77, 102, 137
 Kiliański Alan OP 71, 100, 137
 Kinalewski Fabrycy ks. 85, 105, 137
 Kinarowicz Michał ks. 57, 85, 94,
 105, 137
 Kizikowski Aleksander ks. 66, 98,
 117, 137
 Klonowski Dominik ks. 81, 104, 137
 Koc Jan ks. 56, 67, 94, 99, 137
 Kociszewski Rajmund OP 83, 104,
 138
 Kohaczewski (Kochaczewski) Jan
 ks. 82, 104, 138
 Kopiński Bazyli ks. 68, 99, 117, 138
 Korański Leon ks. 81, 104, 115, 138
 Kordonowicz (Kordynowicz)
 Szymon ks. 65, 98, 117, 138
 Korzeniewicz Jan ks. 79, 103, 117,
 138
 Korzeniowski Maciej ks. 76, 81, 101,
 104, 138
 Korzeniowski Michał 73
 Kosiński Walenty ks. 59, 96, 138
 Kossakowski Józef bp 13
 Kossakowski Wiktoryn ks. 54, 93,
 138
 Kostiukiewicz Onezym ks. 84, 105,
 117, 138
 Kostkiewicz Bazyli ks. 64, 98, 139
 Kościuszko Tadeusz 160
 Kotiuzynski Aleksy SchP 72, 100,
 139
 Kowalski Andrzej ks. 58, 95, 139
 Kowalski Józef CM 77, 102, 139
Kozieradzki Aleksander 60, 173
 Kramkowski Józef ks. 57, 95, 139
 Krasieński Antoni ks. 65, 98, 139
 Krępski Jan 55, 94, 139
 Kronberg Józef ks. 55, 93, 139
 Krotkiewicz Jan ks. 63, 97, 117, 139
Królik Ludwik 15
 Kryliński Cyryl O Carm 87, 106, 139
 Krynicki Jan ks. 67, 99, 117, 139
 Krzyształowicz Aleksander ks. 69,
 99, 117, 140
 Krzyształowicz (Kryształowicz)
 Aleksy ks. 61, 96, 117, 140
 Krzyżanowscy Jakub i Helena
 z Olszewskich 140
 Krzyżanowski Marcin ks. 28, 72,
 100, 140
Krzyżanowski Stanisław 172
 Kudrewicz Jan 57, 95, 140
 Kulczycki Bazyli ks. 72, 100, 140
Kumor Bolesław 13, 14, 16, 18, 37,
 38, 46
 Kurowski Tomasz 28
 Kurylski Fabrycy ks. 72, 100, 141
 Kutny Aleksander (Leonard
 OFM Cap) 65, 98, 141
 Kwiatkowski Marcin ks. 63, 97, 141
 Kwiatkowski Wincenty O Carm 78,
 102, 141
 Latecki Michał 28
 Lawrykowski Piotr ks. 75, 101, 141
 Ledóchowscy, właściciele wsi
 Smordwa 143
 Ledóchowska, właścicielka wsi
 Krupa 143
 Lelawski Jan ks. 75, 101, 117, 141
 Leonard OFM Cap zob. Kutny
 Aleksander
 Leszczyński Wojciech ks. 81, 103,
 141
 Lewandowski Jan ks. 57, 95, 141
 Lewicki Jakub ks. 63, 97, 117, 141
 Lewicki Jan ks. 57, 95, 142
 Lipiński Jan CM 90, 107, 142

- Lisiewicz (Lisiewicki) Piotr ks. 58, 95, 117, 142
- Lisowski Herakliusz abp 46, 48
- Lissowski Michał ks. 60, 96, 142
- Litta Wawrzyniec, nuncjusz 13, 14, 19, 21
- Litwinowicz Jan ks. 67, 98, 99, 117, 142
- Lubieniecka Franciszka
z Bentkowskich 73
- Lubliński Andrzej ks. 64, 98, 142
- Lukajewicz Grzegorz ks. 62, 97, 117, 142
- Lwowicz Eustachy ks. 67, 99, 117, 142
- Lwowicz Symeon 59, 96, 142
- Łaskawski Michał ks. 89, 107, 117, 142
- Łastowiecki Andrzej ks. 66, 98, 142
- Łazarowicz Michał ks. 71, 100, 117, 143
- Łebkowski Kazimierz, augustianin 77, 102, 143
- Łebkowski Nazar OFM (reformat) 82, 104, 143
- Łobarzewski Stanisław ks. 86, 105, 143
- Łochowski Maurycy 28
- Łochwiński (Łohwiński) Mikołaj ks. 65, 98, 117, 143
- Łojecki Bruno ks. 57, 78, 94, 102, 143
- Łopuszański Atanazy ks. 60, 96, 143
- Łopuszewicz Jan ks. 62, 97, 143
- Łuczyński Jakub, trynitarz 88, 106, 143
- Ługowski Grzegorz ks. 78, 102, 117, 143
- Łukaniewicz Grzegorz ks. 70, 100, 117, 144
- Łukaszewicz (Łukasiewicz) Aleksander ks. 73, 79, 101, 103, 117, 144
- Madaliński Józef (Jozafat), trynitarz 88, 106, 144
- Madrolle Piotr ks. 55, 93, 144
- Makowski Urban OFM (bernardyn) 70, 100, 144
- Maleczeniński Atanazy OP 62, 97, 144
- Malinowski Józef ks. 56, 94, 144
- Malińscy Mikołaj i Krystyna 61
- Maliszewski Franciszek ks. 79, 103, 144
- Małachowski Stanisław 79
- Maniecki Michał ks. 36, 54, 93, 144, 152
- Manugiewicz Samuel (Prokop ze Stanisławowa OFM Cap) 63
- Marcinkowski Adam 55, 94, 145
- Marczewski Antoni ks. 67, 99, 145
- Markiewicz Bartłomiej ks. 68, 99, 145
- Maronne Robert de ks. 71, 100, 145
- Matulewicz Adam, marianin 80, 103, 145
- Meyszłowicz Walerian* 18
- Mianowski Gaspar 57, 95, 145
- Miączyński, właściciel Maciejowa 152
- Michałowski Jan ks. 65, 98, 117, 145
- Mieczkowski Kazimierz ks. 57, 88, 95, 107, 145
- Mierzwiński Jakub ks. 69, 99, 146
- Mieszkowski Jan ks. 78, 80, 102, 103, 146
- Mikołaj I, cesarz Rosji 37
- Mikulski Ignacy ks. 54, 89, 93, 107, 146
- Mikulski Tadeusz* 19
- Milanowski Beatus OP 68, 99, 146
- Mioduszewski Ignacy ks. 34, 36, 54, 88, 92, 106, 146
- Mioduszewski Łukasz ks. 58, 95, 147
- Młodzianowski Józef ks. 55, 89, 93, 107, 147
- Modrzyński Jan ks. 67, 98, 147
- Modzelewska Bożena* 14
- Moklak Ignacy ks. 56, 94, 147
- Moklak Paweł ks. 89, 107, 147
- Mokrzycki Michał ks. 77, 102, 147
- Mokrzycki Paweł ks. 82, 104, 147
- Montwid Franciszek 77, 102, 147
- Mrozowski Andrzej ks. 72, 100, 147

- Napiórkowski Antoni ks. 81, 104, 148
- Narkiewicz Feliks O Carm 86, 105, 148
- Naruszewicz Adam bp 17, 19, 20, 30
- Naruszewicz Aleksander ks. 61, 96, 117, 148
- Nielipowicz Bazyli ks. 74, 101, 117, 148
- Nielipowicz Grzegorz ks. 72, 100, 148
- Nir Roman* 172
- Niwiński Franciszek ks. 79, 103, 148
- Niwiński Szymon ks. 59, 95, 148
- Nowelski Wilhelm OCD 88, 106, 148
- Nowogrodzki Cyriak OCD 88, 106, 148
- Obertyński Zdzisław* 14, 46
- Ochopiński Dionizy OCD 88, 106, 149
- Odyniec Jan ks. 33, 34, 56, 88, 94, 107, 149
- Oktawowicz Jan ks. 78, 102, 149
- Olechowski Józef bp 126
- Olędzki Marcin ks. 61, 96, 149
- Olszewski Antoni 30
- Olszewski Jakub SchP 76, 102, 149
- Olszewski Jan ks. 70, 99, 149
- Olszewski Marcin ks. 31, 54, 60, 89, 92, 96, 107, 149
- Ołład Krzysztof ks. 55, 94, 149
- Omiecińscy, właściciele wsi
Kurowińczyk 58
- Orański Piotr ks. 59, 96, 149
- Orański Rafał ks. 89, 107, 150
- Orchowski Antoni ks. 69, 99, 150
- Orłowicz Mieczysław* 25
- Orzechowski Jan 55, 94, 150
- Orzechowski Klemens ks. 89, 107, 150
- Ossoliński Franciszek bp 119
- Ostaszewski Stefan ks. 60, 96, 117, 150
- Ostrowski Andrzej ks. 83, 104, 150
- Otfinowski Wojciech ks. 69, 99, 150
- Pałucki Michał bp 34, 39, 89, 107, 150, 155
- Paszkowski Bazyli ks. 63, 97, 117, 151
- Paszkowski Daniel Onufry ks. 65, 98, 117, 151
- Paweł I, cesarz Rosji 13, 30, 46, 154
- Pawłowska Apolonia 27
- Pawłowski Erazm ks. 57, 94, 151
- Perchurawicz (Perchorowicz)
Nicefor ks. 69, 99, 117, 151
- Piaskowski Józef Jan Nepomucen
Junosza ks. 40, 53, 58, 71, 92, 95, 100, 151, 153
- Pietrawski Jakub ks. 80, 103, 152
- Pinkiewicz (Pińkiewicz) Stefan ks. 66, 98, 117, 152
- Pirzecki Bazyli ks. 62, 97, 117, 152
- Pisarski Antoni ks. 75, 101, 152
- Pius VI, papież 14
- Piwnicki Jan ks. 57, 94, 152
- Piwnicki Michał ks. 21, 27, 29, 30, 40, 57, 66, 88, 94, 98, 106, 152
- Platt Julian* 19
- Pliszkiwicz (Pleszkiewicz,
Pliszkowski) Józef 7, 55, 94, 153
- Płotnicki Tomasz 57, 95, 153
- Płotycki Jan ks. 80, 103, 153
- Podfilipski Józef (Feliks z Załuczca OFM Cap) 82, 104, 153
- Podgórski Józef (Tadeusz) ks. 54, 69, 93, 99, 153
- Podhorodeńscy Ludwik
i Franciszka z Cieszkowskich 153
- Podhorodeński Jan Kanty Bożydar ks. (od 1804 bp) 13, 21–22, 24, 25, 30, 31, 35, 36, 38, 44, 53, 74, 89, 92, 107, 153
- Podhorodeński Kazimierz ks. 64, 97, 154
- Podleski (Podlewski) Mikołaj ks. 79, 103, 154
- Pointeau de Villemanzy Franciszek ks. 85, 105, 154
- Poppek Leon* 45, 173
- Popiel Bazyli ks. 79, 103, 117, 154
- Popiel Elizeusz ks. 67, 98, 118, 154

- Potocki Seweryn 40
 Poznański Grzegorz ks. 63, 97, 118, 154
 Prawosudowicz Roman ks. 61, 73, 97, 100, 118, 154
 Prokop ze Stanisławowa OFM Cap zob. Manugiewicz Samuel
 Protasiewicz Wawrzyniec 55, 94, 154
 Prusinowski Aleksander OSB 66, 98, 118, 154
 Pruszyński Stanisław 24, 25
 Przegaliński Jan Nepomucen ks. 54, 93, 155
 Przybytewicz Piotr 29, 30, 36, 43
 Pułański Paweł ks. 67, 98, 155
 Purjewicz (Puryewicz) Stefan ks. 63, 97, 118, 155
- Rabikauskas Paulus* 17
Radwan Marian 40, 48
 Radziwiłł Hieronim 167
 Radziwiłł Michał 152
 Rakucki Jan ks. 72, 100, 118, 155
 Ramułt Maksymilian 55, 94, 155
 Raupryk Stanisław OP 87, 106, 155
 Reddig Józef ks. 34, 39, 56, 84, 88, 94, 105, 107, 155
 Reszczyński Dymitr SchP 76, 102, 155
 Reszczyński Ludwik 76, 102, 155
 Rogalski (Rogulski) Wojciech ks. 66, 98, 156
 Romanowski Teodor ks. 89, 107, 156
Rosowski Witalij 172
 Rupiński Adam ks. 73, 101, 156
 Rutkowski Michał ks. 83, 104, 156
- Sajkowicz (Saykowicz) Antoni ks. 64, 98, 118, 157
 Samolowicz Bazyli ks. 76, 101, 118, 157
 Sanguszkowie, właściciele wsi Niesuchojeże 68
 Sarge Michał ks. 89, 107, 157
 Sawicki Gabriel ks. 55, 94, 118, 157
 Sawicki Ignacy ks. 55, 93, 157
 Sawicki Jakub ks. 64, 98, 118, 157
 Sawicki Mikołaj ks. 78, 102, 118, 157
 Schabowski Jakub ks. 64, 97, 157
 Schelinger Patrycy OFM (bernardyn) 87, 106, 157
 Scholari Jakub ks. 75, 101, 158
 Serwacy OFM Cap zob. Stolba Maciej
 Sękowski Jan ks. 82, 104, 118, 158
 Sieciński Wojciech 59, 96, 158
 Siedlecki Stanisław 59, 96, 158
 Sierakowski Michał Roman bp 13
 Sierociński Stefan ks. 76, 102, 118, 158
 Silkiewicz Michał ks. 65, 98, 118, 158
 Siwkowski Karol ks. 81, 104, 118, 158
 Skinicki Roman ks. 82, 104, 118, 158
 Skirmiewski Michał ks. 20, 21, 25–27, 29, 30, 36, 40, 53, 74, 92, 101, 158
 Skrzyński Karol ks. 55, 93, 159
 Skulski Jan ks. 57, 95, 159
 Skulski Michał ks. 64, 97, 118, 159
 Skulski Szymon ks. 60, 96, 118, 159
 Słomowski Tadeusz ks. 85, 105, 159
 Słupecki Łukasz Grott ks. 72, 100, 159
 Sobolewski Jakub 28
 Sobolewski Michał ks. 57, 94, 159
 Sobucki (Sobocki) Jakub ks. 64, 98, 118, 159
 Sokulski Terenty OFM (bernardyn) 87, 106, 160
 Sosnowscy Marcin i Teofili z Kruszyńskich 160
 Sosnowski Józef Sylwester 160
 Sosnowski Leon Konstanty bp 40, 53, 92, 151, 160
 Sośnicki Grzegorz ks. 62, 97, 160
 Spławski Zefiryn, trynitarz 83, 104, 160
 Staborowski Gabriel ks. 78, 102, 118, 160
 Stanisław August, król Polski 19
 Staniszewski August OP 87, 106, 160
 Stankiewicz Józef ks. 83, 104, 160

- Stankonowicz Józef CM 77, 102, 160
 Staruszkiewicz Linus OFM
 (bernardyn) 87, 106, 161
 Staszewski Wojciech 27
 Stebelski Mikołaj ks. 78, 103, 118, 161
 Stecki Stanisław ks. 89, 107, 161
 Stępkowska Honorata 70
 Stolba Maciej (Serwacy OFM Cap)
 87, 106, 161
 Stroński Ludwik ks. 76, 101, 161
 Strojnowski (Stroynowski)
 Hieronim ks. 56, 79, 94, 161
 Strumecki Piotr ks. 58, 95, 161
 Strumiński (Strumiński) Bazyli
 Antoni ks. 81, 104, 118, 161
 Strzelniccy, właściciele wsi
 Iłpiboki 44
 Suffczyńska Barbara z Deszertów
 26
 Suffczyński Kajetan 20, 25–28
 Suffczyński Michał 26
 Suszycki Tomasz ks. 34, 84, 105, 162
 Syrkowski Eugeniusz OP 73, 101, 162
 Szablowski Walenty ks. 57, 95, 162
 Szaniawski Jan ks. 70, 99, 162
 Szczebietowicz Daniel 55, 94, 162
 Szczodrowicz Mikołaj, trynitarz 70,
 100, 162
 Szczurewicz Bazyli ks. 58, 95, 118,
 162
 Szkliński Michał ks. 54, 68, 93, 99,
 162
 Szloppe Kwintyn OCD 88, 106, 162
 Sznarbachowski Feliks ks. 63
 Szołajski (Szołayski) Józef OP 73,
 101, 163
 Szostak Inna 14, 16, 20, 39
 Szumlański Teodor ks. 79, 103, 118,
 163
 Szumski Jan ks. 74, 101, 115, 163
 Szuszkowski Bazyli ks. 89, 107, 163
 Szuszkowski Grzegorz ks. 74, 101,
 163
 Szuszkowski Paweł ks. 71, 100, 118,
 163
 Szymaniecki Fortunat O Carm 87,
 106, 163
 Szymański Maciej ks. 57, 95, 163
 Szypryklewicz Teodor ks. 89, 107,
 163
 Śliwa Tadeusz 46
 Świątkowski Ignacy CM 89, 107, 163
 Taborowski Jan ks. 77, 102, 163
 Taborowski Sylwester ks. 78, 102,
 118, 163
 Tafiłowski Antoni ks. 84, 105, 163
 Tatarowski Aleksander ks. 84, 105,
 118, 163
 Teodorowicz Cyriak ks. 80, 103,
 118, 164
 Teodorowicz Jan ks. 73, 100, 118,
 164
 Teodorowicz Kajetan ks. 61, 97,
 118, 164
 Truchess Adam ks. 55, 94, 164
 Tuchowski Wincenty ks. 59, 95, 164
 Turkiewicz Andrzej ks. 74, 164
 Turowicz Michał ks. 67, 99, 118, 164
 Turski Feliks Paweł bp 19, 30, 165
 Tylus Stanisław 73
 Ułłowicz Jan ks. 59, 96, 164
 Ułłowicz Szymon ks. 55, 94, 165
 Umiński Józef ks. 25, 40, 44, 53, 75,
 92, 101, 165
 Uruski Seweryn 24, 25
 Warszawski Ignacy OFM
 (reformat) 87, 106, 165
 Wasilkowski Wawrzyniec OFM 80,
 103, 165
 Wąsowicz Tomasz ks. 86, 105, 165
 Wierzbicki Łukasz ks. 61, 96, 165
 Więckowski Dominik OP 82, 104,
 165
 Wilamowski Piotr ks. 63, 97, 166
 Wilczyński Józef O Carm 76, 102,
 166
 Wilmin Dominik ks. 59, 96, 166
 Wisłocki Jan Kanty ks. 83, 104, 166
 Witanowski, augustianin 61, 97
 Witwicki Stefan ks. 79, 103, 118, 166

- Wkryński Cyprian ks. 66, 98, 166
 Wodziński Mikołaj OP 87, 106, 166
 Wojnarowski (Woynarowski)
   Ignacy ks. 57, 84, 94, 105, 166
 Wolański Adam 45
 Woliński Antoni ks. 57, 95, 166
 Wołłowicz Erazm bp 144
 Wołyniak zob. Giżycki Jan Marek
 Wroczyński Jan ks. 55, 93, 167
 Wulfers Stefan, eksjezuita 76, 102,
   167
Wyczawski Hieronim Eugeniusz 24
 Wykiński Michał ks. 54, 70, 93, 99,
   167
 Wykowski Dominik ks. 36, 54, 93,
   152, 167
 Wyrzykowski Karol 55, 94, 167
 Wyrzykowski Mateusz ks. 69, 99,
   167
 Wyszynski Dominik OP 85, 105, 168
 Wyżewski Stefan ks. 60, 96, 118, 168

 Zagórski Franciszek OFM 65, 98, 168
 Zagórski Sebastian ks. 69, 99, 168
 Zahorowski Hilarion ks. 86, 105,
   119, 168
 Zalewski (Zaleski) Stanisław ks. 71,
   100, 168
 Zarzycki Dominik OP 86, 105, 168
 Zawadowski Szymon ks. 86, 105,
   119, 168
 Zawadzki Jacek CM 77, 102, 168
 Zawadzki Jan ks. 68, 99, 168
 Zawadzki Łukasz ks. 54, 93, 168
 Zawalewicz Teodor ks. 78, 103, 119,
   169
 Zdebieński Tomasz ks. 62, 97, 169
 Zdebiński Antoni ks. 77, 102, 169
 Ziarnowski OCD 81, 104, 169
 Ziański Karol ks. 57, 66, 94, 98, 169
 Ziarnowski Bazyli ks. 79, 103, 169
 Zieleniecki Błażej OSB 72, 100, 119,
   169
 Zieleniewski Franciszek ks. 83, 104,
   169
 Zieliński Gonsalvo OP 76, 101, 169
 Zieliński Walerian OSB 84, 105, 119,
   169
 Ziemnowicz Wojciech ks. 59, 61, 95,
   97, 169
 Zienkiewicz (Zienkiewicz)
   Tomasz ks. 66, 98, 119, 170
 Ziębiński Antoni (Aurelian
   OFM Cap) 87, 106, 170
 Zimmermann (Zimmermann)
   Maciej Andrzej ks. 65, 98, 170
 Znamierowski Walenty Gładysz ks.
   17, 38, 54, 58, 74, 93, 95, 101, 170
 Zubkowicz Mikołaj ks. 73, 101, 119,
   170
 Zubrzycki Karol, trynitarz 88, 106,
   170
 Zuliński Antoni ks. 85, 105, 171
 Zygielewicz Stefan ks. 86, 105, 119,
   171
 Zyra (Zera, Żera) Feliks 55, 94, 171
 Zyra (Zera) Grzegorz ks. 59, 96, 171

 Żukiewicz (Żukowicz) Teodor ks.
   79, 103, 119, 171
 Żytyński Jan Franciszek ks. 34, 89,
   107, 171

INDEKS MIEJSCOWOŚCI

- Aleksandria 17, 18, 73–75, 111, 122,
 155, 164
 Andruszówka 84, 105, 169
 Annopol 76, 102, 111, 114, 127, 133,
 166
 Aresztów 155

 Bar 127
 Barasze 86, 105, 120
 Barmaki 71, 100, 134
 Bawołoki 137
 Bazalia 83, 104, 112, 121, 128, 131, 134,
 150
 Berdyczów 6, 18, 19, 26, 28, 30, 84,
 105, 112, 114, 125, 128, 138, 142,
 167, 171
 Beresteczko 70, 100, 111, 115, 128,
 137, 162
 Berezdów 80, 103, 112, 114, 138, 145
 Berezne 22, 73, 101, 111, 122, 133, 144,
 156
 Bereźnica 61, 97, 111, 127, 130, 154
 Białogródka 18, 78, 102, 112, 131, 146,
 149, 157, 163
 Białozórka 82, 104, 112, 121, 138, 148,
 151
 Biłów 77, 102, 143
 Binduga (Bendiuha) 66, 98, 166
 Boremel 69, 123
 Brażyńce 78, 102, 160
 Brody 15
 Brześć Litewski 126, 147
 Buceń (Bucyn) 68, 99, 111, 133, 142,
 145, 168
 Butowce 18, 166

 Chełm 167
 Chocin 89, 107, 142
 Chodacków Wielki k. Tarnopola
 161
 Chołoniewiczze 72, 100, 169
 Chorowa (Chorów) 79, 103, 138
 Chorowiec 138
 Choteń 73, 101, 144
 Cudnów 6, 85, 89, 105, 107, 112, 137,
 147, 159
 Curków 71, 100, 133
 Czartorysk 62, 97, 111, 113, 131, 144
 Czaruków 89, 107, 156
 Czeczelnik 127
 Czersk 43
 Czetwertnia 62, 97, 122

 Daniczów 73, 100, 154
 Dąbrowica 62, 97, 111, 114, 124
 Dederkały 80, 82, 104, 112, 114, 143,
 147, 165
 Derażne 44, 72, 100, 111, 130, 133,
 140, 153, 169
 Dereczyn 154
 Dębno 150
 Diatkowicze 72, 100, 155
 Dolsk 67, 98, 154
 Dorostaje (Dorohostaje) 71, 100,
 111, 114, 134
 Druchów (Druhów, Druhowa) 73,
 101, 122
 Drużkopol (Druszkopol) 65, 98,
 111, 113, 168
 Dubno 6, 40, 44, 69, 99, 111, 136, 150,
 167, 168
 Dywin 170
 Dziwoczki 58, 95, 123

 Gardyszówka 85, 105, 171
 Gródek 71, 100, 145

 Hłuboczek 73, 100, 164
 Hołoby 67, 99, 111, 132, 139, 147, 164
 Hołowla 76, 102, 133
 Horbaszka 79, 103, 120, 132
 Horochów 64, 98, 111, 125, 129, 142,
 157, 159, 160
 Horodnica 79, 103, 120

- Horodyszcze 78, 102, 112, 114, 137,
 141, 161, 169
 Horyńgród 72, 100, 111, 141, 142, 159
 Hradec Králové 161
 Hulcza 75, 101, 120
 Hulewiczów 43, 67, 99, 111, 145
 Humań 122
 Humienniki 140

 Ilpiboki 44, 45
 Iwanczyce 56, 94, 121
 Iwnica 84, 105, 112, 113, 136

 Jałowicze 43, 70, 100, 111, 137, 141
 Jampol 81, 104, 112, 137, 158
 Janów Podlaski 19, 41, 126, 135, 147,
 148, 160, 170
 Janówka 6, 7, 61, 97, 113, 120
 Jarun (Jarun) 79, 103, 122

 Kalisz 131
 Kamieniec Podolski 127, 135, 143
 Kamień Koszyrski 68, 99, 111, 113, 146
 Kamionszczyzna 86, 105, 168
 Kaszówka 43
 Katerburg (Katerynburg) 80, 103,
 112, 149, 153
 Kazimirka (Kazimierka) 74, 101, 111,
 126, 163, 170
 Kijaż 65, 170
 Kijów 15, 161
 Kisielin 65, 98, 111, 114, 131, 138, 145,
 170
 Klewań 40, 74, 101, 111, 122, 130, 132,
 140, 141, 148, 151, 159, 163
 Koblin 69, 99, 111, 140, 151, 153, 167
 Kodnia 84, 105, 112, 113, 129
 Kodrąb 135
 Koleśniki 133
 Kołki 61, 97, 111, 122, 131, 148, 164,
 170
 Kołodno 81, 104, 112, 134, 161
 Koniuchy 64, 98, 111, 151, 158
 Konstantynów Stary 17, 18, 82, 104,
 112–114, 153, 156, 158, 161, 165
 Korszów 60, 96, 168
 Korytnica 65, 98, 111, 136, 143

 Korzec 6, 28, 79, 103, 112, 113, 120,
 123, 134, 144, 148, 153, 154, 161,
 164, 169, 171
 Korzyść 80, 103, 134
 Kosmaczew (Kosmaczów) 74, 101,
 163
 Kośków 78, 103, 169
 Kotelnia 84, 105, 112, 162, 163
 Kowel 40, 65, 98, 111, 132, 137, 140,
 147, 152, 168, 170
 Kozin 71, 100, 111, 113, 121, 137
 Kozłowicze 124
 Kraków 126, 127, 131, 135, 161, 165, 169
 Krasnopol 85, 105, 112, 131, 133, 137, 154
 Krasnystaw 156
 Krupa 143
 Krupiec 70, 99, 111, 121, 136, 142,
 149, 152
 Krzemieniec 6, 80, 103, 112, 114, 115,
 129, 146, 165
 Krzywín 76, 102, 111, 128, 133, 149, 155
 Kulczyzny (Kulczyn) 6, 83, 104, 112,
 113, 138
 Kuniów 76, 101, 111, 138, 150, 157
 Kupiel 83, 104, 112, 121, 166
 Kurowinczyki (Kurowińczyk) 58,
 95, 142
 Kustyn 6, 74, 75, 101, 113, 144

 Lachowce 76, 101, 111, 113, 124, 158,
 167, 169
 Lesko 127
 Leszczyn 84, 105, 112, 149, 166
 Lisowczyce 135
 Litowiz 65, 98, 111, 139
 Lubar 85, 105, 112, 113, 168
 Lubitów 138
 Lublin 121, 126, 127, 128, 146, 149,
 151, 165
 Luboml 66, 68, 98, 111, 122, 154, 156,
 166, 169
 Lwów 129, 131, 166, 167

 Łabuń (Łabunie) 78, 102, 112, 114, 135
 Łanowce 81, 89, 104, 107, 112, 138,
 139, 148, 150
 Łańcuchów 26

- Ławrów 60, 96, 125
 Łokacze 63, 97, 111, 134, 139, 141
 Łowków 58, 95, 162
 Łuck 5, 6, 17, 19–22, 24–28, 30, 33,
 36–39, 43, 49, 59, 60, 88, 91, 96,
 106, 111, 113–115, 120–122, 124,
 126–130, 132, 136–147, 149–154,
 156, 157, 160, 162, 164–170
 Łysin 44, 69, 99, 111, 136, 146, 150
 Łysków 123
 Łyszczce 61, 97, 164
- Maciejów 40, 66, 98, 111, 129, 135,
 136, 138, 142, 143, 152, 155, 162, 166
 Mielnica 17, 67, 99, 111, 128, 137, 142,
 146, 150
 Międzyrzec Korecki 72, 100, 111, 114,
 120, 133, 139, 151, 154, 157, 164
 Międzyrzec Ostrogski 6, 75, 114, 140
 Międzyrzeczka 79, 103, 166
 Miklasze 76, 102, 158
 Milatyn 75, 101, 128, 140
 Mińsk 123
 Mirutyn 80, 103, 164
 Mizocz 75, 101, 129, 130
 Mohylew 30
 Mokrzec 141
 Monasterzyska 150
 Moskwa 13, 154
 Musorowce 122
 Mychlin 60, 96, 134
 Mylsk 76, 101, 134
- Nabrzuska 68, 99, 111, 125
 Narodycze 86, 105, 112, 136
 Nawóz 44
 Nemošice 141
 Niesuchojeże (Niesuchoiże) 68, 99,
 152, 168
 Nieświcz 60, 96, 111, 125, 134, 143,
 150, 168
 Nieśwież 123
 Niewirków 73, 101, 111, 113, 120, 163
 Nowogród Wołyński 17, 79, 103,
 112, 120, 122, 130–133, 138, 153, 154,
 163, 166
 Nowostaw 137
- Oblapy 142
 Ochnówka 63, 97, 151, 155
 Oleksiniec 80, 103, 112, 130, 132, 136,
 138, 141, 148
 Olesko 15
 Olewsk 86, 105, 112, 114, 148, 171
 Ołyka 6, 8, 30, 120, 121, 126, 130,
 135, 137, 138, 140–142, 147, 148,
 150–152, 155, 160, 164–166, 170,
 171
 Omelana 148
 Opalin 44, 68, 89, 99, 107, 111, 130,
 138, 162
 Ostropol 17, 77, 102, 112, 147
 Ostrożek 79, 103, 163
 Ostróg 6, 25, 40, 75, 101, 111, 114, 120,
 125, 128–130, 140, 141, 145, 146,
 152, 153, 158, 165
 Ostrowki (Ostrówek) 66, 98, 111,
 125, 138, 166
 Owrucz 85, 105, 112, 113, 127, 168
 Ozdeniże (Ozdeniż) 61, 96, 121, 148
 Ozorów 119
 Ożenin 76, 101, 161
 Ożohowce 83, 89, 104, 107, 112, 121,
 133, 151, 168
- Paszkowce 82, 104, 158
 Peremel 166
 Petersburg 40, 126, 158, 167, 170
 Pińsk 13, 131, 167
 Piotrków Trybunalski 151
 Płoska 140
 Płużne 75, 101, 141
 Podłużne 44
 Połonne 78, 102, 112, 122, 134, 143, 160
 Poninka 78, 102, 143
 Poryck 64, 97, 111, 123, 124, 144, 153,
 154, 157
 Poznań 165
 Przemyśl 131, 146
 Przewały 67, 98, 111, 126, 142, 146, 155
 Ptycza 80, 103, 112, 152
 Puliny 86, 105, 112, 120, 143, 162, 168
- Radomyśl 121
 Radziechów 6, 68, 99, 113, 143

- Radziwiłłów 70, 99, 111, 162
 Rafałówka 44, 62
 Ratno 40, 68, 99, 111, 120, 128, 136,
     152, 160
 Rozwadów 141, 170
 Rozjampol zob. Uściług
 Równie 17, 40, 71, 100, 111, 126, 134,
     142, 145, 155, 163, 168, 171
 Różyn (Rużyn) 66, 98, 152
 Rybki 77, 102, 132
 Rywałd 161
 Rzym 17, 18, 119, 124, 131, 135

 Samostrzały 72, 100, 133
 Siedliszcze 120
 Sielec 64, 98, 111, 134, 139, 157, 167
 Skurcze (Skórcze) 60, 96, 111, 121,
     134, 145, 149, 150, 159
 Słonim 124
 Smoldyrów 79, 103, 154
 Smordwa 71, 100, 143, 143
 Sokul 7, 44, 61, 96, 111, 120, 135, 140,
     165
 Sosnowica 160
 Stadniki 76, 101, 133
 Stanisławów 127
 Starosiele 131
 Stechowce 85, 105, 131
 Stepań 44, 73, 101, 111, 130, 141, 149,
     162, 170
 Stróżów 79, 103, 144
 Suchawola 62, 97, 152
 Sudyków 78, 103, 161
 Sulżyn 77, 102, 133
 Swiniarzyn (Świniarzyn) 64, 97, 159
 Swojczów 64, 97, 111, 123, 157, 159
 Szarogród 122
 Szelwów 65, 98, 158
 Szpanów 72, 89, 100, 111, 132, 148,
     171
 Szumbar 82, 104, 112, 115, 137
 Szumsk 82, 104, 112, 114, 129, 136

 Tajkury (Tajgóry) 75, 101, 111, 123,
     128, 133, 134, 161
 Targowica 70, 99, 111, 113, 134, 137,
     167

 Tartaków 124
 Tatarynowce 81, 104, 136
 Teofilpol (Teofilpol) 83, 104, 112,
     115, 160
 Tereszki 122
 Toporzyszczce (Toporzyska) 86,
     106, 112, 114, 125
 Torczyn 19, 60, 61, 96, 111, 129,
     148–150, 170
 Trojanów 84, 105, 112, 155, 163
 Tuczyn 72, 100, 111, 128, 130, 147,
     150, 159
 Turzysk 35, 66, 67, 98, 111, 127, 130,
     137, 147, 150, 154, 155
 Twerdynie 65, 98, 145

 Uchowiecko (Uchowieck) 66, 98,
     170
 Ureczko 169
 Uszomierz 87, 106, 112, 114, 139
 Uściług 63, 65, 98, 111, 114, 133, 141

 Warkowicze 70, 100, 111, 113, 133,
     144, 148, 161, 167
 Warszawa 121, 132, 151, 160, 164, 167
 Watyn 60, 96, 159
 Werba 63, 97, 124, 155
 Wereszczyzna 156
 Wielelniki 86, 105, 112, 125, 140, 151,
     165, 168
 Wilno 13, 123, 125, 145, 146, 161, 167
 Wilkomierz 125
 Winnica 122, 127, 153, 161
 Wiszenki 60, 96, 111, 128, 142, 144,
     168
 Wiśniowiec Nowy 18, 81, 112, 114,
     169
 Wiśniowiec Stary 81, 104, 112, 138,
     139
 Włodawa 82
 Włodzimierz Wołyński 6, 62, 63, 97,
     111, 113, 114, 124, 130, 141, 151–153,
     155, 163, 169
 Włodzimierzec 62, 97, 111, 129, 142,
     143, 152
 Wodynie 119
 Wohyn 153

- Wola Chrypska 44
Wolica 83, 104, 131
Wołoczyska 83, 104, 112, 132, 160, 169
Wólka Kowelska 147
Wschowa 165
Wyszogródek (Wyżgródek) 82,
104, 112, 122, 127, 162
- Zablotce 63, 97, 111, 154, 166
Załucze k. Włodawy 82, 153
Zasław 6, 17, 18, 77, 102, 112–114, 121,
123, 128–130, 132–135, 137, 139, 143,
147, 160, 163, 167–169
Zastawie 120
Zaturce 17, 61, 97, 111, 113
- Zawadyńce 78, 102, 131
Zbaraż 17, 153
Zbuczyn k. Siedlec 119
Złoczów 129
Złoczówka 69, 99, 111, 123, 130, 138,
140, 150
Złotyjów 71, 100, 163
Zurne 70, 100, 144
Zwiahel zob. Nowogród Wołyński
- Żytomierz 6, 15, 16, 19, 20, 22, 24,
33, 38, 39, 58, 88, 107, 112, 113, 123,
124, 128, 131, 134–137, 139, 140,
142–144, 146, 147, 149–155, 159,
162, 166, 171

Spis treści

Wprowadzenie [5]

CZĘŚĆ PIERWSZA

Diecezje łucka i żytomierska – zagadnienia organizacyjne

1. Utworzenie diecezji [13]
2. Terytorium diecezji, dekanaty i parafie [15]
3. Rezydencja biskupa i jego dwór [19]
4. Instytucje centralne i ich obsada personalna [28]
5. Obsada parafii [40]

CZĘŚĆ DRUGA

Schematyzm diecezji łuckiej i żytomierskiej na rok 1802

1. Elenchus cleri saecularis et regularis
dioecesium Luceoriensis et Żytomiriensis
pro Anno Domini 1802 – edycja tekstu [53]
2. Directorium Officii Divini ac missarum
ad usum Diaecesis Luceoriensis
pro Anno Domini MDCCCII – faksymile [90]

CZĘŚĆ TRZECIA

Dodatki

1. Wykaz dekanatów i parafii [111]
2. Wykaz zakonów [113]
3. Wykaz unitów i zlatynizowanych
duchownych unickich [115]
4. Katalog duchowieństwa [119]

INDEKSY

Indeks osób [175]

Indeks miejscowości [184]

